

Konstytucje Kanoniczek Regularnych

Zakon Premonstratenski

**Tekst zatwierdzony przez Kongregację dla Instytutów Życia
Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego
Prot. n. R. 97-1/2000**

Rzym, 22 stycznia 2002 roku

**Kongregacja
dla Instytutów Życia Konsekrowanego
i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego**

Prot. n. R. 97-1/2000

Dekret

Opat generalny Kanoników Regularnych Zakonu Premonstratów przedstawił Stolicy Apostolskiej tekst Konstytucji Kanoniczek Regularnych tegoż Zakonu ażeby uzyskać ostateczne jego zatwierdzenie.

Kongregacja dla Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego po uważnym przestudiowaniu tekstu Konstytucji poprzez niniejszy dekret aprobuje i zatwierdza go zgodnie z wersją w języku francuskim, której egzemplarz należy przechowywać w archiwach.

Kanoniczki Regularne Zakonu Premonstratów żyjące przykładem ich założyciela św. Norberta niech nie tylko przestrzegają całkowicie i wiernie ślubów, ale także niech żyją zgodnie z ich własną Konstytucją, tak aby dążyć do doskonałości w miłości Boga i bliźniego.

Bez względu na wszystkie rozporządzenia przeciwne.

Watykan, 22 stycznia 2002 roku

Kardynał Eduardo Martínez Somalo
Prefekt

+ Piergiorgio Silvano Nesti, C.P.
Sekretarz

***Kanonicy Regularni
Premonstratenscy***

H.J. Noyens, O. Praem.

Opat generalny

Viale Giotto 27, I-00153 Roma

Tel.: +3906 571 766 214

Fax: +3906 574 02 41

e-mail: nogild@tin.it

Kongregacja dla Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego swoim dekretem z 22 stycznia 2002 roku zaaprobowwała i zatwierdziła tekst Konstytucji Kanoniczek Regularnych Zakonu Premonstratenskiego (Prot. R. n. 97-1/2000).

Szczęśliwi z powodu owego zatwierdzenia oraz bardzo wdzięczni wobec wszystkich, którzy współpracowali by doszło do tego, postanawiamy ogłosić te Konstytucje w dniu 1 marca 2002 roku.

„Vacatio legis” dla wersji francuskiej wynosi trzy miesiące. Tłumaczenia wchodzą w życie w chwili ich publikacji.

Rzym, 1 marca 2002 roku

+ H.J. Noyens, O.Praem.

Opat generalny

KIEDY JUŻ SKOŃCZYŁO SIĘ ZESŁANIE DUCHA ŚWIĘTEGO, W JEROZOLIMIE SPORA LICZBA TYCH, KTÓRZY PRZYJĘLI ŚWIADECTWO APOSTOŁÓW CO DO ZMARTWYCHWSTANIA JEZUSA CHRYSTUSA, UWIERZYŁA I ZOSTAŁA OCHRZCZONA. SPOSÓB ICH ŻYCIA ZOSTANIE OPISANY W PONIŻSZYCH WERSETACH DZIEJÓW APOSTOLSKICH, ULUBIONYCH PRZEZ NASZEGO BŁOGOSŁAWIONEGO OJCA AUGUSTYNA:

PO TEJ MODLITWIE ZADRZAŁO MIEJSCE, NA KTÓRYM BYLI ZEBRANI, WSZYSCY ZOSTALI NAPEŁNIENI DUCHEM ŚWIĘTYM I GŁOSILI ODWAŻNIE SŁOWO BOŻE. JEDEN DUCH I JEDNO SERCE OŻYWIAŁY WSZYSTKICH WIERZĄCYCH. ŻADEN NIE NAZYWAŁ SWOIM TEGO, CO POSIADAŁ, ALE WSZYSTKO MIELI WSPÓLNE. APOSTOŁOWIE Z WIELKĄ MOCĄ ŚWIADCZYLI O ZMARTWYCHWSTANIU PANA JEZUSA, A WSZYSCY ONI MIELI WIELKĄ ŁASKE. (Dz. 4, 31-33)

KRÓTKI RYS HISTORYCZNY

a. O początkach i sposobie życia Sióstr Premonstratek

Wśród licznych instytutów zakonnych, które w ciągu wieków ozdobiły oblicze Kościoła, INSTYTUT SANCTIMONIALES CANONICE VIVENTES lub po prostu Kanoniczek, jak je często później określano, zajmuje miejsce szczególne¹. Te oddane Bogu kobiety lub „służebnice Boże”, tak je również nazywano, spotykamy już w Kościele od początków Średniowiecza. Praktykując na ogół życie wspólne, czasem także żyjąc w samotności, były oddane na służbę lokalnego Kościoła. Ich droga życiowa bierze swój początek z wypowiedzi Ojców i dekretów Soborów ustanawiających sposób ich życia.

W roku 816, synod Aix-la-Chapelle gromadzi całość tych norm w zbiorze ustaw, które winny one odtąd zachowywać². Tak przez swój sposób, jak i przez cel życia, który bezpośrednio podporządkowany był służbie Kościołowi, różniły się one od innych sióstr³, żyjących jako „monachice”, i które nazywano „monachae”.

Reforma duchowieństwa i sposobu życia kanonicznego, podjęta przez papieża Grzegorza VII, i mocno rozpowszechniona w XI i XII wieku, na nowo potwierdza uczestnictwo kobiet w życiu kanonicznym, czyniąc je nawet głębszym i nadając nowy blask regule kanoniczek.

Większość kongregacji Kanoników regularnych powstałych w tej epoce, chętnie otworzyła się na kobiety, które pociągnięte przez ideał „vita apostolica”, za przykładem Apostołów i pierwotnego Kościoła, łączyły się z nimi w celu życia wspólnego, pod ich obediencją i kierownictwem, aby w ten sposób służyć Najwyższemu.

Ten duch otwarcia naznaczył w sposób szczególny Zakon Premonstratensów i jego Założyciela, św. Norberta, który chciał rozciągnąć reformę, w którą się zaangażował, nie tylko na duchownych czy kapituły kanoników, ale także na cały lud Boży. Dlatego też przyjmował on w swoim planie życia wspólnego tych wszystkich, które przychodzili do niego, mężczyźni i kobiety, w celu połączenia życia kanonicznego z twórczym ideałem życia apostolskiego.

W 1138 roku, list papieża Innocentego III do Hugona, opata Premonstratensów, zbiega się z intencją Norberta. Prosi go, aby z dóbr swojego opactwałożył na utrzymanie „sióstr, które przez działanie naszego brata Norberta przyłączyły się do służby Wszechmogącemu Bogu, i oddały się Panu”⁴. Hermann de Laon, współczesny Norbertowi, świadczy także o tym rozwoju. W swojej kronice szeroko opisuje obecność sióstr i ich sposób życia pracowitego i dyskretnego, w pierwszych wspólnotach premonstrateńskich. Uważał nawet, że wielką zasługą Norberta było poświęcenie się kierowaniu ku Bogu, nie tylko mężczyźni, ale także kobiety, które w tym celu przyjął do wspólnoty⁵.

Siostry, w pierwszych dziesięcioleciach Zakonu, żyły w tych samych domach co bracia, ale w części ściśle wydzielonej. Jednakże bardzo wcześnie, z różnych

¹ Por. Ch. Derreine, s.v. Chardineses: D. H. G. E., tom XIII, kd. 353-405.

² Concilium Aquisgranense: Forma institutionis canonicorum et sanctimonialium prefatio: „In altero libello idem sacer conventus, eodem religiosissimo Augusto momente, quandam institutionis formulam ex sanctorum patrum dictis excerpserit et ... sanctimonialibus canonice degentibus tenendam percensuit. MANSI, Sac. Conciliorum nova et ampl. Collectio, t. XIV, col. 150.

³ Zauważmy, że słowo „zakonnica” nie istniało w Średniowieczu, lepiej byłoby używać słowa „kobiety konsekrowane”, które to słowo istnieje przed okresem Średniowiecza.

⁴ C. L. Hugo, Annales Ord. Praem., t. I. prob. vol. col. 13.

⁵ Hermani Laudunensis, Liber de miraculis B. Mariae Laudunensis: M. G. H., ss., t. XII, p. 659.

powodów, zaczęły one tworzyć odrębne wspólnoty, w pewnej odległości od wspólnot męczyzn.

Większość z tych wspólnot osiągnęła wkrótce, wewnątrz tego samego i jednego Zakonu, pewną autonomię, i stały się one prawdziwymi „kanoniami” *sui iuris*. Wspólnoty sióstr, zakładane szczególnie począwszy od połowy XII wieku, otrzymywały ten autonomiczny status. Bez wątpienia należały one, w prawdziwym i pełnym sensie do jednego Zakonu Premonstratensów⁶. W tym samym czasie także uczestnictwo sióstr w życiu zakonu wzrasta w sposób widoczny, i w pewien sposób osiąga swój szczyt w chwili, kiedy siostry zostają dopuszczone do uroczystej profesji w Zakonie. Poprzez stosowaną formułę i poprzez jej zasadniczą treść, profesja sióstr, będąca w użyciu od najdawniejszych czasów, odpowiada formule stosowanej przez braci. Podobnie jak oni, także siostry zobowiązują się bezwzględnie, przez swoją profesję do przyjęcia formy życia kanonicznego według statutów premonstratenskich, i oddają się właściwemu kościołowi⁷.

Jednakże obecnie, nie składają one już profesji na ręce Ojca-Opatu czy Piora jak kiedyś, lecz na ręce Przeoryszy, jako własnej przełożonej domu. Siostry przestrzegały zawsze Konstytucji obowiązujących w całym Zakonie. Konstytucje te zawierały na ogół kilka rozdziałów dotyczących ich szczególnego sposobu życia, który wyróżniał się jasno poprzez swój charakter kontemplacyjny⁸. Także zawsze były poddane najwyższej władzy Zakonu, a mianowicie Kapitułom i Opatowi Generalnemu. Poza tym każdej wspólnocie sióstr był przydzielony Opat-Ojciec, obdarzony własną odpowiedzialnością wobec klasztoru, który został mu powierzony. We wszystkim tym w jasny sposób objawia się pełna integracja sióstr i ich wspólnot w Zakonie Premonstratensów. Z powodu różnych okoliczności niezależnych od Zakonu, siostry utraciły, zwłaszcza począwszy od roku 1800, ścisłą więź, łączącą z Zakonem. Kilka klasztorów, które przetrwały wiele zmiennych losów historii, przeszło pod jurysdykcję Ordynariuszy miejsca. Taka jest nadal obecna sytuacja klasztorów sióstr, które istnieją w Polsce, w Hiszpanii i we Francji. Jednakże to nie odpowiada dawnej tradycji Zakonu. Przeciwnie domy sióstr w Holandii i w Belgii są na nowo pod władzą Zakonu⁹.

Ten krótki rys historyczny ukazuje, że siostry z Prémontré, wraz z innymi istniejącymi kongregacjami kanoniczek regularnych mogą, w pewien sposób, być uważane za spadkobierczynie bardzo dawnego ustanowienia „*Sanctimoniales Canonice Viventes*”, i ich natchnienia, które zachowały dla dobra Kościoła, w służbę którego się oddały. Ponadto historia uczy, że żywotna więź jedności i spójności, łącząca siostry i braci w jednym Zakonie, ma bardzo korzystny wpływ

⁶ Por. np. dekret, poprzez który Kapituła Generalna Zakonu z 1271 roku uznaje w całości Konwent w Val Sainte Catherine w Oosterhout, i wciela go w całości do Zakonu.

⁷ Por. Bullę „*Cum infirmis*” papieża Aleksandra II, z 1179 r. na korzyść konwentu w Meer w Niemczech; w C. L. Hugo, *Annales Ord. Praem.*, t. II, prob. col. 77. Poza tym dekret Kapituły Generalnej między 1216-1220, skierowany do sióstr z Füssenich, który ustanawia: *Professionem tamen facient sorores sic susceptae sub titulo ecclesiae memoratae (Vussonensis), Abbate officium solemniter implente et professionem sub sua persona suscipiente*. Ms. 28, fol. 1 v, Archiwum Państwowe w Düsseldorfie.

⁸ Dopiero w 1945 roku po raz pierwszy, na polecenie Kapituły Generalnej, zostały zredagowane i ogłoszone Statuty własne dla Sióstr.

⁹ Odnośnie klasztoru Val s. Catherine w Oosterhot (Holandia), por. reskrypt Kongregacji dla Zakonów z 1 września 1928, [w:] *Analecta Praemonstratensia*, 5 (1929), 77-78; reskrypt tej samej Kongregacji z 19 maja 1948 dla klasztoru w Veerle; *Pro Nostris*, 15 (1949), 16-17. Reskrypt Kongregacji dla Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego z dnia 2 października 1996 roku dla klasztoru w Bonlieu.

na ich rozwój w życiu zakonnym, uwzględniając zamiar życia wspólnego dla całego Zakonu Premonstratensów.

b. o ustawodawstwie dla Sióstr Premonstratek

Aż do ogłoszenia Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1917 roku, życie Sióstr było normowane przez specjalny podrozdział „Statua Ordinis Praemonstratensis”¹⁰. Jako wynik dekretu Kapituły Generalnej w 1934 r., Zakon przygotował zbiór praw przeznaczony wyłącznie dla sióstr. W 1945 roku, „Statua Monialium Ordinis Praemonstratensis” zostały zatwierdzone przez Stolicę Świętą¹¹ i ogłoszone w 1946 roku.

14 maja 1968 r., Święta Kongregacja dla Zakonów i Instytutów Świeckich, w imieniu Biskupa Rzymu, dała w liście skierowanym do opata generalnego, negatywna odpowiedź na prośbę Przeorysz Opactw Sióstr Norbertanek o uczestnictwo w Kapitułach Generalnych Zakonników Premonstratensów¹².

5 marca 1970 r., w liście skierowanym do opata generalnego, ta sama Kongregacja nie zgodziła się na prośbę przedstawioną ze strony Kapituły Generalnej Zakonu, aby opactwa Sióstr Premonstratek mogły być reprezentowane przez siostry na przyszłej sesji Kapituły Generalnej Zakonu. Decyzja ta zniosła (zawiesiła) artykuły 6, 9, 10 i 22 Statutów Mniszek Premonstrateńskich dotyczące władzy Kapituły Generalnej ustanawiania dla Sióstr Zakonu praw i modyfikowania bądź interpretowania w sposób wiarygodny ich statutów¹³.

Sugestia Kongregacji dotycząca zwołania zgromadzenia „d’aggiornamento” dla Sióstr Zakonu bez wsparcia gałęzi męskiej – okazała się mało realistyczna, ze względu na rozproszenie domów i różnorodność kultur, w których Siostry żyły.

24 marca 1975 roku ta sama Kongregacja, w liście skierowanym do opata generalnego, przyznała „ad septennium” i „ad experimentum” Kapitułom Generalnym władzę dalszego prowadzenia badań i zatwierdzania praw Zakonu, które dotyczą Sióstr, a także zmiany tych praw i ich interpretacji, po tym jak same Siostry w zebraniach przez nie odbywanych, przebadają je i zatwierdzą tak, aby jedność Zakonu była lepiej strzeżona i zachowana. Jest oczywiste, że każde nowe prawo, jak i modyfikacja bądź interpretacja jakiegoś prawa już wcześniej zatwierdzonego przez Kapitułę Generalną i przez Siostry Zakonu Premonstratek, zostaną poddane aprobachie Stolicy Świętej zanim będą obowiązywały.

11 lipca 1978 roku, w liście skierowanym do prokuratora generalnego, ta sama Kongregacja zatwierdziła (z poprawkami dotyczącymi rady przeoryszy) zmiany w

¹⁰ Por. R. Van Waefelghem, Pierwsze Statuty Zakonu Premonstratensów: Roczniki z Prémontré 9 (1913), 63-66; A. Erens, Siostry w Zakonie Premonstratensów: *Analecta Praemonstratensia*, 5 (1929), 1-26; Pl. Lefèvre, Statuty Premonstratensów reformowane na polecenie Grzegorza IX i Innocentego IV w XIII w. (Louvain 1946), 112-114. Statua Candidi et Canonici Ordinis Praemonstratensis renovata ac Anno 1630 a Capitulo Generali plene resoluta, acceptata et omnibus suis suboditis ad stricte observandum imposita: z zmianami wprowadzonymi przed drugą wojną światową, a które weszły w życie w 1947 roku.

¹¹ Św. Kongregacja dla Zakonników: Prot. N. 82-44 r. 97.

¹² Św. Kongregacja dla Zakonów i Instytutów Świeckich: Prot. N. 6233/68.

¹³ Święta Kongregacja dla Zakonów i Instytutów Świeckich: Prot. N. 6233/68. W tym samym dokumencie czytamy: „...Mniszki z Prémontré... będą mogły gromadzić się między sobą jeśli tego zapragną i celebrować ich zgromadzenia *d’aggiornamento*...Silny ruch kładzie coraz bardziej nacisk na dojrzałość kobiety w naszym współczesnym świecie. Trzeba zdawać sobie z tego sprawę i pozostawić mniszkom bardziej całościową autonomię...Władza opata generalnego nad Mniszkami Zakonu według właściwego dla nich ustawodawstwa nie jest w żaden sposób zmieniona przez niniejsze ogłoszenie”.

Statutach Sióstr z 1946 roku¹⁴. Te naniesione poprawki zostały zatwierdzone przez większość kwalifikowaną 2/3 opactw Sióstr i przez Kapitułę Generalną z 1976 roku.

Mając na uwadze Kapitułę Generalną w 1982 roku – a także to, że zmarł prokurator generalny G. Van de Broeck, a ponadto oczekując nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego – władze Zakonu nie prosiły o odnowienie uprawnień z 1975 „ad septennium” i „ad experimentum”!...

21 czerwca 1994 roku, Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego upoważniła Kapitułę Generalną z 1994 roku do powołania komisji dla towarzyszenia Kanoniczkom Zakonu z Prémontré w rewizji ich Konstytucji¹⁵. List z 2 października 1995 roku zachęcił przeorysze i ich rady do ponownego odczytania Konstytucji będących w użyciu, i do przestania zaleceń w celu ich przejrzania. Po skończeniu pracy komisji, nowy zestaw praw został poddany osądowi i głosowaniu Kapitułom wspólnot, których te prawa dotyczyły.

¹⁴ Święta Kongregacja dla Zakonników i Instytutów Świeckich: Prot. n. R. 97-1/78.

¹⁵ Kongregacja dla Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego: Prot. n. 98064/94.

REGUŁA ŚWIĘTEGO AUGUSTYNA¹⁶

1. 1. A takie są przepisy, które nakazujemy spełniać wam, które postanowiliście żyć w klasztorze.

2. Podstawowym motywem, dla którego zgromadziłyście się, jest to, abyście jednomyślnie mieszkali w domu¹⁷ i miały jedno serce i jednego ducha skierowane ku Bogu¹⁸.

3. A nie nazywajcie niczego własnym, ale niech wszystko będzie dla was wspólne i niech przełożona rozdziela każdej z was pokarm i odzienie¹⁹, jednakże nie w sposób równy dla wszystkich, bo nie każda jest tak samo zdrowa, lecz raczej każdej tyle, ile potrzebuje. Tak bowiem czytacie w Dziejach Apostolskich, że *wszystko oni mieli wspólne i rozdzielano każdemu według jego potrzeb*²⁰.

4. Te, które na świecie posiadały jakieś dobra, niech dobrowolnie przekazały je na wspólną własność²¹.

5. Te zaś, które nic nie posiadały, niech w klasztorze nie szukają tego, czego nie miały poza nim²². Należy jednak udzielać im ze względu na ich słabość tego, czego potrzebują, choćby nawet żyły poza klasztorem w takim ubóstwie, że nie znajdowały tego, co konieczne²³. One jednak niech nie uważają się za szczęśliwe dlatego, że znalazły pokarm i odzienie, którego poza klasztorem nie mogły znaleźć.

6. Niech nie zadzierają głowy, dlatego że przyłączyły się do tych, do których poza klasztorem nie ośmieliłyby się nawet zbliżyć, ale niech wznoszą w górę swe serce i nie szukają próżnych²⁴, aby przypadkiem klasztor nie stał się pożyteczny jedynie dla bogaczy a nie dla biednych, to jest: gdyby w nim tylko bogacze stawali się pokorni, natomiast ubodzy nadymali się pychą²⁵.

7. Lecz z drugiej strony te, które uważały, że miały jakieś znaczenie w świecie²⁶, niech nie pogardzają swoimi siostrami, które z biedy przyszły do tego świętego zgromadzenia²⁷. Niech raczej starają się chlubić nie z godności bogatych rodziców, lecz z towarzystwa biednych sióstr. Niech nie wynoszą się [ponad innych], jeśli wniosły do życia we wspólnocie cokolwiek ze swoich bogactw, ani niech się nie pysznia swoimi majątkościami²⁸, że je oddały klasztorowi zamiast cieszyć się nimi w świecie. Każda bowiem inna niegodziwość popycha do pełnienia złych czynów, pycha natomiast czatuje na dobre uczynki, aby je zniszczyć. Jaki więc pożytek przynosi to, że ktoś rozdaje [majątek] ubogim²⁹ i sam staje się ubogi, gdy biedna dusza okazuje się bardziej pyszna pogardzając dobrami, niż wtedy, gdy je posiadała?

¹⁶ Tłum. Reguły wg Św. Augustyn, *Pisma monastyczne*, Tyniec, Kraków 2002, s. 155-168.

¹⁷ Por. Ps 68 [67], 7 (Wulgata).

¹⁸ Por. Dz 4,32.

¹⁹ Por. 1 Tm 6,8.

²⁰ Por. Dz 4, 32-35. Por. *Żywot* V, 1.

²¹ Por. *Kazanie* 356,13.

²² Por. tamże.

²³ Por. *Oper.* XXV,33.

²⁴ Por. Kol 3,1-2.

²⁵ Por. *Oper.* XXV,33; *En in ps.* 131,26.

²⁶ Por. Ga 2,2; 6,3.

²⁷ Por. *Oper.* XXV, 32.

²⁸ Por. tamże

²⁹ por. Ps 112 [111], 9; Łk 18,22; 1 Kor 13,3; 2 Kor 9,9.

8. Wszystkie więc życie jednomyślnie i w zgodzie; czcicie w sobie nawzajem Boga³⁰, którego staliście się świątynią³¹.

II. 1. Trwajcie na modlitwie³² w godzinach i w czasach określonych.

2. W miejscu do modlitwy (*oratorium*) niech nikt nie czyni niczego innego jak to, do czego zostało przeznaczone i od czego bierze ono swą nazwę, aby te, które - mając akurat chwilę czasu - chciałyby się pomodlić poza oznaczonymi godzinami, nie doznały przeszkody przez to, że ktoś użył go w innym celu.

3. Gdy modlicie się psalmami i hymnami, rozmyślajcie w sercu o tym, co wypowiadacie głosem.

4. I śpiewajcie tylko to, o czym czytacie, że trzeba śpiewać; o czym natomiast nie napisano, żeby to śpiewać, tego nie śpiewajcie³³.

III. 1. Ciała wasze ujarzmiajcie postami i wstrzemięźliwością w jedzeniu i piciu, na ile tylko zdrowie pozwala. Gdy jednak ktoś nie może pościć, niech nie spożywa przynajmniej żadnego jedzenia poza porami posiłków, chyba, że jest chory.

2. Od chwili gdy przystępujecie do stołu aż do momentu, gdy odeń wstaniecie słuchajcie bez hałasu i sporów tego, co wam wedle zwyczaju jest czytane³⁴; niech więc nie tylko wasze usta pożywają pokarm³⁵, ale także niech uszy pragną słowa Bożego³⁶.

3. Jeśli te, których poprzedni tryb życia uczynił delikatnymi, otrzymują inny pokarm, to niech to nie oburza ani nie wydaje się niesprawiedliwe tym, których umocnił inny sposób życia. I niech nie uważają tamtych za szczęśliwsze, ponieważ mogą jeść pokarmy, których one nie jedzą, ale raczej niech się cieszą, że mają siły, których inni nie mają.

4. A jeśliby tym, które przed przybyciem do klasztoru żyły w wygodniejszych warunkach, dawano pokarmy, odzienie, pośłania czy okrycia, których nie dano silniejszym, a więc będącym w szczęśliwszym położeniu, to te ostatnie, którym nie dano, powinny rozmyślać, jak bardzo tamte zniżyły się z poziomu swego życia świeckiego do zakonnego, a mimo to nie zdołały jeszcze osiągnąć prostoty życia silniejszych fizycznie³⁷. I nie wszystkie powinny pragnąć tego, czego nieliczne otrzymują więcej, i to nie dla okazania im szacunku, ale ze względu na wyrozumiałość. Oby nie miało miejsca to zło nie do zniesienia, polegające na tym, że w klasztorze dawni bogacze pilnie nad sobą pracują, a dawni biedacy stają się delikatni.

³⁰ Por. Rz 15,6.

³¹ Por. 1 Kor 3,16; 2 Kor 6,16.

³² Por. Kol 4,2.

³³ Chodzi o to, by śpiewano tekst psalterza, który był w użyciu w klasztorze a nie wg lokalnych wersji do których, być może, mnisi byli przyzwyczajeni, Por. AUGUSTYN, *O nauce chrześcijańskiej* 2,13,20.

³⁴ Prawdopodobnie jak w poprzednim przypisie, chodzi o to, by nie przerywano, gdy czytany jest tekst wedle innej wersji niż ta, do której byli przyzwyczajeni lub gdy tekst wydaje się im niezrozumiały albo niedorzeczny. Por. AUGUSTYN, *O Kazaniu Pana na Górze*, 1,11,32.

³⁵ Por. Mt 4,4.

³⁶ Por. Am 8,11.

³⁷ Por. *Apoftegmaty Ojców Pustyni*, t. 1 *Gerontikon. Księga Starców*, Kraków 1994, ŻrMon 4, Arseniusz 36(74).

5. Oczywiście tak jak z konieczności powinny one w czasie choroby otrzymywać mniej jedzenia, aby poważniej nie zapaść na zdrowiu, tak też po chorobie muszą być traktowane w ten sposób, by jak najszybciej odzyskały siły. A jeśli nawet przyszły [do klasztoru] z największej biedy, to niedawna choroba dała im jak gdyby to samo [prawo], które przysługiwało bogatym ze względu na ich dawne przyzwyczajenia. Ale gdy odnowią dawne siły, niech wrócą do swego szczęśliwszego sposobu życia, który tym bardziej przystoi sługom Bożym, im mniej są one wymagające. A gdy już wyzdrowiały, niech nie znajdują upodobania w wygodach, które ich krzepiły jako chorych. Te, które w znoszeniu ubóstwa były silniejsze, niech uważają siebie za bogatsze; lepiej jest bowiem mniej potrzebować niż więcej mieć³⁸.

IV. 1. Niech nie będzie okazałe wasze odzienie ani też nie starajcie się podobać ze względu na wasze szaty, ale ze względu na wasze obyczaje³⁹.

2. Gdy wychodzicie, idźcie razem; gdy dochodzicie do celu, pozostawajcie razem.

3. W waszym postępowaniu, w postawie, we wszystkich waszych ruchach, niech nie będzie niczego, co mogłoby obrażać wzroku kogokolwiek, ale niech będą one zgodne ze świętością, która wam przystoi⁴⁰.

4. Choćby oczy wasze dotknęły przelotnie jakiegokolwiek mężczyzny, niech nie spoczywają na żadnym z nich. Nie jest wam bowiem wzbronione widzieć mężczyzn, gdy wychodzicie, ale wielkim występkiem jest pożądać ich lub być przez nich pożądanym⁴¹. Bowiem nie tylko przez dotknięcie i przez uczynek, ale także przez spojrzenie przychodzi pożądanie i nawzajem budzi się ono w mężczyznach. Nie mówcie, że macie duszę skromną, jeśli macie oczy bezwstydne, bo bezwstydne oko jest zwiastunem bezwstydного serca. A gdy serca bezwstydnym spojrzeniem zwiastują sobie nawzajem swoją bezwstydność, gdy nawet język milczy, ale pożądające ciała cieszą się wzajemnie cielesnym ogniem, wtedy ucieka sama czystość obyczajów, nawet jeśli ciała pozostają nietknięte nieczystym splugawieniem.

5. Ta, która utkwiał swój wzrok w mężczyźnie i cieszy się, że i on na nią skierował spojrzenie, niech nie sądzi, że nie jest przez innych widziana, gdy to czyni. Jest widziana, i to przez tych, o których sądzi, że jej nie widzą. Lecz choćby ukryła się i nie była widziana przez nikogo z ludzi, to cóż pocznie z tym, który z góry bada wszystko i przed którym nic nie da się ukryć?⁴² A może należy sądzić, że On nie widzi, ponieważ o tyle cierpliwiej patrzy, o ile jest mądrzejszy? Niech więc człowiek poświęcony Bogu lęka się tego, że przez chęć niewłaściwego podobania się mężczyźnie może się Jemu nie podobać⁴³. Powinna myśleć, że On wszystko widzi, aby nie chciał przyglądać się mężczyźnie w sposób niewłaściwy.

³⁸ Por. SENECA, *Ep. ad Lucill.* 2,6: *Non qui parum habet, sed qui plus cupit, pauper est* (Doświadcza ubóstwa nie ten, kto ma niewiele, lecz ten, kto pożąda więcej) tłum. W. KORNIATOWSKI, Warszawa 1961, 6.

³⁹ Por. 1 Tm 2,9-10; por. także *Virg.* XXIV, 34; *Kazanie* 356, 13.

⁴⁰ Por. *Virg.* LIII, 54.

⁴¹ Por. Mt 5, 28.

⁴² Por. Prz 24, 12.

⁴³ Por. Prz 24, 18.

W tej sprawie zaleca się bojaźń Bożą, gdyż napisano: *Obrzydliwością dla Pana jest ten, kto [z upodobaniem] się wpatruje*⁴⁴.

6. Gdy więc jesteście wspólnie w kościele lub w innym miejscu, gdzie znajdują się także mężczyźni, strzeżcie wzajemnej waszej czystości. Bóg bowiem, który w was mieszka⁴⁵, także i w ten sposób ustrzeże was przez was samych⁴⁶.

7. Jeśli więc spostrzeżecie w którejkolwiek z was ową rozpustę oczu, o której mówię, natychmiast upomnijcie ją, aby rozpoczęta nie rozwijała się, ale została od razu ukrócona.

8. Jeśli jednak jeszcze po upomnieniu ujrzyecie, że znowu czyni to samo tego lub innego dnia, to ta, która ją dostrzegła, niech uzna ją za ranną, która musi być wyleczona. Najpierw jednak należy ją wskazać drugiej, a nawet trzeciej, aby mogła zostać przekonana świadectwem dwu lub trzech i skarcona z całą surowością⁴⁷. Was natomiast nie powinno się uważać za złośliwe, gdy to wyjawiliście. O wiele bardziej możecie uważać się za winne, jeśli przez milczenie pozwoliliście im zginać, bo wskazując – mogliście je wyleczyć. Gdyby bowiem siostra twoja miała na ciele ranę, którą chciałaby ukryć, ponieważ boi się, że trzeba będzie ją rozciąć, to czyż nie byłoby rzeczą okrutną, gdybyś milczała, a przejawem miłosierdzia, gdybyś ją ujawniła? O ile więc bardziej powinnaś wyjawiać o niej tamto, aby w tak wielkim niebezpieczeństwie nie gniło jej serce?

9. Lecz jeśli napomniana nie zechciałaby się poprawić, to zanim wskaże się ją innym, które mają ją przekonać, należy najpierw powiedzieć o niej przełożonej, bo może poprawi się w tajemnicy, bez ujawniania tego pozostałym [siostrom]. Potem dopiero, jeśli nie zechciałaby się poprawić, niech będzie wskazana innym, które by ją przekonały. Jeśliby odmówiła, wtedy należy bez jej wiedzy zebrać inne, aby mogła zostać upomniana wobec wszystkich, i to nie przez jednego świadka, ale przez dwóch czy trzech⁴⁸. Jeśli zaś została przekonana, to wedle osądu przełożonej albo kapłana, od którego zależy, powinna zostać ukarana w celu poprawy. Jeśli zaś odmówiłaby znoszenia kary, niech zostanie wypędzona z waszej wspólnoty, nawet gdyby sama nie zechciała odejść. Nie jest to jednak czyn wynikający z okrucieństwa, ale z miłosierdzia: po to, aby nie zgubiła innych przynosząc im śmiertelnośćą zagładę.

10. Także i to, co powiedziałem, by nie wpatrywać się okiem [nieczystym], należy pilnie i bacznie zachowywać wynajdując, wykrywając, wskazując, udowadniając i karząc inne grzechy; z miłością jednak ku człowiekowi, a z nienawiścią ku grzechowi.

11. Która natomiast zaszłaby tak daleko w złu, że otrzymałaby od jakiegoś mężczyzny listy lub nawet najmniejsze podarki, to jeśli się do tego przyzna, niech jej będzie przebaczone i niech się za nią modlą; jeśli zostanie przychwycona i udowodnią jej to, ma zostać surowiej ukarana.

V. 1. Szaty wasze trzymajcie w jednym miejscu i niech ma o nie pieczę jeden stróż, dwóch lub tylu, ilu wystarczy dla wytrzepania, aby mole ich nie zniszczyły; i jak żywicie się z jednej spiżarni, tak też macie się przyodziewać z jednej westiarni.

⁴⁴ Prz 27, 20 (LXX).

⁴⁵ Por. 1 Kor 3, 16; 2 Kor 6, 16.

⁴⁶ Por. *Virg.* LI, 52.

⁴⁷ Por. Pwt 19, 15; Mt 18, 15-17; 2 Kor 13, 1; 1 Tm 5, 19.

⁴⁸ Por. jak wyżej.

I jeśli to jest możliwe, nie przywiązujcie wagi do tego, jakie ubranie odpowiednie dla danej pory roku wam dadzą, albo też czy otrzymacie to, które uprzednio oddałyście, czy to, które przedtem używała inna siostra, byleby tylko nie odmówiono nikomu tego co jest mu potrzebne⁴⁹. Jeśli zaś stąd powstają między wami spory i waśnie i żaliłaby się któraś, że otrzymała gorsze niż to, które miała wcześniej, i że jest rzeczą niewłaściwą, by odziewała się tak, jak inna siostra, to zastanówcie się, ile wam brakuje w owym wewnętrznym ubiorze serca, jeśli tak spieracie się o ubranie cielesne. Jeśli jednak ma być znoszona wasza słabość, abyście otrzymywały tę samą odzież, którą oddałyście, to trzymajcie w jednym miejscu pod dozorem stróżów klasztornych to, co zdjęłyście.

2. W ten sposób również niech nikt nie pracuje dla siebie, lecz wszystkie wasze prace niech będą wykonywane dla wspólnego dobra, z większym staraniem i gorliwością, niż gdybyście to czynili same dla siebie. Miłość bowiem, o której zostało napisane, że *nie szuka swego*⁵⁰, tak ma być zrozumiana, że to co wspólne, przedkłada się nad to, co jest własne, a nie własne nad to, co jest wspólne. I poznacie, że im więcej postąpiłyście w doskonałości, tym bardziej będziecie przedkładały sprawy wspólne nad wasze, aby gdzie chodzi o rzeczy konieczne, choć przemijające, górowało to jedno, co przetrwa: miłość⁵¹.

3. Z tego zaś wynika, że jeśliby ktoś swoim córkom albo krewnym przebywającym w klasztorze coś podarował: jakieś odzienie albo cokolwiek innego uważanego za konieczne, to nie powinna ona przyjąć tego w tajemnicy, lecz oddać przełożonej na dobro wspólnoty, a to zostanie oddane tej, której jest konieczne⁵².

4. O praniu waszych szat, czy to przez was samych czy też przez praczki, ma decydować przełożona, aby dusza wasza nie uległa zabrudzeniu przez zbytnie pragnienie czystej szaty.

5. Mycie ciała, szczególnie zaś gdy zachodzi konieczność ze względu na chorobę, nie należy bynajmniej zakazywać; trzeba je myć bez szemrania z porady lekarza, do tego stopnia, że nawet jeśli ktoś nie chce, powinien uczynić z nakazu przełożonej to, co jest potrzebne dla zdrowia. Jeśliby zaś tego chciała, a być może nie ma takiej potrzeby, niech nie słucha swych pragnień. Czasami bowiem uważa się za pożyteczne to, co jest przyjemne, choć przynosi szkodę.

6. W końcu jeśli sługa Boży cierpi na boleści ukryte, trzeba mu uwierzyć bez wahania, gdy mówi, że cierpi. Należy jednak poradzić się lekarza, jeśli się nie jest pewnym, czy dla uleczenia tego bólu jest odpowiednie to, co sprawia przyjemność.

7. Nie należy wychodzić w mniej niż dwie lub trzy do łaźni ani też tam, gdzie trzeba pójść. Ta, która musi koniecznie gdzieś się udać, nie ma też iść z tymi, z którymi sama chce, lecz z tymi, z którymi przełożona jej nakaże.

8. Troska o chorych czy też tych, które po chorobie powracają do zdrowia, czy też o słabych, choćby nawet nie miały gorączki, ma być polecona jednej, która sama ze spiżarni poprosi o to, co uzna za potrzebne dla każdej z osobna.

⁴⁹ Por. Dz 4,35.

⁵⁰ 1 Kor 13,5 BT

⁵¹ Por. 1 Kor 12,31; 13,13.

⁵² *Reguła recepta* dodaje tu zdanie: "Jeśliby ktoś natomiast ukrywał jakąś rzecz sobie daną, niech będzie skazany za kradzież".

9. Te, co mają pieczę o spiżarnię, o westiarnię czy o bibliotekę, niech służą swoim siostronom bez szemrania⁵³.

10. O książki (codices) należy prosić w określonej każdego dnia godzinie; ta, która prosiła poza tymi godzinami, niech ich nie otrzymuje.

11. Te, które mają pieczę o odzież i obuwie, niech nie zwlekają, aby wydać je tym, którym są one konieczne.

VI. 1. Niech między wami nie będzie sporów⁵⁴; gdyby wybuchły, kończcie je jak najszybciej, aby gniew nie rozpałił się w nienawiść⁵⁵, źdźbło nie urosło w belkę⁵⁶ i z duszy nie zrobiło zabójcy. Tak bowiem czytacie: *Kto nienawidzi brata, jest zabójcą*⁵⁷.

2. Jeśliby którakolwiek zraniła drugą obelgą, złorzeczeniem lub też pomówieniem o zbrodnię⁵⁸, niech pamięta, aby jak najszybciej zadośćuczynieniem zaleczyła to, co uczyniła; ta natomiast, która została obrażona, niech bez wahania odpuści. Jeśli jednak nawzajem się zelżyły, nawzajem mogą sobie odpuścić winy ze względu na wasze modlitwy⁵⁹; im są one częstsze, tym pobożniej powinny być odmawiane. Lepszą jest ta, która chociaż skłonna jest do częstego gniewu, ale skora jest do przeproszenia obrażonej, aniżeli taka, która nie rychło się gniewa, ale z większą trudnością daje się przeprosić. Ta zaś, która nigdy o przebaczenie nie prosi albo też nie prosi z serca⁶⁰, przebywa w klasztorze niepotrzebnie, choćby stamtąd jej nie wypędzano. Dlatego starajcie się, by nie wymawiać twardych słów, a jeśli już wasze usta je wymówią, nie wstyďte się tymi samymi ustami, które zadały ranę, przynieść i lekarstwo.

3. Gdy jednak konieczność utrzymania porządku zmusza was do wypowiedzenia twardych słów, żeby zganić podwładne i jeśli czujecie, że przekroczyłyście w tym miarę, nie wymaga się od was, abyście je prosiły o przebaczenie, aby wasz autorytet u tych, które mają być wam poddane, nie uległ obniżeniu przez zbyt wielką pokorę. Należy jednak prosić o przebaczenie Pana wszystkich, który wie, z jaką życzliwością miłujecie tych, których może zbyt ostro zganiłyście. Między wami bowiem powinna panować miłość nie cielesna, lecz duchowa.

VII. 1. Przełożonej należy być posłuszną⁶¹ jako matce, zachowując należyta cześć, aby w jej osobie nie był obrażony Bóg⁶². Daleko więcej należy być posłusznym kapłanowi, który troszczy się o was.

2. Do przełożonej w szczególny sposób należy troska, by to wszystko było zachowane, a jeśli coś nie zostałoby zachowane, nie powinna ona z niedbalstwa pomijać tego milczeniem, lecz ma zadbać, by zostało poprawione i sprostowane; z

⁵³ Por. *En. in ps.* 99,7.

⁵⁴ Por. 2 Tm. 2,24; Syr 28;10.

⁵⁵ "Nienawiść to gniew zadawniony". CICERO, *Rozmowy Tuskulańskie* 4,9,21; AUGUSTYN, *O kazaniu Pana na Górze* 2,19,63.

⁵⁶ Por. Mt 7,3-5; por. także *List* 210,2.

⁵⁷ 1 J 3,15 BT.

⁵⁸ Por. Syr. 29,9.

⁵⁹ Por. Mt 6,12.

⁶⁰ Por. Mt 18,35.

⁶¹ Por. Hbr 13,17. Por. *Ordo* 6 i odpowiedni przypis.

⁶² Por. Łk 10,16.

tym natomiast, co przekracza jej siły i możliwości, niech odniesie się do kapłana, który stanowi u was najwyższy autorytet⁶³.

3. Ta zaś, która jest waszą przełożoną, niech nie będzie szczęśliwa dlatego, że przez swoją władzę panuje, lecz dlatego, że służy w miłości⁶⁴. Przed wami należy jej się większy szacunek, przed Bogiem natomiast, ze względu na Jego bojaźń, powinna padać do waszych stóp. Przede wszystkim niech daje przykład dobrych uczynków⁶⁵, niech gani niespokojne, niech pociesza lękliwe, niech wspomaga słabe, niech będzie względem wszystkich cierpliwa⁶⁶. Niech z miłością zachowuje karność, ale niech także wymaga szacunku. I chociaż jedno i drugie jest konieczne, niech przedkłada, aby być przez was kochana nad to, by pobudzać lęk⁶⁷, pamiętając zawsze, że przed Bogiem zda sprawę za was⁶⁸.

4. Toteż okazując większe posłuszeństwo, zmiłujcie się nie tylko same nad sobą, ale przede wszystkim nad nią⁶⁹, bo kto pomiędzy wami zajmuje wyższe miejsce, w tym większym znajduje się niebezpieczeństwie.

VIII. 1. Niech Bóg da wam, abyście to wszystko zachowywały z miłością jako miłośnice duchowego piękna⁷⁰, wydające słodki zapach Chrystusowy⁷¹ pochodzący z dobrego postępowania, bo nie jesteście jako niewolnice pod Prawem, ale jako wolne utwierdzone w łasce⁷².

2. Abyście jednak nie zaniechały czegoś przez niedbalstwo, niech ta książeczka (*libellus*) będzie czytana raz na tydzień dla przeglądania się w niej jak w zwierciadle⁷³. A odkrywszy to, co zostało w niej napisane, składajcie dzięki Bogu szczodrobliwemu, dawcy wszystkiego. Gdy jednak któraś z was ujrzy, że jej czegoś brakuje, niech żałuje czynów przeszłych, niech wystrzega się ich na przyszłość modląc się, aby grzech został jej odpuszczony i aby nie była wiedziona na pokuszenie⁷⁴.

⁶³ W poważnych przekroczeniach dyscypliny i w wyjaśnianiu Pisma Świętego, które komentuje wg Augustyna, tylko duchowny.

⁶⁴ Por. Łk 22,25-26; por. także *En. in ps.* 99,11.

⁶⁵ Por. Tt 2,7; por. także *Kazanie* 355,1.

⁶⁶ 1 Tes 5,14.

⁶⁷ Por. CICERO, *O powinnościach* 2,7,23.

⁶⁸ Por. Hbr 13,17.

⁶⁹ Por. Syr 30,24.

⁷⁰ Por. Syr 44,6.

⁷¹ Por. 2 Kor 2,15.

⁷² Por. Rz 6,14-22.

⁷³ Por. Jk 1,23-25. O częstej lekturze publicznej reguł mówią liczni prawodawcy, np. *Reguła św. Benedykta*, 66,8.

⁷⁴ Por. Mt 6,12; Łk 11,4.

ZNAKI I SKRÓTY

- Aa – Dekret o apostołstwie świeckich, Apostolicam Actuositatem
Ag – Dekret o misyjnej działalności Kościoła, Ad gentes divinitus
Cd – Dekret o pasterskim zadaniu biskupów w Kościele, Christus dominus
Dv – Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu, Dei verbum
Gs – Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym, Gaudium et Spes
IGLH – Ogólna instrukcja o „Liturgii godzin”
Lg – Konstytucja dogmatyczna o Kościele, Lumen Gentium
Ot – Dekret o posłudze kapłanów, Optatum totius
Pc – Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego, Perfectae caritatis
Pi – Instrukcja Potissimum institutioni z 2 lutego 1990 Kongregacji dla Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego
Po – Dekret o posłudze i życiu kapłanów, Presbyterorum ordinis
Rc – Instrukcja Renovationis causam Kongregacji dla zakonów z 6 stycznia 1969
Sc – Konstytucja o liturgii świętej, Sacrosanctum concilium
Ur – Dekret o ekumenizmie, Unitatis redintegratio
Vita A – Vita Norberti, Archiepiscopi Magdeburgensis, edidit Rogerius Wilmans, [w:] M.G.H., SS, XII, Hannover 1856, str. 663-706.
Vita B – Vita s. Norberti ... autorstwa Jana Chryzostoma Van der Sterre. Znacznie ilustrowana przez R. D. Polikarpa Hertogh Antwerpia 1656.
Vs – Instrukcja Verbi Sponsa z 13 maja 1999 Kongregacji dla Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego

ROZDZIAŁ WSTĘPNY

KANONICZKI REGULARNE WE WSPÓLNOCIE ZAKONU Z PRÉMONTRÉ

Kanoniczki regularne Zakonu z Prémontré uczestniczą w pełni w życiu kanonicznym, na równi z kanonikami i braćmi konwersami Zakonu Premonstratensów, ponieważ wszyscy składają tę samą profesję i zobowiązują się do praktykowania tego samego stylu życia, w konsekwencji kanoniczki są prawdziwie i istotnie członkiniami Zakonu z Prémontré.

To włączenie Sióstr do Zakonu Premonstratensów jest całkowicie zgodne z duchem i ideałem Założyciela Norberta, i opiera się na nieprzerwanej tradycji Zakonu. Dlatego też ideał życia ewangelicznego i apostołskiego opisany w tych Konstytucjach ma zastosowanie do wszystkich Sióstr Zakonu.

Życie Sióstr, poświęcone przez profesję rad ewangelicznych, i zakorzenione w sposób bardziej stały w samym życiu chrześcijańskim, jest określone przez charakter i właściwe posłannictwo Zakonu Premonstratensów. Ten charakter i posłannictwo wypływają z wyboru, dokonanego świadomie przez naszego Ojca Norberta i jego pierwszych towarzyszy, jak również z ich zamiaru¹. W rzeczywistości chcieli oni przede wszystkim pozostać wiernymi ich ideałowi życia kanonicznego, który pragnęli przeżywać według zasad „życia apostołskiego”, to znaczy według sposobu życia Kościoła pierwotnego. Ten sposób życia kanonicznego, który dla wspólnot Sióstr zawiera także wymiar kontemplacyjny z duchem prawdziwie apostołskim², jest rządzony Regułą św. Augustyna, i przez niniejsze Konstytucje.

Tu właśnie ideał życia kanonicznego i duchowość właściwa Zakonu ukierunkowuje się na służbę Kościoła, poprzez praktykowanie trzech dodatkowych zadań: zadania słuchania i głoszenia słowa Bożego (zadanie prorockie), zadanie sprawowania liturgii i uświęcania doczesnego porządku świata (zadanie kapłańskie), oraz funkcja budowania wspólnoty w miłości (funkcja królewska). Siostry naszego Zakonu żyją razem w autonomicznych domach, zwanych kanoniami, którymi kieruje przeorysza wybrana przez profeski wieczyste.

¹ Por. kan. 578

² Konstytucje 20.

ROZDZIAŁ I

NASZA KOMUNIA – WSPÓLNOTA DUCHOWA Z CHRYSYTEM, WARUNEK KOMUNII – WSPÓLNOTY DUCHOWEJ MIĘDZYLUDZKIEJ

Nasze miejsce we współczesnym społeczeństwie

1. Jesteśmy dzisiaj włączone w proces różnego rodzaju zmian. Przechodzimy z raczej statycznego pojmowania rzeczy do pojmowania bardziej dynamicznego i rozwojowego; stąd nadzwyczajna złożoność problemów wymaga nowych analiz i nowych syntez³. W ten sposób jesteśmy zmuszone do budowania naszego życia indywidualnego i społecznego według nowych warunków. Powodowane troską o autentyczność i szczerłość, badamy w sposób krytyczny instytucje i struktury społeczne, nie wyłączając struktur naszego Zakonu, które przetrwały z przeszłości aż do naszych czasów. Badamy je w tej mierze, w jakiej dotyczą naszego życia osobistego i społecznego. Jeśli to krytyczne badanie narzuca się szczególnie współczesnemu światu, to jednak nie stanowi ono zjawiska właściwego wyłącznie naszym czasom: jest ono wpisane w samą naturę ludzką.
2. W istocie osoba ludzka jako byt osobowy, od swojego narodzenia, jest włączona w społeczeństwo. Poprzez ten fakt, na pierwszy rzut oka tak prosty, wywodzi się napięcie, wpisane w nasze życie. Nasz charakter, zarazem indywidualny, jak i społeczny, sprawia, że doświadczamy konieczności potwierdzania siebie, jako osób, poprzez nasze świadome i wolne wybory, ale także doświadczamy konieczności włączenia siebie w społeczność ludzką. To pierwsze włączenie może dokonać się jedynie przez otwarcie naszej osobowości, osiągającej wiek dojrzały. Doskonalenie osobiste i rozwój społeczny są wzajemnie od siebie zależne⁴: zawsze trzeba będzie poszukiwać równowagi między jednostką a społeczeństwem. Jeśli, zdominowana przez swój egoizm i swoją pychę, osoba ludzka chce potwierdzenia siebie, większego niż to wynika z prawa, to wówczas wyizoluje się ze społeczeństwa; natomiast, jeśli uważa, że powinna zrezygnować ze swoich wartości osobistych w grze społecznych odniesień, to wówczas jej zdolność potwierdzenia siebie, jako osoby, okazuje się zduszona.
3. Każda ludzka osoba, która osiągnęła dojrzałość, osiąga właściwą równowagę, wybierając relacje i instytucje, które, odpowiadając wymaganiom epoki, zabezpieczają wyjątkowy charakter każdej jednostki, i pozwalają jej poświęcić się płodniejszemu życiu społecznemu. W taki właśnie sposób dojrzała osoba ludzka przyczynia się do budowania społeczeństwa, podczas gdy ono z kolei jest tworzone i udoskonalane przez osobę.

Nasze włączenie we współczesną rodzinę ludzką

4. Problemy i potrzeby człowieka pod wszystkimi szerokościami geograficznymi objawiają się nam poprzez naszą osobistą obserwację oraz poprzez środki masowego przekazu, domagają się one całej naszej uwagi. Współczesny świat postrzega z ostrością swoją wzajemną zależność i konieczną ogólną solidarność. A jednak świat ten jest podzielony przez przeciwstawne siły,

³ Gs 5.

⁴ Por. Gs 25.

gwałtowność politycznych, społecznych, ekonomicznych, rasowych, ideologicznych rozłamów jedynie coraz bardziej się nasila⁵.

Każda osoba, jak i każda grupa, z trudem jedynie przewycięża starania o własną korzyść i własną chciwość. Rodzina ludzka wciąż pozostaje podzielona.

5. Niemniej coraz bardziej świat jest przekonany, że można i trzeba umożliwić korzystanie wszystkim ludziom z ogromnych dobrodziejstw, zdobytych przez technikę i kulturę, oraz przewyciężyć wszystkie przeszkody, które wypływają z dysproporcji między ludźmi i narodami. Toteż uczestniczymy w coraz liczniejszym powstawaniu związków i porozumień międzynarodowych, zmierzających do zdrowej socjalizacji. Ale to łączenie się ludzi nie powinno być tylko promowane przez sprawiedliwy rozdział dóbr materialnych; okazuje się niezbędną głębsza wspólnota międzyludzka.
6. Z racji tych wszystkich faktów, wymagań i pragnień, które wymienia się często jako główne „znaki czasu”, lud Boży będący częścią ludzkości, usiłuje w świetle wiary, rozpoznać jakie są wśród nich autentyczne znaki obecności czy też planu Bożego. W istocie wiara naświeśla w nowy sposób włączenie ludzi w społeczeństwo, podobnie jak pragnienie i wysiłek, właściwe odbudowaniu powszechnego braterstwa. „Objawia ona Boży zamiar integralnego powołania człowieka i prowadzi umysły w kierunku rozwiązań w pełni ludzkich”⁶. Ponadto Pan towarzyszy życiu wszystkich ludzi, nawet jeśli nie jest przez nich wyraźnie rozpoznany.

JEDNE DLA DRUGICH W CHRYSZTUSIE

7. Bóg jest miłością (por. 1 J 4,8); stworzył człowieka, mężczyznę i kobietę, na swój obraz i podobieństwo (por. Rdz 1,26), i wzywa nas do uczestniczenia w radości, jaką daje miłość i jedność, które w nim mieszkają. To właśnie dla realizacji tej intymnej więzi z Nim, sam Bóg stał się człowiekiem, zaśnając objawy swego bóstwa. W Chrystusie wyszedł na nasze spotkanie: jako jeden z nas „uniżył się przyjmując postać sługi, upokorzył się, stając się posłusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg Go wywyższył” (Flp 2, 6-9). Przez swoje Zmartwychwstanie Chrystus przemienił los rodzaju ludzkiego. „Pierworodny między wielu braćmi, wśród tych, którzy Go przyjmują przez wiarę i miłość, tworzy On nową, braterską wspólnotę, przez dar swojego ducha w swoim Ciele, którym jest Kościół, w którym wszystkie członki wyświadczały sobie wzajemnie usługi według różnorodnych darów, które otrzymali”⁷.
8. Toteż Chrystus, będąc bogatym dla nas stał się ubogim (por. 2Kor 8,9), i stał się naszym sługą. „Wobec radości, którą mu obiecywano, przecierpiał krzyż” (Hbr 12,2), tak, że zgromadził przez swoją miłość w jedno ciało tych, których grzech rozproszył. Ten wybór Chrystusa winien stać się wyborem Kościoła i każdej z nas. Chrystus ukazał przez swój przykład drogę ludzkiej egzystencji, nakazując nam żyć tak jak On. „Kto chce być pierwszym między wami, niech będzie waszym sługą. Tak jak Syn Człowieczy nie przyszedł, aby Mu służyli, lecz, aby służyć i dać swoje życie na okup za wielu” (Mt 20, 27-28).

⁵ Por. Gs 4.

⁶ Por. Gs 11, także 23 i 38.

⁷ Por. Gs 32.

9. Kto chce być uczniem Chrystusa, winien umrzeć jak ziarno pszeniczne, aby wydać wiele owoców w miłości, gdyż w przeciwnym razie, zostaje sam (por. J 12, 24). Poprzez wiarę i chrzest, sakrament wiary, uczestniczymy właśnie w tajemnicy śmierci i zmartwychwstania Chrystusa (por. Flp 2, 3). Duch Chrystusa popycha nas do ukorzenia się przed Bogiem, i przekraczania samych siebie, aby zniszczyć nasz egoizm, i żyć dla Boga i dla innych.
10. Tylko tak będziemy w stanie przeżywać tę autentyczną wspólnotę, której tak żywo pragną nasze serca, i o którą prosił Jezus dla nas w swojej modlitwie: „Aby wszyscy byli jedno, jak Ty Ojcze, Ty we mnie a ja w Tobie, aby świat uwierzył, żeś Ty mnie posłał” (J 17, 21).

Jedno serce i jeden duch zmierzające do Boga (komunia – wspólnota duchowa – koinonnia)

11. Znaki czasu, o których wspomnieliśmy, odczytane w świetle wyboru Chrystusa i pierwotnej inspiracji Zakonu Premonstratensów zachęcają nas do prezentowania, w twórczej wierze, duchowych wartości dziedzictwa naszego Zakonu, takich, jakie winny być stosowane w naszych czasach, pod postacią „wspólnoty duchowej Kościoła”⁸. Dlatego też wydaje się być właściwym wyjaśnienie w tym miejscu pokrótce, pełnego sensu tej wspólnoty.
12. Poprzez komunie – wspólnotę duchową pragniemy wyrazić wzajemną łączność osób w służbie jedni dla drugich: intymna, głęboka łączność wyrażona poprzez zewnętrzne znaki. Ta duchowa wspólnota, która ma swoje źródło w woli Stwórcy, polega na szacunku, zaufaniu, szczerości, wierze i wzajemnej odpowiedzialności, jednym słowem na trosce istoty ludzkiej, która czyni miłość (por. 1Kor 13). Wyraża się we wszelkich formach wzajemnych posług, rady, budowania siebie wzajemnie, w delikatności. Wyraża się także poprzez rozmowę, wymianę informacji, współpracę i prawdziwie wspólnotowe życie.
13. Bóg wezwał nas do głębokiej duchowej wspólnoty ze swoim Synem Jezusem (por. 1 Kor 1, 9). Umarłe i zmartwychwstałe z Chrystusem, stanowimy jedno w Chrystusie Jezusie (por. Ga 3, 28).

W swojej woli tworzenia tej duchowej wspólnoty, Syn Boży, który stał się człowiekiem, ofiaruje się nieustannie, aby znosić podział spowodowany przez grzech, i aby z nas stworzyć, przez dar Ducha Świętego, nową braterską, duchową wspólnotę, którą nieustannie pragnie On tworzyć i doskonalić w Kościele.

14. To właśnie przez współpracę wszystkich naszych sił, ta kościelna duchowa wspólnota powstaje, rośnie i objawia się, dzięki działaniu w każdym z nas Ducha Chrystusowego:

poprzez wyznawanie tej samej wiary, oczekiwanie tych samych dóbr, miłowanie Jedyne Boga w trzech Osobach, i uczestniczenie w tych samych sakramentach zbawienia (wspólnota sakramentów wiary);

poprzez bycie w duchowej wspólnocie z jednym i tym samym Chrystusem, naszą Głową w niebie, i z kolegium biskupów i ich głową, Papieżem, który zajmuje miejsce Chrystusa na ziemi (wspólnota z hierarchią);

⁸ Por. Pc 2.

poprzez pracę w sposób zewnętrzny i wewnętrzny jako członkowie jedyne­go ludu Bożego dla niego, według jego potrzeb (wspólnota świętych i chrześcijan).

15. Przez tę jedność dokonuje się nasze połączenie między członkami jednej wspólnoty, ożywianej i kierowanej przez Ducha Świętego, i dzięki której jesteśmy „jednym sercem i jedną duszą skierowaną ku Bogu”. Ta duchowa wspólnota między siostrami z Bogiem, i z naszymi braćmi i siostrami w Bogu jest nam dana, i winna być przez nas realizowana tam, gdzie jesteśmy. Wymaga ona praktykowania tych słów Pana: „Ten, kto straci swe życie z Mego powodu, znajdzie je” (Mt 10, 39). Ta jedność między siostrami objawia przy­jście Chrystusa, i wypływa z niej wielka siła apostołska (por. J 13, 35; 17, 21)⁹.
16. Duchowa wspólnota Kościoła, który jest „ludem zgromadzonym przez jedność Ojca, Syna i Ducha Świętego”¹⁰, w swojej ziemskiej pielgrzymce, wzdycha ku Jedynemu Bogu w trzech Osobach, który jest początkiem, wzorem i wypełnieniem wszelkiej ludzkiej i chrześcijańskiej wspólnoty.

⁹ Por. Pc 15.

¹⁰ Św. Cyprian, De Oracione Dominica, 23: Pl 4, 553.

ROZDZIAŁ II

W KOŚCIELE CHRYSZTUSOWYM ZNAJDUJEMY WSPÓLNOTĘ Z BOGIEM SKIEROWANĄ KU LUDZIOM I WSPÓLNOTĘ Z LUDŹMI SKIEROWANĄ KU BOGU

Nasze miejsce we wspólnocie Chrystusowego Kościoła¹¹

Wspólnoty naturalne a lud Boży

17. Tam, gdzie dwóch albo trzech gromadzi się w imię Jezusa, tam on jest pośród nich (por. Mt 18, 20). Ludzkie wspólnoty naturalne mają zawsze swój własny charakter tj: mają swoją własną formę, swoje radości, braki, swoją kulturę, własne dążenia i pragnienia.

To właśnie tam, gdzie Duch Chrystusa, zgromadziwszy w jedno Ciało różnorodność rodzaju ludzkiego wzywa wszystkie osoby do jedności, wiary i miłości. Wszyscy, duchowni, zakonnice, zakonnicy i świeccy, zebrani w kościele, stanowią lud Boży w tym danym określonym miejscu. Ich wspólnota, ukonstytuowana przez Chrystusa we wspólnotę życia, miłości i prawdy, jest także przyjęta przez Niego jako środek odkupienia¹²; zmierza ona ku Bogu i w nim się doskonali.

Nasze wspólnoty

18. W dniu swojej profesji, każda siostra naszego Zakonu ofiarowuje się i poświęca jakiemuś określönemu kościołowi¹³, w którym Kościół Chrystusa jest prawdziwie obecny. Od tej chwili jest ona natychmiast wcielona do danej wspólnoty kościelnej, do danej kanonii Zakonu Premonstratensów. Nasze wspólnoty są specjalnie zorganizowane, aby umożliwiać w nich życie duchowej wspólnoty - komunii Kościoła Chrystusowego, poprzez praktykę życia wspólnego w nich samych, ale także „ad extra” (na zewnątrz) w ludzie Bożym i między ludźmi.

19. Siostrami naszego Zakonu są te, które rezygnują z własności i małżeństwa, oraz oddają się naszym kościołom przez śluby zakonne, aby żyć w siostrzanej duchowej wspólnocie życiem apostołskim, po śladach naszych wspólnych Ojców, Augustyna i Norberta. W ten sposób nasz sposób życia jawi się jako pewnego rodzaju proporcjonalne połączenie wartości chrześcijańskich i zakonnych. Ten właśnie zamiar życia wszyscy członkowie naszego Zakonu – siostry, bracia, świeccy, młodzi, współbracia i kapłani – usiłują realizować, przyjmując jednocześnie zdrową wielość form życia, zgodną z charakterem i łaską, właściwą każdemu.

¹¹ Uwaga na temat stosowania terminów:

- „Kościół Chrystusa” (przez duże K) oznacza misterium Kościoła;
- „kościół” (pisany z małej litery) oznacza bądź dany, określony kościół, bądź też ważne zgromadzenie wiernych, w którym Kościół Chrystusa jest prawdziwie obecny; - „lud Boży” obejmuje duchownych, zakonników i świeckich; - „wspólnota” (zakonna, premonstratenska, nasza) oznacza grupę lub zgromadzenie tych, które poświęciły się naszemu życiu kanonicznemu; słowo komunia - wspólnota duchowa (łączność) i jej różne wymiary zostało wyjaśnione w numerach 12-16. Najlepiej zaś znaczenie tych terminów wyjaśnia kontekst, w którym są one użyte.

¹² Por. Lg 9.

¹³ Poprzez wiekową tradycję wszystkie wspólnoty premonastratenskie, także wspólnoty sióstr, nazywają się „kościółami”, jak to wynika np. z formuły profesji, przyjętej od zawsze: „Ja, siostra ... ofiaruję się i poświęcam takiemu kościołowi ...”; por. Statua Monialium O. Praem 1945, s. 137; Kongr. dla Zakonów n. 82/44r97, z 11 lipca 1945.

20. Siostry naszego Zakonu poświęcają się w sposób szczególny misji kontemplacyjnej naszego powołania, według wymagań obecnego czasu, i z duchem prawdziwie apostołskim, który także jest dla nich właściwy jako dla kanoniczek regularnych.

Niech z racji swojego charakteru kanonicznego, wspólnoty nasze będą obecne pośród parafii i instytucji, aby być na ich służbę, podobnie jak na służbę kościołów lokalnych i regionalnych; niech utrzymują z nimi ludzkie i chrześcijańskie relacje, aby ożywiać i czynić intensywnym życie Kościoła, i aby być gotowymi do współpracy w budowaniu bardziej ludzkiego społeczeństwa.

21. Ofiara naszej wieczystej profesji łączy w nas w pełni ze wspólnotą naszych sióstr. Przez ten definitywny wybór duchowej wspólnoty życia, nasza wspólnota tworzy się jako żywotna i autonomiczna całość, która z czasem, w niektórych miejscach zapuściła głęboko korzenie od wielu wieków. Ofiara z nas samych winna być codziennie aktualizowana w ramach naszej wspólnoty, która jest autonomiczną kanonią. Kilka naszych wspólnot, z racji „egzempcji”, jest poddana jurysdykcji Zakonu i Przełożonych zakonnych, podczas gdy inne zależą bezpośrednio od Biskupa miejsca, według norm prawa powszechnego. We wspólnocie wzajemnie się uzupełniamy, dając do wspólnego użytku wszystko co mamy i co czynimy, i w ten sposób, poprzez nasze radości i troski, spełnia się to jedno serce i jedna dusza, które czynią z nas świątynię Bożą¹⁴.

Nasza wspólnota winna być urodzajną glebą, szkołą i codzienną pedagogią, które są konieczne do realizowania duchowej wspólnoty - komunii Kościoła Chrystusowego, nie tylko w granicach samej naszej wspólnoty, ale także na zewnątrz, to znaczy wobec innych członków ludu Bożego i świata. Konkretnie formy, jakie przybiera nasza duchowa wspólnota - komunia z tymi, którzy nie są członkami naszej wspólnoty, z racji swej natury, mogą się różnić.

Wspólnota duchowa – komunia z tymi, którzy uczestniczą w naszym życiu

22. Ci wszyscy, siostry zakonne i wierni, którzy w jakikolwiek sposób biorą udział w naszym projekcie życia, „posiadają wspólną godność z tytułu ich odrodzenia w Chrystusie, wspólnej łaski dziecka Bożego, wspólnego powołania do doskonałości, jednego zbawienia, jednej nadziei, niepodzielnej miłości”¹⁵.

Różnorodność łask, posług, prac, które nas odróżniają jedne od drugich, nie powinny w żaden sposób przeszkodzić w najgłębszej jedności ponieważ „to jeden i ten sam Duch dokonuje wszystkiego” (1 Kor 12, 11).

23. Istnieją po pierwsze zgromadzenia sióstr, które należą do „trzeciego zakonu” świętego Norberta. Żyją one tym samym duchem co siostry Zakonu, chociaż ich życie jest regulowane własnymi konstytucjami. Są one zjednoczone z nami specjalnym węzłem miłości

24. Dorosłe kobiety świeckie, których wiara i pobożność są znane, i które pragną żyć we wspólnocie z nami, mogą być przyjęte jako „donates”, jeśli pragną poświęcić się Bogu, same siebie i swoje dobra, w żeńskiej wspólnocie Zakonu. Zanim jakaś kobieta zostanie przyjęta jako „donate”, winna ona przejść przynajmniej rok probacji. Jeśli trwa w swoim zamiarze, zostanie przyjęta przez Przełożoną, za zgodą jej rady, aby poświęcić się i oddać w formie umowy,

¹⁴ Por. Św. Augustyn, *Enarrationes in psalmos*, 31, 31,5: PL 26,250.

¹⁵ Por. Lg 32.

która zostanie sprecyzowana wspólnym postanowieniem. Kiedy już zostanie sporządzony akt darowizny, kanonia jest ściśle zobowiązana do zaspokajania materialnych i duchowych potrzeb ofiarodawczyni. Jeśli zaś ona zerwie potem swoje zobowiązanie, to należy się wystrzegać aby nie czynić jej szkody materialnej.

25. Są z nami złączeni w szczególny sposób rodzice naszych współsióstr; zachowują oni pierwsze miejsce wśród naszych dobroczyńców. Następnie przysługuje miejsce tym, którzy współpracują z nami w dziedzinach materialnych i apostołskich; następnie przyjaciele i dobroczyńcy kanonii. Nie zapomnimy rodziny naszych zmarłych sióstr.
26. Przyjmowanie gości i biednych jest jednym z trzech głównych zaleceń naszego Ojca, św. Norberta¹⁶. Otwórzmy więc szeroko nasze serca i nasze dłonie na potrzeby ludzi, zwłaszcza uciśnionych, tych, którzy cierpią w jakiegokolwiek dziedzinie, lub którzy są ofiarami podziału. Domy nasze będą także otwarte dla tych, którzy pragną odnowić się duchowo, lub którzy szukają dialogu ekumenicznego.
27. Do tych, którzy uczestniczą w naszym życiu, są wliczeni także świeccy, którzy wytrwale biorą udział w naszej liturgii godzin i Eucharystii, i w ten sposób łączą się z nami w służbie Bożej. Żyjąc pośród świata i w życiu świeckim, są oni wezwani przez Boga do spełnienia ich apostołstwa na sposób zaczynu w im właściwych warunkach życia¹⁷.

Wspólnota duchowa – komunია z diecezją i jej biskupem

28. Ludzkie i chrześcijańskie aspekty wspólnoty duchowej - komunii, która ma swój szczyt w odprawianiu Eucharystii, winny mieć swoje odbicie w naszych relacjach z miejscowym biskupem, duchowieństwem i świeckimi, wszędzie tam, gdzie mieszkamy.
29. Z racji kanonicznego charakteru naszej wspólnoty, do której wciela nas nasza profesja, zostajemy włączone w specjalny sposób, do diecezji¹⁸. W ten sposób umacnia się posłannictwo, które otrzymałyśmy już przez sakrament chrztu i bierzmowania, aby w nim tworzyć i budować Kościół Chrystusa.

Z racji tych dwóch sakramentów i samej profesji kanonicznej, kapłani i bracia świeccy są złączeni z diecezją i z jej biskupem. Jednakże kapłani, poprzez sakrament święceń, który otrzymali, są ponadto oddani misji zarazem kolegalnej jak i duszpasterskiej. Poza tym są złączeni poprzez braterstwo sakramentalne z innymi członkami duchowieństwa. Nasze apostołstwo bardziej polega na harmonijnym oddziaływaniu wspólnoty lokalnej ludu Bożego niż na indywidualnej działalności każdej z nas. Księża, zakonnicy, zakonnice i świeccy winni wzajemnie współpracować i wzajemnie się uzupełniać w wykonywaniu apostołstwa.

¹⁶ por. Vita B, rozdz. 25.

¹⁷ Aa 2.

¹⁸ To wcielenie dotyczy jednocześnie kanonii „wyjętych” (exemptes) i nie „wyłączonych” (non-exemptes). Winno być ono jednak rozumiane z uwzględnieniem prawnego odniesienia każdej kanonii wobec biskupa miejsca (por. kan. 127-131).

Powszechna duchowa wspólnota - komunია

30. Chrystus Posłany przez Boga (por. Hbr 3, 1) pozwala nam, przez swojego Ducha, uczestniczyć w swoim posłannictwie. Chociaż nasza wspólnota jest zakorzeniona w określonym miejscu, abyśmy tam realizowały duchową wspólnotę - komunię Kościoła, to jednak nasza misja nie jest ograniczona tylko do tego miejsca. Każdy poszczególny charyzmat w istocie swojej służy budowaniu całego Kościoła. Dlatego też, według właściwego charakteru naszego Zakonu, obejmujemy naszą modlitwą i naszą służbą cały świat, wierzących i niewierzących, bliskich i dalekich.
31. Jeśli więc jakaś wspólnota sióstr jest wysłana do innego regionu, to trzeba, aby tam prawdziwie zakorzeniła swój sposób życia i służby, przystosowując się z roztropnością do warunków tego regionu.

ŻYWE PRZYKŁADY KOMUNII – WSPÓLNOTY DUCHOWEJ

32. Życie zgodne z Ewangelią Chrystusa i praktyką Apostołów, reguła św. Augustyna zaproponowana przez św. Norberta jak również życie świętych naszego Zakonu stanowią tyle żywych przykładów źródeł natchnienia dla naszej drogi życia.
33. Życie według Ewangelii, jak nam to proponuje św. Norbert, nie jest niczym innym, jak „postępowaniem według Pisma Świętego i wzięciem Chrystusa za przewodnika”¹⁹, co oznacza głoszenie Ewangelii w ubóstwie, wzięcie sobie do serca zaleceń rezygnacji, łagodności, pokory, które to zalecenia znajdziemy w Ewangelii, „branie każdego dnia na siebie krzyża Chrystusa” w duchu pokuty²⁰ i dopełnienie w swoim własnym ciełe tego, czego brakuje jeszcze cierpieniom Chrystusa dla Jego Ciała, którym jest Kościół (por. Kol. 1, 24), abyśmy mogły żyć z Chrystusem Zmartwychwstałym.
34. Życie apostołskie to: mieć pod kierownictwem Ducha Chrystusowego, jedno serce i jedną duszę; posiadać wszystko wspólnie; trwać we wspólnej modlitwie w łączności z Maryją, Matką Jezusa; łamać chleb w radości, to znaczy uważać Eucharystię jako centrum całego naszego życia; dawać świadectwo Zmartwychwstania naszego Pana Jezusa Chrystusa słowem, przykładem naszego zachowania, i poprzez wszelkie formy naszego apostołstwa (por. Dz 1, 13-14; 2, 42-47; 4, 31-35; 6, 1-7, itd.). To życie na wzór Apostołów winno być traktowane jako najwyższa wartość, która winna charakteryzować całe nasze życie.
35. Święty Augustyn jest dla nas tym, który doskonale zrozumiał i wypełnił życie apostołskie. W jego życiu, w jego dziełach, i w regule znajdujemy sposób myślenia i życia stworzonego po to, aby nas prowadzić do Boga drogą miłości. Braterska jedność jest osadzona, według niego, w świadomości i doświadczeniu obecności Boga we wspólnocie, a szczególnie w każdej osobie ludzkiej. Wyraża się ona poprzez różne formy komunii – wspólnoty duchowej: umysłów i serc, posiadanych wspólnie dóbr, modlitw, wspólnego zamieszkania, wspólnej pracy i życia pod kierownictwem przełożonej, która jest na służbie wszystkim.

¹⁹ Vita A, rozdz. 12.

²⁰ Św. Norbert, Kazanie: Vita B, str. 262.

Ideał ten, który jest także naszym ideałem, jest w wyraźny sposób wprowadzony w życie we wspólnotach braci i sióstr, założonych przez św. Augustyna, ale w sposób szczególny we wspólnocie, która była złączona z jego biskupim kościołem w Hipponie, gdzie duchowni za przykładem Apostołów, żyli wspólnie, dostosowując się do monastycznych tradycji epoki: „Dlatego to, mówiłem chciałem zgromadzić wokół siebie zakon duchownych”²¹.

36. Błogosławiony Norbert, reformator Zakonu kanonicznego, powierzył nam życie apostołskie jako regułę życia. On sam, stając się naśladowcą uczniów Chrystusa, prowadził tę formę życia przez swoją odważną wiarę, ducha prawdziwej pokuty, dobrowolne ubóstwo, gorące głoszenie nawrócenia i gorliwą troskę o biednych; w taki sposób stał się wszystkim dla wszystkich²². Ten duch św. Norberta winien pouczać i ożywiać nieustannie nasze umysły i serca, nasze działanie, jednym słowem całe nasze życie, tak osobiste, jak i wspólnotowe.
37. Jeśli chodzi o tradycję naszego Zakonu to zachowujemy te elementy, które prowadzą w sposób bardziej skuteczny do jedności, i które naprawdę mogą promować wartości prawdziwie chrześcijańskie i zakonne naszego życia, podobnie jak kościelne posłannictwo naszych wspólnot. W takim właśnie celu winny być one przystosowane, po wspólnym ich rozpatrzeniu, do aktualnych warunków miejscowej wspólnoty i jej członków.
38. Trzeba, abyśmy nieustannie powracali do tej formy życia apostołskiego, opisanej powyżej, a to w tym celu, abyśmy odnawiali nasz umysł, i wyrażały ożywione twórczą wiarą we współczesnych formach wartość życia apostołskiego, dla lepszego wypełnienia naszej misji.

²¹ Św. Augustyn, Kazanie 355, 2: O życiu i obyczajach jego kleryków: PL 39, 1570.

²² Na wielu miejscach „Vita B” wychwala cnoty św. Norberta, a szczególnie: jego wiarę (rozdz. 6), dobrowolne ubóstwo (rozdz. 9, 10, 13), głoszenie słowa (rozdz. 7 i 13), ducha pokuty (rozdz. 10, 12 i 18), życie apostołskie i naśladowanie uczniów Chrystusa (rozdz. 13, 15 i 24) i jego troskę o biednych (rozdz. 25 i 42).

ROZDZIAŁ III

STAŁA REALIZACJA WSPÓLNOTY DUCHOWEJ – KOMUNII W NASZYCH KOŚCIOŁACH

Wspólnota duchowa - (komunia) wcielona i dzielona z innymi

39. Wspólnota duchowa – komunია Kościoła Chrystusowego winna wcielać się w sposób konkretny w naszych kościołach. Łączność (komunia) ta jest niewątpliwie darem łaski, jednakże, aby spełniała się ona coraz bardziej każdego dnia, trzeba, aby siostry oraz ci, którzy w taki czy inny sposób, uczestniczą w naszym życiu, współpracowali w tym dziele, każdy według darów, które otrzymał. Istnieje między nimi różnorodność posług, ale jedność posłannictwa²³.
40. Odpowiadając na swoje powołanie poprzez praktykę życia wspólnego i posłannictwo służby (diakonia), siostry będą starały się realizować łączność duchową – komunię, tak wewnątrz ich wspólnoty, jak i na zewnątrz. Ponadto winny one bardzo uważać, aby istniała zdrowa równowaga między komunią – wspólnotą duchową z Bogiem ukierunkowaną na braci, z jednej strony, a z drugiej, komunią – wspólnotą duchową z braćmi, zmierzającą ku Bogu. Ponieważ od tego zależy autentyczność życia chrześcijańskiego i zakonnego.

REALIZACJA KOMUNII – WSPÓLNOTY DUCHOWEJ POPRZEC PRAKTYKĘ NASZEJ PROFESJI

Formuła profesji uroczystej

41. Dla profesji wieczystej formułą przyjętą jest formuła następująca:
„Ja siostra NN, oddaję się i poświęcam kościołowi NN, i przyrzekam żyć życiem nawrócenia i komunii, głównie w ubóstwie, w konsekrowanym celibacie i posłuszeństwie, według Ewangelii Chrystusowej i apostołskiego ustanowienia, według reguły św. O. Augustyna i Konstytucji Kanoniczek Zakonu z Prémontré, w obecności Siostry NN, Przeoryszy tegoż kościoła i innych sióstr”²⁴.

Profesja: poświęcam siebie ofiarując siebie i przyrzekam

42. Dla intensywniejszego przeżywania z dnia na dzień konsekracji i braterskiej wspólnoty duchowej – komunii właściwych łasce chrztu, łączymy się w sposób wolny z określoną wspólnotą Zakonu Premonstratensów. Profesja ta wyraża dar nas samych, przez ten sam poryw serca ofiarujemy się Bogu i wspólnocie, która jest na służbie ludu Bożego. Profesja nie zamyka nas na nas samych, ale zachęca nas do szukania Królestwa Bożego w więzach przyjaźni z innymi chrześcijanami.

Życie w nieustannym nawracaniu się

43. Ponieważ nieustannie podlegamy pokusie odłączenia się od Boga i od naszych sióstr, tak więc życie wspólne wymaga od nas ciągłego nawracania się do Boga i do naszych sióstr. Pod tym względem ważne jest, abyśmy przykładaly się do tego, by prosić o przebaczenie i przebaczać, podobnie jak ćwiczyć się w pokucie. Niech miłość i pokorna służba będą znakami naszego nawrócenia. „My wiemy, że przeszliśmy ze śmierci do życia, ponieważ miłujemy” (1 J 3, 14).

²³ Gs 32.

²⁴ por. ORDO PROFESSIONIS O. PRAEM., zatwierdzone przez Kongregację Kultu Bożego w dniu 27 kwietnia 1987 (Prot. 672/87)

Rady ewangeliczne i śluby

44. Przychodząc na świat Chrystus mówi: „Oto przychodzę, aby pełnić Twoją wolę” (Hbr 10, 5 i 9), i przyjmując postać sługi, stał się posłusznym aż do śmierci (por. Flp 2, 7nn). To właśnie poprzez krew na krzyżu przywrócił On powszechny pokój. Zmartwychwstały prowadzi nadal poprzez Kościół, który jest Jego Ciałem, to dzieło, które polega na wypełnianiu bez wytchnienia w świetle tej samej woli Jego Ojca.

Jeśli chodzi o nas to mamy jako członki Kościoła, być posłusznymi tej samej zbawczej woli Ojca. W wierze i miłości słyszymy ten głos Ojca, który zachęca nas do oddania się z całego serca w celibacie, Bogu i ludziom oraz pójścia za Chrystusem w przyjęciu dobrowolnego ubóstwa.

Ponieważ poprzez śluby zobowiązujemy się postępować według rad ewangelicznych, więc naszym powołaniem i naszym obowiązkiem będzie poświęcić się niepodzielnie na służbę Bogu i ludziom. Aby być wiernymi temu powołaniu, winniśmy nieustannie patrzeć na przykład Chrystusa taki, jaki proponuje nam Ewangelia. Trzeba także, abyśmy szukały sposobów wprowadzania w życie rad ewangelicznych, w sposób autentyczny i dostosowany do wymogów czasu i miejsca. W ten sposób Kościół będzie mógł, poprzez nasze życie, ukazywać prawdziwie Chrystusa tak wierzącym jak i niewierzącym²⁵.

45. Życie, któremu się poświęcamy, objawia się najpierw poprzez praktykowanie trzech rad ewangelicznych: „głównie” mówi formuła profesji. Ale zawiera ona także inne elementy: praktyka trzech rad jest w rzeczywistości ożywiana i kierowana miłością Boga i bliźniego²⁶, i winna się mieścić w powszechnym powołaniu do świętości²⁷. Ponadto, znajdujemy wiele innych wskazań, „które Pan proponuje swoim uczniom w Ewangelii”²⁸.

W ubóstwie

46. Poprzez nasz ślub życia bez własnych dóbr i oddania do wspólnego użytku dóbr, które posiadamy, oddajemy się na służbę wszystkim tych, z którymi łączy nas ta sama profesja. To co w ten sposób oddane jest do wspólnego użytku winno być rozdzielane każdej według jej potrzeb. To co wspólnie posiadamy winno być także udostępniane biednym. Niech duch Chrystusa nakłania nas do solidarności z ludźmi, którzy są ofiarami nędzy i głodu. Według ducha św. Norberta, nasza miłość bliźniego winna się objawiać w gościnności i przyjmowaniu biednych²⁹.

Uwzględniając różne okoliczności czasu i miejsca, każdy członek jak i wspólnota jako taka, winni okazywać ubóstwo wybrane dobrowolnie ze względu na Ewangelię, a także ducha poświęcenia poprzez wszelkiego rodzaju prace, poprzez usługi, oddawane społeczności cywilnej, jak i poprzez rozsądne gospodarowanie dobrami wspólnymi³⁰.

²⁵ Lg 46.

²⁶ por. Pc 6.

²⁷ por. Lg rozdz. 5

²⁸ por. Lg 42.

²⁹ Vita B, rozdz. 25.

³⁰ por. Pc 13.

Życie prawdziwie wspólnotowe nie powinno ograniczać się do oddania wspólnocie jedynie dóbr materialnych, jak to zauważa Adam Premonstratenński: "Wiedz zatem, że oddałeś się i ofiarowałeś Kościołowi Bożemu we wszystkim czym jesteś, we wszystkim co wiesz, we wszystkim co potrafisz"³¹.

W ten sposób świadczymy, podobnie jak Chrystus, że wszystko co człowiek posiada, i więcej, wszystko czym jest, zostaje mu dane, aby oddał to na służbę innym, dla osiągnięcia szczęścia, które jest dla nich przeznaczone. W ten sposób ukażemy, że bardziej trzeba cenić Królestwo Boże, już zaczęte w Chrystusie, niż wszystkie rzeczy stworzone.

Celibat konsekrowany

47. Jedną z cech naszego powołania polega na ukazywaniu obecności, już w tym świecie, dóbr Królestwa Bożego, i możliwości dążenia we wspólnocie naszą drogą życia. To w tym właśnie celu wybieramy celibat³², który pozwala nam oddać się całkowicie Bogu i innym. Poprzez siostrzaną miłość i przyjaźń, które świadczymy we wspólnocie, a także poprzez troskę wobec ludzi, celibat nasz będzie miał ludzkie oblicze, które pozwala mu objawiać miłość Boga wobec ludzi i realizować nasze ludzkie szczęście.

Trzeba starać się uczynić z naszych wspólnot środowisko, w którym każdy członek mógłby żyć jako osoba, która doszła do dojrzałości i doskonalić swoją osobowość. Dlatego też wszystkie siostry będą się starały utrzymywać między sobą te ludzkie odniesienia, których potrzebuje każdy człowiek jako istota społeczna. Nie zapominajmy jednak, że życie w celibacie konsekrowanym zawiera z konieczności krzyż i doświadczenia, umartwienie i czujność serca³³.

Posłuszeństwo

48. Każda wspólnota zakonna ma swój głęboki sens w tajemnicy posłuszeństwa Chrystusa: jego pokarmem jest, jak mówił, wypełnianie woli Ojca, „aby zgromadzić w jedno rozproszone dzieci Boże” (J 11, 52). „Ślub posłuszeństwa zobowiązuje do podporządkowania się woli przełożonych, którzy gdy nakazują zgodnie z własnymi konstytucjami, zajmują miejsce Boga”³⁴. Dlatego my wszyscy powinniśmy, jako uległe Duchowi Chrystusa, poszukiwać woli Ojca, i poprzez posłuszeństwo oddać naszą własną wolę na służbę Bogu. W ten właśnie sposób wzrasta w naszych klasztorach jedność, dla której wydał się Chrystus. W świetle słowa Bożego i nauczania Kościoła, Boża wola objawia się nam poprzez wewnętrzne poruszenia łaski, poprzez rozpoznanie stanu ducha, jak i poprzez dialog, wymagania życia wspólnego i Konstytucje, poprzez zarządzenia przełożonych, przykłady współsióstr, zobowiązania związane z naszymi pracami, i w końcu poprzez znaki czasu i wydarzenia naszego własnego życia.
49. Siostry będą wyrażały w sposób wolny swoim przełożonym swoje pragnienia i trudności, swoje uzdolnienia i ograniczenia. W sprawach dotyczących całości wspólnoty, siostry będą wyrażać zdanie wobec przełożonych i wobec innych sióstr, zwłaszcza w czasie trwania kapituł kanonii. Konieczna władza dla

³¹ Adam Premonstratenński, *De dignitate canonicorum, de habitu et de professione regulari, de canonica regula* B. Augustini Sermo, 5, 7; PL 198, 484.

³² por. kan. 599.

³³ por. Pc 12.

³⁴ por. kan. 601.

określenia i zarządzenia co należy czynić, leży w kompetencji tych przełożonych, którym przypada zwyczajnie końcowa decyzja, oprócz przypadków przewidzianych przez niniejsze konstytucje. Także posłuszeństwo pozwala nam brać czynny udział w wypełnianiu posłannictwa wspólnoty.

50. Spełniając posługę rządzenia, przełożone wysłuchają sióstr z uwagą i życzliwością; będą czynić zadość ich potrzebom tak, aby panowało wzajemne zaufanie, które jest tak ważne dla czynienia dobra. Będą popierać twórczy geniusz każdej z sióstr, dostarczać koniecznych informacji i poszukiwać razem z nimi skutecznych środków, aby doprowadzić do skutku cele wspólnoty.

Według Ewangelii Chrystusowej i apostolskiego ustanowienia

51. Poprzez naszą profesję, odpowiadamy na wezwanie Bożego miłosierdzia, abyśmy, umarłe dla grzechu i żyjące dla Boga (por. Rzm 6, 11) szły za Chrystusem w braterskiej wspólnotcie, zakotwiczonej w radach ewangelicznych, i abyśmy w ten sposób naśladowały Go w sposób bardziej wierny. Ponieważ najwyższą zasadą naszego życia zakonnego jest naśladowanie Chrystusa zaproponowane w Ewangelii³⁵.

52. Forma naszego życia jest mocno inspirowana życiem, jakie wiodła pierwsza wspólnota chrześcijan wokół Apostołów, i które w pewien sposób sam Pan rozpoczął z kolegium Apostołów i innych uczniów (por. Dz 1, 13-14; 2, 42-47; 4, 31-35; 6, 2-4; Mk 3, 14; J 12, 6; Łk 8, 1-6; 10, 1-16 i passim)³⁶.
Forma naszego życia ewangelicznego i apostolskiego charakteryzuje się przede wszystkim przez swoje znamię kościelnej komunii – wspólnoty duchowej.

Według reguły św. Augustyna i konstytucji kanoniczek regularnych Zakonu z Prémontré

53. Św. Norbert ostrzega nas, że „bez porządku i reguły, podobnie jak bez tego, co ustanowili Ojcowie niemożliwe jest w pełni przestrzegać wskazań apostolskich i ewangelicznych”³⁷. Pomoce te są nam przekazane przez regułę św. Augustyna i konstytucje kanoniczek regularnych Zakonu z Prémontré. To z nich właśnie wspólnoty naszego Zakonu czerpią swoją inspirację i organizację, aby żyć według Ewangelii Chrystusowej i apostolskiego ustanowienia.

W obecności Siostry NN, przełożonej tego Kościoła i sióstr

54. Pierwsza i wolna ofiara naszego ślubu posłuszeństwa winna być obroniona przed wszelkim podstępny skrzywieniem, i potwierdzona przez wytrwałość, nadzieję i cierpliwość. Na przeoryszy spoczywa obowiązek zachęcania z czujnością, a nawet wymaganie wierności, którą obiecałyśmy Bogu i społeczności sióstr, aby wspólnota coraz bardziej postępowała w kierunku pełnej komunii – łączności duchowej wszystkich swoich członków w Chrystusie.

Profesja a ludzkie szczęście

55. Uczestnicząc w radości i nadziei ludzi, wierzymy w Dobrą Nowinę o Królestwie Bożym. Poprzez chrzest i profesję zakonną uczestniczymy w paschalnym misterium Pana i wierzymy, że przez drzewo jego krzyża została dana światu

³⁵ por. Pc 5. 1. 2a; por. także te Konstytucje, nn. 7-10; 33.

³⁶ por. Vita A, rozdz. 6 przy końcu; rozdz. 12; Vita B, rozdz. 15.24.25.

³⁷ Vita A, rozdz. 12.

prawdziwa radość. Naśladujemy więc apostołów, którzy żyli w głębokiej radości poprzez wiarę w Chrystusa Jezusa, umarłego i Zmartwychwstałego dla swoich braci, i żyjącego nieustannie pośród nich³⁸.

WSPÓLNOTA DUCHOWA – KOMUNIA, KTÓRA WINNA BYĆ REALIZOWANA PRZEZ NASZE POSŁANNICTWO: TRZY UZUPEŁNIAJĄCE SIĘ ZADANIA

Trzy apostołskie zadania

56. Trzeba, abyśmy z dnia na dzień skuteczniały dar z nas samych, uczestnicząc w życiu Kościoła i w jego trzech funkcjach apostołskich: słuchania i głoszenia słowa Bożego (funkcja prorocka), funkcja sprawowania liturgii i uświęcania porządku doczesnego (funkcja kapłańska), i funkcja budowania wspólnoty w miłości (funkcja królewska)³⁹.

Te trzy zadania, które wzajemnie się uzupełniają, przypadają nam w udziale w imieniu Chrystusa dla życia świata (J 6, 51..). Chrystus, Apostoł naszego wyznania wiary (por. Hbr 3,1), nie przestaje spełniać swego posłannictwa lub też swojej potrójnej roli Proroka, Kapłana i Króla, poprzez swój Kościół, na sposób żyjącego organizmu. To właśnie te trzy zadania stanowią także apostołstwo naszych kościołów i rodzą ludzi do jedności jednego Ciała, za które Chrystus oddał swoje życie (por. J 11, 52).

Funkcja słuchania i głoszenia słowa Bożego (funkcja prorocka)

57. „Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do Ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna” (Hbr 1, 1-2). Chrystus jest obecny w naszych wspólnotach przez swoje słowo, do którego przyłgnęliśmy przez wiarę, a które jednoczy nas ściślej z Nim i z naszymi siostrami.

To właśnie przez uważne słuchanie słowa Bożego, które dociera do nas w liturgii i czytaniu Świętych Ksiąg jesteśmy zdolne odczytywać Boże wezwanie w wydarzeniach i okolicznościach życia, jak i w osobach, które spotykamy, zwłaszcza kiedy przeżywają one trudności. Lojalność, wytrwałość, łagodność, skupienie są tak bardzo sprzyjającymi warunkami do słuchania słowa Bożego, czy to osobiście, czy też we wspólnocie, czy też w ramach wymiany. Dlatego też nasze domy winny być zorganizowane tak, aby były miejscami ciszy, przestrzeganej z dobrej woli, miejscami gorliwego studium, kontemplacji i braterskiego dialogu. Kilka dni w roku winno być zarezerwowane dla rekolekcji. Poza tym każdego roku winny być zorganizowane ćwiczenia duchowe w takich warunkach, aby rzeczywiście stały się motorem duchowej odnowy. Ponadto przeorysza z samej siebie lub przez kogoś innego, winna często ożywiać i karmić swoją wspólnotę słowem Bożym.

58. Siostry, łącząc nieustannie kontemplację z troską o Ewangelię, winny innym przekazywać Boże słowa, poddane medytacji szczególnie poprzez świadectwo życia prawdziwie chrześcijańskiego i zakonnego. Aby móc skutecznie nieść Ewangelię Chrystusa ludowi Bożemu w słowie i czynach, siostry powinny rzeczywiście informować się o tendencjach naszego czasu, o okolicznościach współczesnego życia i o aktualnych potrzebach Kościoła.

³⁸ Tekst opiera się w części na Mt 18,20, 1 Kor 8, 11 i Rzm 14, 15.

³⁹ por. Po 11.

Funkcja sprawowania liturgii i uświęcania porządku doczesnego (funkcja kapłańska)

59. Słowo Boże, które słyszymy i głosimy (funkcja prorocka), jest bardziej obecne i działające w ludziach poprzez sakramenty wiary. Sakramenty są jednocześnie znakami i źródłami wspólnoty duchowej – komunii Kościoła. Wcielone przez chrzest w Chrystusa umarłego i zmartwychwstałego, stałyśmy się jego członkami; naznaczone przez sakramenty chrztu i bierzmowania, jesteśmy wybrane do uczestniczenia, w sposób czynny i wspólnotowy, w liturgii i w uświęcaniu świata; poprzez Eucharystię stajemy się jednym ciałem z Chrystusem i z innymi wiernymi⁴⁰.
60. Ponieważ cały lud Boży w łączności z Chrystusem spełnia powszechne kapłaństwo, sprawowanie Eucharystii i liturgii Godzin, której poświęcają się w sposób szczególny wspólnoty kanoniczne, winno być zorganizowane w taki sposób, aby nie tylko wszyscy członkowie wspólnoty, ale także wierni, którzy w nich uczestniczą, mogli brać w nich czynny udział.
W tym celu ważne jest, aby wszyscy członkowie byli harmonijnie włączeni w życie liturgiczne ich wspólnoty, i aby każda wspólnota sprawowała liturgię według swojego własnego charakteru, według zasady zdrowej różnorodności. Liturgia odbywa się według właściwego obrządku i zwyczajów prawnie przyjętych, w języku właściwym temu obrządkowi lub w języku ojczystym.
61. Gorąco polecana jest celebracja śpiewana; lepiej odpowiada charakterowi tej modlitwy i jest znakiem większej podniosłości, głębszej więzi serc w wielbieniu Boga. Śpiewy będą przygotowywane troskliwie.
62. We wszystkich naszych wspólnotach, wśród ludu Bożego będzie sprawowana codziennie Eucharystia, w której siostry będą wiernie uczestniczyć⁴¹, uważając ją za szczyt ich wspólnoty duchowej – komunii. W rzeczywistości „żadna wspólnota chrześcijańska nie może się tworzyć nie znajdując swojego korzenia i swojego centrum w sprawowaniu Eucharystii; tak więc poprzez nią winna rozpoczynać się wszelka edukacja w duchu wspólnotowym”⁴². „Ponieważ jest jeden chleb, my wszyscy tworzymy jedno ciało, ponieważ wszyscy uczestniczymy w jednym chlebie” (Kor 10, 17).
63. Modlitwa Kościoła, stół słowa i Ofiary uwielbienia, łączy się głęboko ze sprawowaniem Eucharystii. Poprzez psalmy, pieśni i różnorodne modlitwy wstawienne, Kościół odpowiada Słowu, które Bóg do niego kieruje.
64. Uświęcenie dnia i wszelkiej ludzkiej działalności, jest jednym z celów Liturgii Godzin; stąd, w naszych wspólnotach, tok tej liturgii winien być sprawowany w sposób, który by nadawał godzinom, o ile to możliwe, prawdę czasu, i uwzględniał także warunki obecnego życia⁴³.
65. W domach naszego Zakonu liturgia Godzin sprawowana jest w chórze. Co do obowiązku sprawowania Liturgii Godzin według własnego kalendarza, to obowiązują następujące normy według kan. 1174, par. 1:
Siostry będą nadawały należną wagę tym godzinom, które są jakby biegunami tej Liturgii, to znaczy godzinie rannej i wieczornej; i będą czuwały,

⁴⁰ św. Cyryl Jerozolimski, Katechezy mystagogiczne, 4, 3. PG 33, 1099.

⁴¹ por. Kan. 663, par. 2.

⁴² Po 6; por. 13.14; Pc 6.15; Lg 41.

⁴³ IGLH 11; Sc 88.

aby ich nie opuścić bez ważnej przyczyny⁴⁴. Będą także wypełniać wiernie godzinę czytań, która jest 'par excellence' liturgiczną celebracją Słowa Bożego. Aby lepiej uświęcić całość dnia, będą się starały sprawować godzinę w ciągu dnia i kompletę.

Z racji kanonicznego charakteru naszego Zakonu, wszystkie siostry danej wspólnoty, są w sposób solidarny odpowiedzialne za sprawowanie modlitwy publicznej i codziennej Kościoła⁴⁵. Małym wspólnotom, mającym przeszkody w publicznym i codziennym sprawowaniu modlitwy Kościoła, poleca się żywo dość częstą modlitwę wspólną. Gorliwe w modlitwie (por. Dz 6,4) wychwalamy Pana i wzywamy Go dla zbawienia całego świata. Siostry, które nie mogą uczestniczyć w Liturgii Godzin, nie będą zaniedbywać życia modlitwy, ale winny go karmić wiernie modlitwą Kościoła, jaka jest spełniona we wspólnocie.

66. Będąc wzywani do wspólnej modlitwy, winniśmy jednak się modlić także w ciszy do Ojca (por. Mt 6, 6). W każdej modlitwie winna wyrażać się, w wyraźny sposób, podstawowa relacja człowieka nieustannie zjednoczonego z Bogiem przez wiarę, i obcującego z Nim poufale. Toteż możemy i powinniśmy modlić się nieustannie.

67. Dla wszystkich członków wspólnoty słuchanie słowa Bożego, liturgia sakramentalna, Liturgia Godzin i modlitwa osobista, które są głównymi elementami naszego życia kontemplacyjnego, stanowią wybitną formę apostołstwa i są nawet duszą wszelkiego apostołstwa.

68. Ponieważ przyrzekliśmy przemianę naszych obyczajów, winniśmy współpracować z Panem Jezusem, który dokonuje tego nawrócenia w sakramentach Eucharystii i pokuty, tak, abyśmy sprawując tajemnice śmierci i Zmartwychwstania Pana, umierały wciąż bardziej dla grzechu i żyły coraz bardziej dla Boga i dla innych.

Eucharystia zakłada zgodę międzyludzką. Kiedy zdarza się jakieś nieporozumienie, siostry potrzebują miłosierdzia Bożego, winny one jednak pojednać się między sobą, zanim zgromadzą się dla sprawowania Ofiary (por. Mt 5, 23-24).

Będą zwyczajni spowiednicy zatwierdzeni przez Biskupa miejsca, na których zgodziła się wspólnota, jednakże bez obowiązku zwracania się do nich⁴⁶.

To właśnie w sakramencie pokuty, w którym uznajemy nędzę naszych grzechów i Boże miłosierdzie, jest nam zaofiarowany wieloraki pokój Boży i Kościoła, który winien inspirować nasze odniesienia do innych⁴⁷.

Zalecane są wspólnotowe nabożeństwa pokutne, które odpowiednio wyrażają wspólnotowy aspekt grzechu i pojednania. Przez częste przyjmowanie Pojednania sakramentalnego, które w istocie, przygotowane przez rachunek sumienia, wspomaga konieczne nawrócenie naszego serca do miłości Ojca miłosierdzia, jesteśmy głęboko zjednoczone z Chrystusem Zbawcą.

69. Z racji powszechnego kapłaństwa, w którym uczestniczymy, wszystkie nasze czynności, nasze modlitwy i nasze apostołstwo, nasza codzienna praca, nasz fizyczny i moralny wypoczynek, nawet sam ciężar naszego życia, stają się

⁴⁴ Kan. 663, par. 3.

⁴⁵ Sc 95.

⁴⁶ Kan. 630 par.3.

⁴⁷ por. Św. Augustyn, Wyznania, Ks. XI, 1: PL 32, 809.

duchowymi hostiami, miłymi Bogu przez Jezusa Chrystusa (por. 1 P 2, 5), które składamy w eucharystycznej celebracji w łączności z Ofiarą Ciała Chrystusa dla Ojca, w chwili gdy wszystko jest przyjęte czy dokonane w Duchu, nawet doświadczenia życia, jeśli znosimy je cierpliwie⁴⁸.

W taki właśnie sposób możemy poświęcić świat Bogu. „Wszystko co działacie słowem lub czynem, czyńcie w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa, dziękując przez Niego Bogu Ojcu” (Kol 3, 17).

Zadanie budowania ludzkiej i kościelnej wspólnoty w miłości (funkcja królewska)

70. Owocem słowa Bożego i sakramentów jest, tak widzialne jak i niewidzialne zgromadzenie dzieci Bożych. Sprawowanie Eucharystii realizuje na pierwszym miejscu tę jedność ludu Bożego.
71. Pierwsza posługa (diakonia) naszych kościołów polega więc na popieraniu tej jedności w Chrystusie. Św. Augustyn poucza nas: jedność (komunia) naszych wspólnot winna obfitować w miłość, która rozciąga się na wszystkich ludzi⁴⁹.
72. To zadanie służby jest przede wszystkim powierzone wspólnocie jako takiej. Ale w spełnianiu tego posłannictwa wszystkie siostry nie mają tego samego zadania: „Jak bowiem w jednym ciele mamy wiele członków, a nie wszystkie członki spełniają tę samą czynność – podobnie wszyscy razem tworzymy ciało w Chrystusie, a każdy z osobna jesteśmy dla siebie nawzajem członkami” (Rz 12, 4-5).
73. Duszpasterskie czynności naszych wspólnot winny być włączone w apostolską pracę diecezji spełniane według norm ustalonych przez miejscowych Ordynariuszy. W naszych stosunkach z religiami niekatolickimi i niechrześcijańskimi należy liczyć się z potrzebami ekumenicznymi zgodnie ze wskazaniami Stolicy Apostolskiej.
74. W realizacji tego służebnego posłannictwa, nieodłącznego od naszego kanonicznego powołania, trzeba brać pod uwagę szczególne okoliczności, które dotyczą każdą wspólnotę oraz szczególne potrzeby miejscowego kościoła, do którego wspólnota jest włączona.
75. Posłannictwo naszych wspólnot nie polega jedynie na głoszeniu ludziom Dobrej Nowiny o Chrystusie i niesieniu im Jego łaski, ale także na głębokim włączeniu ducha ewangelicznego w porządek doczesny, aby doprowadzić go do doskonałości. Sam Chrystus objawia nam, że „podstawowym prawem ludzkiej doskonałości, a zatem chrześcijańskiej przemiany świata jest nowe przykazanie miłości”⁵⁰.
Głęboko złączone z całą ludzką rodziną i uczestniczące w jego rozwoju, winniśmy według naszych możliwości, współpracować w budowaniu bardziej ludzkiego świata. Z tej racji, winniśmy być wiernymi temu wielkiemu przykazaniu Chrystusa, i rozdawać się w służbie innym⁵¹.
Wynika stąd, że winniśmy szanować pracę ręczną i czynności techniczne, nie tylko, aby zdobyć środki na swoje utrzymanie, ale także aby przyczyniać się do

⁴⁸ por. Lg 34.

⁴⁹ św. Augustyn, O Państwie Bożym, 10, 6: PL 41, 284.

⁵⁰ por. Gs 38.

⁵¹ por. Gs 34.

dobra społeczeństwa i kultury. Trzeba, aby nasze wspólnoty dążyły do syntezy wiary i kultury.

76. Współpracując w tworzeniu porządku doczesnego, winniśmy unikać dostosowania do współczesnego świata, naznaczonego przez konsumpcję, który przez swój sposób życia i przez środki społecznej komunikacji zmierza do nadmiernego kultu dóbr materialnych. Ale niech wszystkie, za przykładem Chrystusa, szczerze doskonalą się w umiarkowaniu i w wolności wobec rzeczy materialnych i doczesnych.

WSPÓLNOTA DUCHOWA – KOMUNIA DO ZREALIZOWANIA POPRZEC PRAKTYKĘ ŻYCIA WSPÓLNEGO

77. Zamiar wspólnego życia, opisany powyżej, winien stać się rzeczywistym w różnorodnej rzeczywistości życia codziennego. W tym celu, proponujemy tutaj kilka sposobów do zastosowania w sposób bardziej precyzyjny, po wspólnym głosowaniu, do warunków każdej wspólnoty i każdej siostry.

Życie wspólne i jego asceza

78. Miłość, podstawa życia wspólnego, nie szuka swojej korzyści (por. 1 Kor 13). Winna ona, według reguły św. Augustyna, być rozumiana w taki sposób, „że dobro wspólne jest przed własnym interesem, a nie własna korzyść przed dobrem wspólnym”⁵². Zatem praktyka życia wspólnego wymaga, abyśmy oddały na służbę dobra wspólnego, wszystko czym jesteśmy, i wszystko co czynimy.

To siostrzane życie sióstr znajduje nieustannie swój ludzki wyraz we wzajemnego szacunku, służbie, zaufaniu, wzajemnym budowaniu się, przebaczeniu, zachęcie. Duch umartwienia, nieodłączny od daru samego siebie, realizuje się w uznawaniu i akceptacji różnorodności innych i w cierpliwym dźwiganiu niedostatków i braków, które zazwyczaj towarzyszą życiu i codziennej pracy we wspólnocie.

Jeśli chodzi o abstynencję i post, to należy liczyć się z przepisami Kościoła, ze zwyczajami regionu i danego domu⁵³.

Wspólne ćwiczenia

79. Wspólne ćwiczenia, jak wspólne sprawowanie Oficjum, wspólny stół, praca, jak i wspólna rekreacja, których wartości udowodniły wieki tradycji, mają za cel umocnić włączenie sióstr do wspólnoty i ożywiać jedność między członkami tej samej rodziny.

Habit zakonny

80. Siostry noszą habit zakonny, taki jaki jest przyjęty według lokalnych zwyczajów w naszym Zakonie. Jest on potrójnym znakiem: świętości życia, tradycji Kościoła, jedności Zakonu. Należy go zakładać według lokalnych zwyczajów, zwłaszcza dla spraw kultu liturgicznego. Ponadto, należy się dostosować do norm ustalonych przez przeoryszkę w zgodzie z jej radą, i po konsultacji z Kapitułą wspólnoty.

⁵² Reguła św. Augustyna, rozdz. 3.

⁵³ por. Konst. Paenitemini (17 luty 1966); Lg 41.

Klauzura

81.

1. Domy naszego Zakonu przestrzegające klauzury papieskiej stosują instrukcję „Verbi Sponsa”⁵⁴. Natomiast domy, które wypełniają apostołstwo na zewnątrz, są rządzone zgodnie ze Statutami zatwierdzonymi przez Stolicę Apostolską.

2. Klauzura zwana „konstytucyjną” ma na celu stworzenie warunków, w których siostry naszego Zakonu, żyjąc z dala od tego świata i jego ducha, mogą rzeczywiście, ożywione duchem Ewangelii, przeżywać przemianę obyczajów (metanoję), którą obiecały, i przyłgnąć ściśle poprzez czystą wiarę, do Boga, dla służby bliźniemu.

3. Część domu, która zarezerwowana jest dla samych tylko członkiń wspólnoty, zostanie dokładnie określona przez przeorysę za zgodą jej rady, po zasięgnięciu opinii Kapituły Kanonii, i po otrzymaniu zgody ojca-opata, lub w klasztorach będących pod jurysdykcją biskupa miejsca, zgody tegoż właśnie.

Codzienna praca

82. Podporządkowując się powszechnemu prawu pracy, poprzez nasze działanie apostołskie, prace fizyczne, naukowe i społeczne zdobywamy także środki na utrzymanie naszej wspólnoty.

„I tak nikt nie będzie pracował dla samego siebie, przeciwnie wszystkie nasze działania będą włączone do wspólnoty; włożycie w nie więcej troski i więcej zapału niż miałybyście pracować jedynie dla waszej osobistej korzyści”⁵⁵.

Wspólna kasa

83. Reguła oświadcza: „Nie mówcie, że taka rzecz należy do was, przeciwnie, niech wszystko zostanie włączone do wspólnego użytku, i niech wasza przełożona rozdziela każdej według jej potrzeb” (Reguła św. Augustyna, I, 3). Wspólna kasa wymaga, aby wszystkie składały razem pieniądze, które zarobiły. Każda otrzyma pewną sumę pieniędzy według swoich potrzeb i lokalnych zwyczajów.

Grzeczność

84. Grzeczność będzie zraszać nasze codzienne stosunki w duchu Apostoła, który zaleca nam: „W miłości braterskiej nawzajem bądźcie życzliwi! W okazywaniu czci jedni drugim wyprzedzajcie!” (Rz 12, 10)⁵⁶.

Cisza

85. Cisza, która przynosi opactwu spokój i skupienie, winna ułatwiać „lectio divina”, modlitwę i duchową działalność, których wymaga kontemplacyjny charakter naszego życia.

Porządek dnia

86. Program dzienny winien być ustalony w taki sposób, aby uporządkować harmonijnie życie modlitwy, pracę wspólnoty i sióstr oraz ułatwiać służbę Bogu i ludziom.

⁵⁴ por. Vs 9-21.

⁵⁵ Reguła św. Augustyna, V, 2.

⁵⁶ Reguła św. Augustyna, VII.

Opieka nad chorymi

87. Siostry, które są dotknięte starością lub chorobą, winny starać się jednoczyć z cierpiącym Chrystusem dla zbawienia świata. Przemienione stopniowo w Chrystusa przez takie umartwienie, starając się spełnić swoją rolę budując wspólnotę, będą otrzymywać ulgę w cierpieniach przez siostrzaną troskę innych sióstr i przez odpowiednie zabiegi pielęgnacyjne.

Siostry, będące w niebezpieczeństwie śmierci, z racji choroby lub starości, będą umocnione przez namaszczenie chorych, aby przygotowały się na pełne wejście w misterium Paschalne przez przejście do Królestwa Ojca.

Pamięć o zmarłych

88. Nasza łączność z siostrami, które zasnęły w pokoju Chrystusa, nie została zerwana, lecz przeciwnie, wzmocniona przez komunie dóbr duchowych. Toteż pamiętamy z pobożną pamięcią o naszych zmarłych przy ołtarzu Pana i modlimy się za nie⁵⁷.

Za zmarłą siostrę będzie sprawowane oficjum i Msza w dniu pogrzebu, a także Msza św. w rocznicę śmierci. Każdego roku, sprawujemy dwa nabożeństwa ogólne za członkinie, krewnych i dobroczyńców kanonii: jedno po święcie Ofiarowania Pańskiego, drugie po święcie Trójcy Przenajświętszej.

W każdym domu, przełożona, za zgodą swej rady, określa modlitwy za zmarłych współbraci i siostry Zakonu, za członków rodzin sióstr i osoby, wobec których dom ma szczególne zobowiązania, w czasie śmierci papieża, biskupa miejsca lub przy innych okazjach.

⁵⁷ Lg 49-50.

ROZDZIAŁ IV ZARZĄD KANONII

Główne organy zarządu

89. Słusznie zgromadzenie w jednomyślności umysłów i serc według wyrażenia „jedna dusza i jedno serce skierowane ku Bogu” jest traktowane jako zadanie i obowiązek wszystkich tych, którzy są zaangażowani w pójście za Chrystusem i w życie życiem kanonicznym w naszym Zakonie z Prémontré dla budowania Kościoła. To wspólne zobowiązanie spoczywa na wszystkich członkach kanonii, na mocy zasady kolegalności. Leży ona u podstaw norm i dyspozycji kanonicznych, poprzez które rola każdej siostry jest odpowiednio ustalona, aby przyczyniać się do rozkwitu i kierowania życiem kanonii.

Głównymi organami przeznaczonymi do ożywiania naszego życia i kierowania nim są:

Kapituła kanonii, która winna być traktowana jako kolegium o charakterze raczej prawnym. Z racji swojego administracyjnego uprawnienia rozważa ona, poprzez siostrzaną dysputę, kwestie dotyczące całej kanonii, przestrzegając norm poprzez które forma i granice działania są dokładnie określone;

Kapituła domu, która jest organizmem, przez który lokalna wspólnota realizuje prawdziwą łączność duchową – komunie między członkami, którzy żyją razem w tym miejscu;

Przeorysza, która jest członkinią i przewodniczącą kapituły kanonii, i która z racji swojej właściwej kompetencji zarządza kanonią według norm szczegółowo określonych i podanych niżej;

Rada przeoryszy, która w części jest złożona z członkiń wyznaczonych przez wybór przez kapitułę kanonii, odgrywająca rzeczywistą rolę w zarządzaniu kanonią, i sprawująca ją w łączności z przeoryszą, według norm przewidzianych przez prawo.

90. Kapituła kanonii cieszy się władzą wyższą od władzy przeoryszy (przełożonej) i jej rady jedynie wtedy gdy traktuje sprawę, która na mocy Konstytucji należy w sposób wyraźny do Kapituły kanonii działającej kolegalnie. W innych przypadkach władza Kapituły kanonii nie przekracza władzy przeoryszy i jej rady. Odwołanie się do opata generalnego może być uczynione według numeru 253 Konstytucji.

KAPITUŁA KANONII

91. Przez „Kapitułę kanonii” rozumie się zespół wszystkich sióstr, wcielonych do tej kanonii przez śluby wieczyste. Zespół ten stanowi jeden z organów, przez które kanonia, jako autonomiczna osoba moralna, rządzi się w ramach Zakonu. To właśnie działalność tej Kapituły faktycznie realizuje kolegalność opartą na wspólnej odpowiedzialności wszystkich członków kanonii i jest ukierunkowana na właściwą misję wspólnoty.

92. Udział Kapituły kanonii w zarządzaniu nią może odbywać się na różne sposoby⁵⁸:

⁵⁸ por. także Kanony 119, 164-179; 127.

1° przez akt kolegialny, kiedy wszystkie członkinie – włącznie z przeoryszą cieszącą się głosem równym z innymi – winny podjąć decyzję większością głosów;

2° poprzez przyzwolenie (consensus), kiedy przeorysza potrzebuje zgody większości Kapituły kanonii, dla ważnego działania; ale w tym przypadku Kapituła kanonii nie może zmusić przeoryszy do podjęcia decyzji;

3° czasem przeorysza ze swoją radą może lub powinna usłyszeć zdanie Kapituły kanonii.

93. Udział kapituły kanonii w zarządzaniu dokonuje się w następujących przypadkach:

a) Kapituła kanonii winna działać kolegialnie:

1° we wszystkich wyborach, które przypadają tej Kapitułe (nn 107 i 109);

2° dla zdefiniowania procedury przebiegu Kapituły kanonii (n. 94);

3° dla określenia liczby członkiń rady przeoryszy, która to rada ma być wybrana przez Kapitułę i dla określenia czasu trwania kadencji wybranych (n. 109);

4° dla zdecydowania, które współpracownice przeoryszy winny stanowić część rady z tytułu ich funkcji (n. 109);

5° dla rozszerzenia kompetencji rady przeoryszy poza zakres ustalony przez prawo (n. 110);

6° dla określenia szczegółowej dyscypliny dotyczącej pełnomocnictw i pełnomocniczek (nn 190-191 i 205-206);

7° dla określenia poziomu autonomii domu zależnego (n. 241, 7°);

8° dla erygowania kanonii (n. 241, 3°);

9° dla zmiany lub zniesienia jej własnych decyzji (n. 280; por. n. 96);

10° dla określenia czasu trwania nowicjatu (por. nn 155-164);

b) Zgoda Kapituły kanonii jest konieczna:

1° w sprawach administratorek, dla uregulowania ustalonych spraw (n. 188);

2° dla zatwierdzenia kanonicznego przejścia siostry przybywającej z innej kanonii (kan. 684, par. 3, n. 272);

c) Jest konieczne wysłuchanie zdania Kapituły kanonii:

1° dla określenia części domu, która jest zastrzeżona głównie dla członkiń wspólnoty (por. n. 81);

2° dla ustalenia ogólnych norm na temat klauzury (por. n. 81 i 126);

3° dla mianowania subprzeoryszy i cyrkatorki (nn 117-120);

4° dla odnowienia stanowiska drugorzędnych przełożonych i innych urzędniczek przez nową przeoryszę (nn 117-120);

5° dla mianowania opata-ojca przez opata generalnego (n. 125);

6° w badaniu kandydatury prałata niedawno wybranego jako opata-ojca (n. 128);

7° dla określenia obowiązków, jakie prior (prévot) może wypełniać (nn 137-138);

8° dla określenia stanowiska priora (prévot) (nn 134 i 137-139);

9° w mianowaniu priora (prévot) (nn 135-136);

10° w erygowaniu domu zależnego i w przejściu domu zależnego do statusu kanonii autonomicznej (nn 241, 2°, 3°);

11° dla włączenia wspólnoty zniesionej kanonii do innej kanonii (nn 245-249).

Przeorysza działająca ze swoją radą może określić czy, w danym konkretnym przypadku, nie przewidzianym przez prawo, powinna prosić o zgodę Kapitułę kanonii, czy powinna jedynie wysłuchać zdania tejże Kapituły.

94. Kapituła kanonii jest kompetentna w proponowaniu tematów do obrad i w kontrolowaniu wykonania jej dekretów. Kapituła kanonii jest kompetentna w określaniu swojej własnej procedury.
95. Kapituła kanonii winna być zwoływana przynajmniej raz na rok. Ponadto przeorysza jest zobowiązana zwołać Kapitułę za każdym razem, gdy domaga się tego czwarta część sióstr profesek o ślubach wieczystych.
96. Decyzje Kapituły kanonii obowiązują wszystkie te siostry, dla których zostały powzięte.

KAPITUŁA DOMU LUB WSPÓLNOTY

97. Oprócz kapituły kanonii, która obejmuje wszystkie siostry tejże kanonii, które złożyły śluby wieczyste, istnieje kapituła domu lub wspólnoty, która składa się z wszystkich członkiń, które faktycznie żyją w tym domu lub w tym konwencie (couvent).
98. Kapituła domu lub wspólnoty jest organizmem, poprzez który wspólnota lokalna lub grupa sióstr stara się realizować prawdziwą łączność duchową – komunie między wszystkimi swoimi członkami. Ma ona wobec tego obowiązek interweniować zwykle w sposób braterski, okazując troskę i zainteresowanie dla wszystkich i każdej. Jednakże, jeśli znajdzie się ona w obowiązku wydania aktu prawnego, niech przestrzega reguł ustalonych wcześniej przez kapitułę kanonii.
99. Kapituła domu lub wspólnoty ma takie same prawo ustalania swojej procedury, jak kapituła kanonii, z uwzględnieniem praw tej ostatniej.
100. Przeorysza jest tą, która przewodniczy kapitule domu w klasztorze; w innych wspólnotach rola ta przypada miejscowej przełożonej.
101. Do zakresu kapituły domu lub wspólnoty należy w głównym rzędzie :
 - 1° wspieranie autentycznej wspólnoty duchowej – komunii między siostrami, przez wymianę informacji, troskę o dobro wspólne, wzrost poczucia wspólnych odpowiedzialności, objawianie szczerzej troski o życie wspólne;
 - 2° zapewnienie środków dla organizacji życia modlitwy i działalności apostołskiej;
 - 3° poszukiwanie sposobów wprowadzania w życie Konstytucji, według zdobytych doświadczeń;
 - 4° badanie kryteriów przyjmowania i sposobów formacji kandydatek;
 - 5° zatroszczenie się o zdrowie duchowe i cielesne wszystkich członkiń, z uwzględnieniem potrzeb każdej;
 - 6° przygotowanie punktów do omówienia przez kapitułę kanonii;
 - 7° kiedy siostry stopniowo nabiorą zwyczaju tych wzajemnych siostrzanych odniesień, ustanowienie wspólnej rewizji życia i działalności wspólnoty oraz każdej z sióstr, i powolne wprowadzenie praktyki siostrzanego upomnienia;
 - 8° ustanowienie lokalnych zwyczajów.
102. Często będzie się organizować rozmowy, siostrzane narady w domach i wspólnotach; należy się zatroszczyć o powiadomienie o tym sióstr w odpowiednim czasie. Aby nie stłumić spontaniczności, należy unikać zbyt

ściślej regularności w częstotliwości tych spotkań. Ale siostry będą gromadzone za każdym razem gdy przełożone uznają, że sprawa jest ważna i konieczna do omówienia, lub kiedy wiele sióstr będzie tego żądać (wymagany odsetek może być ustalony przez kapitułę). Jednakże kapituła domu będzie się odbywać przynajmniej cztery razy w roku, i wszystkie siostry w miarę możliwości będą w niej uczestniczyć.

STANOWISKO PRZEORYSZY

103. Przeorysza, członek kapituły kanonii i jej zarazem zwierzchnik, winna przewodniczyć kanonii, którą zarządza i ją animować. Równa siostronom jako osoba, różni się jednak od nich przez posługę swojego urzędu, i jej „radością winna być służba w miłości”⁵⁹. Każda przełożona wspólnoty winna spełniać, przez słowo i przez przykład, posługę swojej władzy, w duchu prawdziwie siostrzanym. Przede wszystkim stara się umocnić zdrową równowagę między osobami a wspólnotą; będzie się wielkodusznie poświęcać dla wspierania postępu duchowego i materialnego swojej wspólnoty i współsióstr.

Wobec tego, przeorysza będzie pamiętać o wspieraniu, przy aktywnej współpracy wszystkich sióstr i każdej, życia wspólnego, w które zaangażowały się one w sposób wolny. Będzie to czynić przez swoje kierownictwo, swoje upomnienia, i jeśli to konieczne, przez użycie swojej władzy.

104. Do przeoryszy, jako najwyższej przełożonej należy według norm, które kierują zarządaniem kanonii, wypełnić wszystko co może postanowić własną władzą, lub też co winna omówić i określić z kapitułą kanonii lub domu, lub ze swoją radą.

105. Jako zwierzchniczka wspólnoty kanonicznej, Przeorysza winna animować diakonalną służbę, i w danym przypadku, diakonalne czynności sióstr.

106. Może być wybrana jako przeorysza, siostra, która ukończyła 30 lat życia, jest profeską wieczystą naszego Zakonu od co najmniej 5 lat, i jest obdarzona zdolnościami, które czynią ją zdolną do rządzenia kanonią, dla której jest wybrana.

107. Przeorysza jest wybrana przez kapitułę kanonii na okres dwunastu lat. Kiedy skończy się czas trwania jej kadencji, może być natychmiast wybrana ponownie na nową kadencję (por. nn 207-213).

RADA

108. Rada przeoryszy jest jednym z organizmów, przez które kanonia rządzi się w całości Zakonu. Radzie, działającej z przeoryszą, przypada obowiązek troszczenia się o dobro kanonii, pod warunkiem, że nie jest to dziedzina zastrzeżona dla kapituły kanonii. Także wobec tejże kapituły przeorysza i jej rada winny zdawać sobie sprawę z ich rządzenia według norm roztropności.

109. Do kapituły kanonii należy ustalenie poprzez akt kolegialny, liczby sióstr profesek wieczystych, z których będzie się składać rada. Połowa rady winna się składać z sióstr posiadających swoją funkcję, lub które w danym przypadku zostaną zamianowane przez przeoryszę; także kapituła decyduje, które współpracownice przeoryszy winny wchodzić w skład rady z tytułu ich funkcji.

⁵⁹ Reguła św. Augustyna, VII, 2.

Druga połowa winna składać się z profesek wieczystych, które będą bezpośrednio wybrane przez kapitułę kanonii; ta sama kapituła kanonii ustala czas trwania kadencji wybranych (por. n. 93, 3° i 4°).

110. Podobnie kapituła określi kolegiąlnie kwestie, które mogą być powierzone radzie, ponad te kompetencje, które przyznaje jej prawo kanoniczne (por. n. 93 a. 5°).

111. Przeorysza winna działać kolegiąlnie ze swoją radą w następujących przypadkach:

1° erygowania (n. 241. 2°) i zniesienia domu zależnego (n. 246);

2° przejścia domu zależnego do statusu kanonii niezależnej (n. 241. 3°);

3° prośby o zgodę opata generalnego na zniesienie domu zależnego;

4° wprowadzenia zwyczajów dotyczących całej kanonii;

5° wprowadzenia przystosowanych form modlitwy lub posługi diakonalnej interesującej wspólnotę w znacznym stopniu;

6° wprowadzenia form życia wspólnego;

7° adaptacji kompetencji kanonii według rozporządzenia sformułowanego w numerze 92;

8° uregulowania terminarza kapituły kanonii;

9° procedury postępowania, która zostanie przyjęta na zebraniach rady (n. 115);

10° określenia czy siostra wysłana przez inną kanonię dla pomocy w tej kanonii, może brać udział w działalności kapituły i w jakich przypadkach (n. 182);

11° ustalenia norm dotyczących habitu zakonnego, jak to jest przewidziane w nr 80;

12° ustalenia konkretnych norm dotyczących formacji nowicjuszek (nn 155-162);

13° przyśpieszenia lub odroczenia wyboru przeoryszy (por. n. 204).

112. Oprócz przypadków przewidzianych już w prawie kanonicznym, przeorysza potrzebuje zgody swojej rady⁶⁰ w następujących przypadkach:

1° przy przyjmowaniu donatki, jak to przewiduje nr 24;

2° ustalenie ogólnych norm na temat klauzury, jak to przewiduje nr 81;

3° określenie liczby przełożonych podrzędnych i urzędniczek (n. 118);

4° określenie obowiązków, które może wypełniać prior (prévot), jak przewiduje nr 138;

5° w mianowaniu priora (prévot), zgodnie z normami nn. 135-136;

6° przy przyjmowaniu kandydatek do nowicjatu (n. 154);

⁶⁰ Papieska Komisja dla autentycznej interpretacji Kodeksu Prawa Kanonicznego dała negatywną odpowiedź na następujące „dubium”: „Czy gdy prawo zarządza, że Przełożony, aby wydać akt potrzebuje zgody kolegium lub grupy osób, według kan. 127, par. 1, Przełożony może głosować razem z innymi, aby rozwiązać „parite”? (A. A. S 77, 1985, 771).

- 7° przy dopuszczaniu sióstr do ślubów czasowych i do odnowienia tych ślubów (n. 165 i n. 169);
 - 8° do przyjęcia na nowo siostry, która przy końcu nowicjatu lub po profesji, opuściła Zakon zgodnie z prawem (n. 174);
 - 9° przy dopuszczeniu sióstr do ślubów wieczystych (n. 173);
 - 10° dla określenia kierunku studiów sióstr;
 - 11° aby administratorka mogła uregulować różne pilne sprawy (n. 183);
 - 12° dla przyspieszenia lub odroczenia wyborów, zgodnie z nr 204;
 - 13° dla określenia pieniędzy, której przeorysza nie może przekroczyć na nadzwyczajne wydatki (n. 228);
 - 14° dla sprzedaży i aktów, o których mowa w kan. 638, par. 3 (n. 230);
 - 15° dla zatwierdzenia rocznego sprawozdania z administrowania dobrami (n. 221);
 - 16° dla ustalenia norm administrowania dobrami (nn. 227 i 234);
 - 17° dla uznania spisu majątku kanonii;
 - 18° przy wznoszeniu nowego budynku, dokonaniu rozbiórki lub przebudowy ważnego budynku;
 - 19° dla przyjęcia wspólnoty kanonii zniesionej zgodnie z n. 247;
 - 20° dla wydalenia zakonnicy o ślubach wieczystych w przypadku poważnego skandalu zewnętrznego lub bardzo ciężkiej szkody grożącej wspólnocie (n. 270; por. kan. 679 i 703);
 - 21° dla udzielenia właściwego przejścia (transitus) do innej kanonii (nn. 271-272) (dla wyrażenia zgody na przejście);
 - 22° dla wystąpienia przed sądem w imieniu kanonii;
 - 23° dla udzielenia prawa pobytu poza domem Zakonu, na okres maksimum jednego roku (nieobecność przedłużona), z mniejszego powodu niż powód medyczny, studia lub apostołstwo do wypełnienia w imieniu Zakonu (n. 260; por. kan. 665, par.1);
 - 24° dla określenia okresu trwania i sposobu probacji w przypadku przejścia (transitus) z innego instytutu do naszego Zakonu (n. 271-272).
113. Przeorysza winna wysłuchać rady:
- a. dla ważności aktu
 - 1° aby udzielić zgody siostrom zdatnym jako pomoc do innych kanonii lub przy przyjmowaniu przychodzących z innej kanonii;
 - 2° dla wykluczenia siostry z następnej profesji i dla słusznej przyczyny tej, która zakończyła profesję czasową (n. 264).
 - b. jednakże nie dla ważności aktu:
 - 1° przy przyjmowaniu kandydatek do postulatu;
 - 2° dla mianowania sióstr na określone stanowisko bądź to wewnątrz, bądź na zewnątrz kanonii;

3° dla wszystkich spraw o znacznej ważności.

114. Przeorysza jest zobowiązana zwołać swoją radę przynajmniej raz na dwa miesiące lub za każdym razem, kiedy dwie radne zażądają tego, a dla ważności przebiegu rady wymagana jest obecność większości rady.
115. Szczegółowy sposób przebiegu rady przeoryszy, winien być określony przez samą radę.
116. W domach zależnych, kapituła domu może spełniać rolę rady. Ale, jeżeli to okaże się stosowne, przeorysza utworzy w domach zależnych radę według norm odnoszących się do rady kanonii. Można postąpić w podobny sposób w innych grupach sióstr.

WSPÓŁPRACOWNICE PRZEORYSZY I URZĘDNICZKI

117. Przeorysza ustanowi siostry, które jako niższe przełożone lub urzędniczki, zatroszczą się razem z nią, o życie i zarząd kanonią. Według zasady zdrowej pomocniczości, winna ona delegować im chętnie władzę do wykonywania, aby mogły wypełniać swoje obowiązki jak należy.
118. Przeorysza mianuje niższe przełożone i urzędniczki, według swojej woli, i może równocześnie powiadomić je o terminie, po upływie którego, powinny one przedstawić przynajmniej rezygnację z tego urzędu. Przed mianowaniem subprzeoryszy i cyrkatorki zasięgnie opinii kapituły kanonii. Konsultacja ta może także dokonać się, zamiast głosowania, w różnorodnych formach rozmów między siostrami, które przeorysza ustali.
119. Przeorysza mianuje subprzeoryszę siostrę o ślubach wieczystych, z którą będzie prowadzić w jedności duchowej siostry, i której w razie swojej nieobecności, będzie mogła powierzyć całość zarządu domu. Można powierzyć subprzeoryszy inne funkcje dające się pogodzić z jej stanowiskiem.
120. Kiedy upłynie czas trwania (kadencji) stanowiska przeoryszy, subprzeoryszy, cyrkatorki, mistrzyni nowicjuszek, prokuratorów i innych urzędniczek, winny one złożyć swoją kadencję nowej przeoryszy; mogą one jednakże być ponownie powołane na te stanowiska.

OPAT GENERALNY

121. Jako najwyższy moderator całego Zakonu Premonstratensów, opat generalny jest także najwyższym moderatorem Kanoniczek Regularnych z Prémontré. W jego osobie wyraża się włączenie kanonii żeńskich do Zakonu Premonstratensów.
122. Opat generalny sprawuje wobec kanonii sióstr „exemptek” (wyjętych) swoją odpowiedzialność w następujących przypadkach⁶¹: wybór przeoryszy (n. 208), wizytacja kanoniczna (n. 215); dyspensa od ślubów (n. 263); wydalenie przymusowe (n. 268).
123. Poza tym, według tych Konstytucji, opat generalny interweniuje: jeśli chodzi o dobra materialne (n. 233); przy zmianie prawnej sytuacji domów i skutkach (nn. 243-249); odwołaniu się do opata generalnego (n. 253 i 256); rezygnacji lub odwołaniu przeoryszy (n. 186-187); mianowaniu administratorki (n. 188); eksklaustracji (n. 261); przy właściwym przejściu (transitus) (n. 271-272).

⁶¹ por. kan. 625 (wybór); kan. 628 (wizytacja kanoniczna); kan. 688 (indult opuszczenia klasztoru); kan. 694-704 (dymisja).

OPAT – OJCIEC

124. W kanoniach sióstr „exemptek”, zachowując więzy, które wypływają z profesji i ze wspólnoty życia, opat-ojciec jest prałatem kanonii mężczyzn, na którym spoczywa przez pełnomocnictwo opata generalnego, jako na zewnętrznym przełożonym zakonnym, obowiązek czuwania nad tym, aby życie sióstr odpowiadało Konstytucjom Kanoniczek Regularnych z Prémontré. Będzie to czynił przede wszystkim przez swoje rady, swoją czujność, dzięki wizytacjom nawet kanonicznym, i przez swoją szczególną troskę wobec kanonii sióstr w przypadku gdyby była ona pozbawiona przeoryszy.
125. Opat-ojciec jest wyznaczony przez opata generalnego za zgodą jego radnych, i uprzednim wysłuchaniu kapituły kanonii sióstr o których mowa.
126. Spełnia on swoje obowiązki w następujących przypadkach⁶²: wybór przeoryszy (n. 208); klauzura (n. 81); wizytacja kanoniczna (n. 216); administrowanie dobrami materialnymi (n. 230).
127. Poza tym, według Konstytucji opat-ojciec interweniuje: przy przedłużonej nieobecności (n. 260); przy mianowaniu priora (prévot) (n. 135-136); przy zmianie prawnej sytuacji domów (n. 245-246 i 248-249), przy dymisji lub odwołaniu przeoryszy (n. 187).
128. Chociaż z prawa obowiązek opata-ojca zostaje powierzony prałatowi tej samej kanonii mężczyzn, to jednak dozwolone jest, tak nowo wybranemu opatowi, jak i kanonii sióstr, rozważyć kontynuację jego stanowiska.

BISKUP MIEJSCA (DIECEZJI)

129. Tak jak przypada rodzinom zakonnym, według właściwego każdej powołania, obowiązek pracowania z gorliwością nad budowaniem i wzrostem całego Kościoła, tak dla dobra kościołów lokalnych, każdy z nich powinien otaczać z oddanym uszanowaniem Biskupa miejsca, na którym spoczywa trudny obowiązek prowadzenia Bożego stada⁶³.
130. Wszystkie siostry, „exemptki” i „nie-exemptki”, są poddane władzy miejscowego Biskupa we wszystkim co dotyczy publicznego sprawowania kultu, jak i zewnętrznej działalności apostolskiej. Są one także zobowiązane przestrzegać tego, co powszechne prawo lub konferencje biskupów prawnie ogłosiły⁶⁴.
131. (S 111; H 0) Siostry, „exemptki” i „nie-exemptki”, są w końcu poddane władzy miejscowego Biskupa w sprawach, które według powszechnego prawa, należą do jego kompetencji⁶⁵.
132. „Egzempcja”, na mocy której siostry są związane z prawną władzą Zakonu Premonstratensów, i wyłączone spod jurysdykcji Biskupa, dotyczy przede wszystkim wewnętrznej struktury ich życia, ze względu na lepsze zharmonizowanie wszystkich rzeczy w kanoniach, i ich wzajemnych odniesień

⁶² por. kan. 625 (wybór); kan. 667 (klauzura); kan. 628 (wizytacja); kanony 637-638 (dobra materialne).

⁶³ por. Cd 33.

⁶⁴ por. Cd 35,4.

⁶⁵ por. n. 136: Instrukcja priora jako rektora kościoła; por. kan. 567.

oraz dla większego czuwania nad doskonaleniem i postępem życia zakonnego⁶⁶.

133. W kanoniach podległych Biskupowi miejsca, jemu powierzone jest prawo do szczególnej czujności⁶⁷, spełnianej w innych kanoniach przez opata generalnego i opata-ojca (nn 122-123 i 126-127).

PRIOR (prévot)

134. W kanonii sióstr „wyjętej” (exempte), wypada, aby priorem był kapłan naszego Zakonu, któremu będzie powierzona troska duszpasterska o tę kanonię. Winien on inspirować i ożywiać duchowy postęp wspólnoty. Dlatego też będzie on kwalifikowanym doradcą, tak przełożonych, jak i sióstr, nie będąc jednak traktowanym jako przełożony.
135. W wyjętej (exempte) kanonii sióstr, prior jest wyznaczony przez opata-ojca, za zgodą przeoryszy, za przyzwoleniem jej rady, i po konsultacji kapituły kanonii sióstr.
136. W wyjętej (exempte) kanonii sióstr, Biskupowi miejsca przypada wprowadzenie na urząd, na propozycję opata-ojca, priora jako rektora kościoła⁶⁸.
137. Jako rektor kościoła, ma on obowiązek, licząc się ze zdaniem przeoryszy, czuwać nad kultem liturgicznym i przewodniczyć sprawowaniu Eucharystii, która w najwyższym stopniu buduje łączność duchową – komunię we wspólnocie.
138. Inne zadania, które mógłby wypełniać prior, podobnie jak czas trwania jego kadencji, winny być ustalone przez opata-ojca i przeoryszę, za zgodą rady przeoryszy i zdaniem kapituły kanonii sióstr.
139. Kiedy duszpasterska troska o kanonię podległą Biskupowi miejsca, powierzona jest przez tegoż Biskupa kapłanowi, to stosuje się to, co zostało ustalone w numerach 134 i 137-138, na temat stanowiska priora⁶⁹.

⁶⁶ por. Cd 35,3; por. kanony 591 i 593.

⁶⁷ kan. 625 (wybory); kan. 628 (wizytacja); kan. 637-638 (dobra doczesne); kan. 667 (klauzura); kan. 688 (indult opuszczenia zakonu); kan. 694-704 (dymisja); por. także kan. 586 i 578.

⁶⁸ por. kan. 567.

⁶⁹ kan. 567.

ROZDZIAŁ V

FORMACJA, KTÓRA PROWADZI DO JEDNOŚCI Z SIOSTRAMI I KIERUJE KU BOGU

Inicjacja i formacja

140. Aby życie zakonne w naszym Zakonie odpowiadało rzeczywiście tak wymogom Ewangelii, jak i dążeniom ludzkiej natury, i szczególnemu charakterowi powołania każdej, kandydatki winny być stopniowo ale zdecydowanie wprowadzane w nasz sposób życia.
141. Celem formacji jest:
pomóc kandydatce w wiernej odpowiedzi na Boże powołanie, w taki sposób, aby wzrastała harmonijnie jej ludzka i chrześcijańska osobowość, aż do pełnej dojrzałości;
towarzyszenie kandydatce, aby nauczyła się prawdziwie rozwijać poczucie chrześcijańskiej odpowiedzialności, i oddawać swoją własną osobę, swoje przymioty i zdolności, na służbę swoich sióstr i Kościoła w apostołskiej działalności.
142. Cała wspólnota ma rzeczywistą rolę w formacji kandydatek, w tym sensie, że żywa wiara i autentyczność życia każdej członkini, przyczyniają się bardzo w procesie formacji. Świadomość tego wpływu winna także prowadzić wspólnoty do odnowy, w świetle doświadczenia, obserwacji i lokalnych zwyczajów.
143. Podstawowe elementy formacji⁷⁰, zachowując zdrowy pluralizm, winny być jednakowe dla wszystkich członków Zakonu i we wszystkich regionach. Wśród tych elementów, na pierwszym miejscu należy wymienić obowiązek wprowadzenia, w świetle szczególnego charyzmatu Zakonu i jego historii, w życie zakonne i wspólnotowe, jak i w Pismo Święte, w liturgię, teologię i duch apostołstwa.
144. Okres inicjacji w życie wspólnotowe winien, w sposób konkretny i skuteczny, przygotować kandydatki do życia, które będą prowadzić w dalszym ciągu.
145. W miarę ich wzrastania ku ludzkiej i chrześcijańskiej dojrzałości, będzie dostarczana kandydatkom możliwość rozwijania i wyrażania poczucia ich osobistej odpowiedzialności, i pozwoli się im uczestniczyć stopniowo w budowaniu wspólnoty, następnie w opracowywaniu decyzji, które wspólnota ma podjąć.
Dochodząc stopniowo do korzystania ze swoich praw, winny one także zdawać sobie sprawę ze swoich obowiązków i nauczyć się szanować prawa innych oraz podporządkowywać się prawnie podjętym decyzjom.
146. W miarę możliwości, każda otrzyma formację, która umożliwi rozwój jej inteligencji i jej zdolności, a ona nauczy się oddawać na służbę wspólnoty i Kościoła.
147. Różne etapy wychowania i formacji zostaną dostosowane do osobistych warunków osób, a w przypadku podejmowania decyzji ich dotyczących, należy ich wysłuchać.

⁷⁰ por. także Pi 72-85.

ETAPY PROWADZĄCE DO PEŁNEJ ŁĄCZNOŚCI DUCHOWEJ – KOMUNII

148. Jeśli chodzi o etapy zmierzające do pełnego wcielenia do naszych wspólnot, będzie się przestrzegać następujących norm, uwzględniając powszechne prawo.

Przyjęcie (admisja)

149. To w Chrystusie każda jest wezwana przez Ducha Świętego do właściwej „służby” (por. 1 Kor 12, 6 nn). Te, które uważają, że są wezwane do służenia Bogu i siostram według naszego sposobu życia, winny być przyjęte jako kandydatki, chyba, że jest przeszkoda kanoniczna lub wątpliwość co do prawdziwości ich powołania. Z drugiej strony, winno się przyjmować jedynie te, które posiadają, przynajmniej w możliwości, zalety, dzięki którym będą mogły w pozytywny sposób uczestniczyć w życiu i pracy naszych wspólnot.

Postulat

150. Celem tego wstępnego czasu formacji jest, nie tylko wyrażenie sądu na temat powołania kandydatki i jej zdatości do naszego rodzaju życia, ale także ocena jej religijnego zmysłu, i stopniowo przeprowadzenie jej z życia świeckiego do życia zakonnego⁷¹.
151. Podczas tego czasu formacji, winno się zbadać, czy kandydatka jest obdarzona cechami ludzkiej i uczuciowej dojrzałości, niezbędnymi do życia zakonnego, a także czy jest obdarzona takim stanem ducha, iż można mieć nadzieję, że będzie zdolna w odpowiedni sposób podjąć obowiązki życia zakonnego, i w tym celu postępować nieustannie w kierunku większej dojrzałości, przede wszystkim w czasie trwania nowicjatu⁷².
152. Przeorysza ma prawo, po zasięgnięciu opinii swojej rady, przyjmować kandydatki do postulatu, i określić dla każdej szczegóły i czas trwania tej pierwszej probacji, jednakże w taki sposób, aby nie był on zbyt krótki, a z drugiej strony, aby nie przekraczał on ogół dwóch lat⁷³.
153. Postulantki winny pozostawać pod kierownictwem siostry zdatnej do tego obowiązku.
154. Te, które wydają się być zdatnymi do życia zakonnego, zostaną przyjęte⁷⁴ do nowicjatu przez przeoryszę, za zgodą jej rady, wyrażoną w sposób tajny, i po uprzednim wysłuchaniu opinii siostry odpowiedzialnej za postulanki.

Nowicjat

155. Życie zakonne rozpoczyna się właściwie wraz z nowicjatem. Ma on na celu zapoznanie nowicjuszki z tym, czego domaga się najpierw i głównie życie zakonne, oraz nauczanie jej prowadzenia, według Ewangelii Chrystusowej, życia wspólnoty duchowej – komunii, które w odpowiednim czasie podejmie ona przez złożenie ślubów⁷⁵.
156. Ponieważ według autentycznej tradycji Zakonu, życie wspólne stanowi istotny element naszego życia zakonnego, wypada, aby te, które mają być w nie

⁷¹ por. Rc 11, 1;

⁷² por. Rc 11, II.

⁷³ por. Rc 12, II.

⁷⁴ por. kanony 641-643, 645.

⁷⁵ por. Rc 13, I ; kan. 646.

wprowadzone, były możliwie jak najbardziej włączone do życia wspólnoty, z którą pragną się związać. Nie należy jednak zapomnieć o tym, że to włączenie we wspólnotę, winno się dokonywać jedynie stopniowo, z racji właściwego charakteru nowicjatu⁷⁶.

157. Dla ważności, nowicjat winien się odbyć w domu Zakonu, wyznaczonym do tego celu przepisowo, i winien trwać przynajmniej dwanaście miesięcy spędzonych w samej wspólnotie nowicjatu⁷⁷.
158. Uwzględniając normy przepisane przez kanony 647 i 648, nieobecność w domu nowicjatu, która przekraczałaby trzy miesiące, czy to w sposób ciągły, czy z przerwami, czyniłaby sam nowicjat nieważnym. Nieobecność, która przekracza 15 dni winna być uzupełniona⁷⁸.
159. Tam gdzie, dla dokończenia formacji nowicjuszek, zezwala się im na spędzenie pewnych okresów czasu, na zewnątrz domu nowicjatu, dla czynności formacyjnych⁷⁹, po zakończeniu okresu spędzonego poza domem nowicjatu, należy dodać do okresu 12 miesięcy to, co będzie konieczne dla ważności nowicjatu; jednakże czas nowicjatu w ten sposób przedłużony nie przekroczy dwóch lat.
160. Po zakończonym nowicjacie, jeśli nadal pozostaje wątpliwość co do zdatności nowicjuszki, przeorysza może przedłużyć czas probacji, nawet tam, gdzie nowicjat trwa dwa lata, ale okres ten nie może przekraczać sześciu miesięcy⁸⁰.
161. Między przeoryszą, mistrzynią nowicjuszek i samymi nowicjuskami, winna panować zgoda serc i umysłów. Ta jedność, która znajduje swe źródło w miłości siostrzanej, jest absolutnie konieczna w formacji nowicjuszek.
162. Nowicjuszka może w sposób wolny opuścić Zakon, może ona także być wydalona przez przeoryszę dla słusznej przyczyny. Jednakże przeorysza będzie działać z roztropnością, i przed przystąpieniem do wydalenia nowicjuszki, zasięgnie opinii mistrzyni nowicjatu, o ile nie sprzeciwia się temu specjalna racja.
163. Jeśli, po zmianie decyzji, była nowicjuszka pragnie wrócić do Zakonu, czy do kanonii, którą opuściła, czy też do innej, jest zobowiązana do całościowego odbycia przepisanego czasu nowicjatu.
Tam, gdzie wprowadzono nowicjat trwający dwa lata, nowicjuszka, która rzeczywiście wypełniła kanoniczny nowicjat trwający dwanaście miesięcy, i która odeszła prawnie w czasie trwania drugiego roku, może być przyjęta na nowo przez przeoryszę za zgodą jej rady, nie będąc zobowiązaną do powtarzania całości nowicjatu, ale drugi rok może być przedłużony przez pewien czas, jednak nie dłużej niż o sześć miesięcy, co określi przeorysza.
164. Przeorysza, dla słusznej przyczyny, może zezwolić na wcześniejsze złożenie pierwszej profesji, ale nie wcześniej niż o piętnaście dni⁸¹.

⁷⁶ por. Rc 15, IV.

⁷⁷ por. kanony 647, par. 2 i 648, par. 1.

⁷⁸ kan. 649.

⁷⁹ według kan. 648, par. 2.

⁸⁰ por. kan. 653, par. 2.

⁸¹ kan. 649, par. 2.

Profesja czasowa

165. Po zakończonym okresie nowicjatu, przeorysza, za zgodą swojej rady, ma prawo dopuścić nowicjuszkę do profesji czasowej. Wcześniej zbada orzeczenie mistrzyni nowicjuszek i zasięgnie opinii zainteresowanych. Ponadto, uprzedzi na czasie kapitułę domu o bliskim czasie profesji, tak, aby każdej była dana okazja wyrażenia, swojego należycie wyważonego zdania co do zdatności kandydatek.
166. Po zakończeniu nowicjatu, nowicjuszka może złożyć śluby na pewien czas, a nawet wieloletnie, które jednak nie powinny być krótsze niż na trzy lata, ani też dłuższe niż sześćoletnie. W jakimś naprawdę szczególnym przypadku, i z racji odpowiednich motywów, przeorysza może przedłużyć okres profesji czasowej, jednakże pod warunkiem, że cały okres w ciągu którego profeska jest związana ślubami czasowymi, nie przekracza dziewięciu lat.
167. Złożenie profesji czasowej winno się dokonać według rytuału przewidzianego w naszym Zakonie⁸². Dokument profesji, należycie podpisany przez samą profeskę, i przynajmniej przez tę, przed którą profesja została złożona, winien być przechowywany w archiwach kanonii.
168. Chociaż złożenie pierwszych ślubów, jako czasowych, zawiera aspekt próby, to wypada, aby było ono jasno ukierunkowane na profesję wieczystą, której jest ono jakby praktyką i przygotowaniem⁸³.
169. Po upływie czasu, na jaki zostały złożone śluby, nie powinna być narzucona żadna zwłoka przed ich odnowieniem. Dla odnowienia ślubów czasowych wymagane jest, aby przeorysza, za zgodą swojej rady, dopuściła profeski do odnowienia ich ślubów.
170. Po pierwszej profesji siostr, wprowadzenie ich do wspólnoty winno się doskonalić pod kierownictwem przeoryszy. Może ona do tego zadania przydzielić sobie pomoc siostry, profeski wieczystej, która byłaby zdatna do tej posługi.
171. Przed złożeniem pierwszej profesji, kandydatki winny pozostawić administrowanie ich dobrami komu zechcą, i dobrowolnie na piśmie zadysponować ich używaniem i korzystaniem z nich. Jeśli chodzi o testament, który winien być także ważny dla prawa cywilnego, to winny one zredagować go przynajmniej przed profesją wieczystą.

Profesja uroczysta w naszym Zakonie

172. Przeorysza, za zgodą swojej rady, ma prawo dopuszczać do publicznych ślubów wieczystych, zwanych w naszym Zakonie uroczystymi. Winna ona na czasie powiadomić członkinie kanonii o zbliżającej się profesji tak, aby każda miała okazję wypowiedzenie swojego, należycie wyważonego zdania, co do zdatności kandydatek. Dla słusznej przyczyny, profesja uroczysta może być złożona przed terminem, jednak nie wcześniej niż o kwartał⁸⁴. Aby ta wieczysta profesja ślubów otrzymała całą swoją moc, jest pożądane, aby na jej bezpośrednie przygotowanie był poświęcony dość długi czas. Zostawia się

⁸² por. ORDO PROFESSIONIS O. PRAEM., zatwierdzone przez Kongregację Kultu Bożego w dniu 27 kwietnia 1987 (Prot. 672/87).

⁸³ por. Rc 7.

⁸⁴ kan. 657, par. 3.

każdej kanonii określenie lub zmodyfikowanie czasu trwania i sposobów tego przygotowania. Profesja wieczysta w naszym Zakonie odbywa się według rytuału zatwierdzonego przez Stolicę Świętą (n. 167, nota 12).

173. Te, które zostały dopuszczone do uroczystej profesji w naszym Zakonie, winny wcześniej zrezygnować ze swoich dóbr. To zrzeczenie winno być dokonane w możliwie ważnej formie, także w prawie cywilnym, i winno obowiązywać, poczynawszy od dnia złożenia profesji. Na mocy tej rezygnacji, profeski wieczyste tracą wszelką zdolność nabywania i posiadania, tak że, wszelkie podjęte akty przeciwne ślubowi ubóstwa, są nieważne. Winny one oddać kanonii, do której należą dobra, które przypadną im w udziale po złożeniu rezygnacji, według normy jaka jest w kanonii przestrzegana. Te, które związane są w Zakonie ślubem wieczystym czystości, zawierają nieważne małżeństwo.

Ponowne przyjęcie do Zakonu

174. Ta, która przy końcu nowicjatu lub po profesji, odeszła prawnie z Zakonu, może być ponownie przyjęta, bez obowiązku odbywania nowicjatu. Do przeoryszy należy obowiązek określenia odpowiedniej probacji, przed profesją czasową, podobnie jak czasu trwania ślubów, poprzedzającego profesję uroczystą, zgodnie z kanonami 655 i 657⁸⁵.

ODPOWIEDZIALNE ZA FORMACJĘ

175. Te, którym wspólnota powierza bezpośrednią odpowiedzialność za formację, będą musiały zdobywać kompetencję i doświadczenie, aby wiernie wypełnić, powierzone im zadanie. Zdobędą wiadomości na temat mentalności i wartości środowisk społecznych, z których pochodzą kandydatki. Posłannictwo formowania sióstr zakonnych, które winno być traktowane jako zadanie apostołskie, może być spełniane przez grupę wielu osób, których przymioty użyte w tym celu, mogłyby zwiększyć skuteczność formacji.
176. Zawsze ma być mistrzynią nowicjuszek, profeska o ślubach uroczystych, która ukończyła przynajmniej 30 lat, która będzie miała swoją własną odpowiedzialność. Ona sama zredaguje normy dla formacji nowicjuszek, które winny być zaaprobowane przez przeoryszę i jej radę. Mistrzynie będzie często wzywać do siebie nowicjuszek, aby ich wysłuchać, zachęcać, poprawiać ich zaniedbania, i poprzez swoje rady prowadzić je do doskonałości⁸⁶.
177. Odpowiedzialne za formację będą w najwyższym stopniu troszczyć się o formację nowicjuszek i młodych sióstr w duchu Konstytucji.

FORMACJA STAŁA

178. Wszystkie siostry winny gorliwie oddawać się kontynuacji ich duchowej i doktrynalnej formacji, ze względu na ciągły rozwój nauk, tak świeckich, jak i kościelnych, jak i ze względu na postęp społeczeństwa i potrzeby apostołskie.
179. Ta formacja, którą siostry winny nieustannie kontynuować, nie zawiera jedynie intelektualnej erudycji, ale winna przede wszystkim uwzględniać postęp całej osobowości, aby siostry były bardziej zdatne do służenia swojej wspólnotie dla dobra ludu Bożego.

⁸⁵ kan. 690.

⁸⁶ por. kanony 650-651.

180. Dlatego też wspólnota dostarczy koniecznych środków i czasu, w miarę możliwości, aby siostry mogły doskonalić swoje dary i wiedzę, dzięki studiom.

ROZDZIAŁ VI

SYTUACJE I SPRAWY SZCZEGÓLNE

WZAJEMNA POMOC

181. Za przykładem św. Pawła, przynaglanego troską o wszystkie kościoły, wspólnoty naszego Zakonu, zjednoczone węzłem miłości, będą się karmiły duchem wzajemnej pomocy. Aby mogła narodzić się i rozwinąć między wspólnotami prawdziwa łączność duchowa – komunია, trzeba, jak to powiedziano o członkach tej samej wspólnoty, aby nasze domy wymieniały między sobą, wszystko co może przyczyniać się do doskonalenia naszego sposobu życia, modlitwy i pracy. Niech nie zaniedbuje się praktykowania w danym przypadku, tego ducha wzajemnej troski, przychodząc z pomocą w razie konieczności, domom dotkniętym materialnymi lub duchowymi trudnościami.

Został ustanowiony, dzięki przede wszystkim składkom, jakie domy dostarczają dobrowolnie, wspólny fundusz Zakonu, aby śpieszyć z pomocą kanoniom i domom w trudnościach.

Gdyby jakiś dom nie potrafił właściwie funkcjonować i nie mógłby być skutecznie wspomagany przez Zakon, to zbadanie ewentualności zniesienia takiego domu przez kompetentną władzę być może mogłoby być dziełem wzajemnej pomocy.

182. Siostry, które pozostając cały czas członkiniami kanonii swojej profesji żyją w innym domu, aby w nim służyć:

1° mogą otrzymać prawo uczestniczenia w działaniach kapituły domu lub kanonii, w której mieszkają, oprócz wyboru przeoryszy;

2° zachowują wtedy, jedynie w swojej własnej kanonii prawo głosowania w wyborze swojej własnej przeoryszy, i mogą także w tym domu lub kanonii, być powołane na jakiekolwiek stanowisko;

3° zainteresowane przeorysze działające kolegialnie ze swoją radą, winny zdecydować, czy i kiedy taka siostra, może uczestniczyć w czynnościach kapituły w swoim nowym miejscu pobytu. Wcześniej należy wysłuchać kapituły kanonii, na sposób przewidziany w n. 165.

183. Będziemy tworzyć więź miłości z innymi siostrami, które złożyły profesję w zakonie kanonicznym. Duch i serce naszego Zakonu będą także chętnie otwierać się na inne instytuty zakonników i zakonnic.

PRYZDZIELANIE URZĘDÓW

Ustanie stanowiska przeoryszy

184. Stanowisko przeoryszy kończy się kiedy upłynął okres dwunastu lat, bądź wraz ze śmiercią, bądź też przez dymisję lub przez złożenie z urzędu⁸⁷.

185. Gdy zbliża się dwanaście lat sprawowania urzędu przeoryszy, wszystko winno być przygotowane aby, gdy zbliży się ten termin, mogły odbyć się możliwie jak najwcześniej, wybory nowej przeoryszy. Zarząd kanonią pozostaje jednak w rękach przeoryszy, której kadencja dobiega końca, aż do dnia wyborów.

⁸⁷ Zawiadomienie pisemne o wygaśnięciu terminu urzędu: kan. 186.

Kanonii wakująca

186. Jeśli dla słusznej i ważnej przyczyny przeorysza uważa, że nie może już dłużej udźwignąć obowiązku może, po zasięgnięciu opinii opata-ojca, przedstawić na piśmie lub ustnie, wobec dwóch świadków⁸⁸, rezygnację ze swojej funkcji opatowi generalnemu. Rezygnacja jest jednak pozbawiona wszelkiego skutku, jeśli nie jest przyjęta w ciągu trzech miesięcy przez opata generalnego, za zgodą jego radnych, i jeśli nie jest ona oficjalnie podana do wiadomości samej przeoryszy i wspólnocie. W kanoniach nie wyjętych (non-exemptes) przeorysza może zrezygnować ze swojego urzędu na ręce Biskupa miejsca.
187. Jeśli opat generalny, po rozważnym i dogłębnym zbadaniu przypadku, sądzi, że przeorysza, dla ważnej przyczyny, nie może owocnie spełniać swojego obowiązku, ma prawo, po zasięgnięciu opinii opata-ojca i otrzymaniu zgody swoich radnych, odwołać przeoryszę z jej urzędu. Ta dyspozycja ma ważność dla kanonii wyjętych (exemptes); dla tych które są poddane jurysdykcji miejscowego Biskupa, prawo to przysługuje temuż Biskupowi. Dla spowodowania skutku, dekret odwołujący winien być ogłoszony na piśmie⁸⁹.
188. W przypadku wakatu kanonii, jej zarząd, tak doczesny jak i duchowy, przypada przeoryszy jako administratorce. Wszystko powinno pozostać w takim stanie, w jakim pozostawiła je odchodząca z urzędu przeorysza.

W przypadku nagłej konieczności, administratorka będzie mogła, za zgodą swojej rady lub, w danym przypadku, za zgodą kapituły kanonii, uregulować ustalone sprawy. W przypadku wakatu kanonii, administratorka zatroszczy się w miarę możliwości, o zachowanie nietkniętymi dokumentów domu i prywatnych spraw zmarłej przeoryszy.

Opat generalny ma prawo, i jedynie dla ważnej przyczyny, po zasięgnięciu opinii swoich radnych, i po porozumieniu się z opatem-ojcem, przydzielić kanoniom wyjętym (exemptes) administratorkę „ad nutum” (co do osoby) i na określony czas. W danym przypadku Biskup miejsca ma takie samo prawo dla kanonii nie wyjętych (non-exemptes).

Taka administratorka „ad nutum” ma być traktowana jako wyższa przełożona; otrzymuje ona wszystkie jej prawa i obowiązki, chyba że opat generalny, po porozumieniu się ze swoimi radnymi, nie ograniczy jej władzy.

WYBORY

189. Jeśli dane kolegium Zakonu cieszy się prawem wyboru, będzie się przestrzegać następujących statutów. Jeśli nic nie jest przewidziane, będzie przestrzegane prawo powszechne: kan. 119, par 1, kan. 164-179⁹⁰.

O wyborach w ogólności

190. Aby można było przystąpić do wyboru, trzeba, aby stanowisko było wakujące, wyjąwszy przypadek stanowiska przydzielonego na określony czas.

⁸⁸ kan. 189, par. 1.

⁸⁹ kan. 193, par. 4.

⁹⁰ Na przykład, że większość tych, które winny być zwołane, ma być obecna (lub uczestniczyć w wyborach przez pełnomocnika lub korespondencyjnie).

Jest możliwe, że przed wyborami niektóre kwestie winny być rozwiązane. Wybór przed określoną datą winien być dokonany przez kolegium, do którego należy prawo wyboru.

191. Ten kto ma prawo zwoływania winien zwołać czy to ustnie czy przez listy, czy też przy pomocy środka informacji, wszystkich członków zgromadzenia, którzy posiadają czynny głos, zaznaczyć dzień, godzinę i miejsce wyborów.

Jeśli chodzi o stanowisko powierzone na określony czas, w odpowiedniej chwili zostaną przygotowane wszystkie rzeczy konieczne tak, aby w tym samym dniu, w którym dobiega końca wyznaczony czas, według kanonu 203, dokonano natychmiast nowego wyboru. Jednakże, dla słusznej przyczyny, możliwa jest antycypacja, ale nie wcześniej niż okres trzech miesięcy. W tym przypadku, wybór ma swój skutek licząc od dnia wakatu stanowiska, to znaczy kiedy określony okres dobiega końca. Jeśli, dla słusznej przyczyny, wybór jest opóźniony, dokona się on nie później, niż z trzymiesięcznym opóźnieniem, i po wykluczeniu wakatu, nowa wybrana obejmie natychmiast po zatwierdzeniu swoje stanowisko.

a. Pełnomocnictwa

192. Siostry nie mogące z słusznych powodów uczestniczyć w wyborach, po stwierdzeniu tej przeszkody przez przewodniczącego wyborów, mogą powierzyć pełnomocnictwo określonej elektorcie głosowania w ich miejsce.
193. Listy wyznaczające pełnomocniczkę, podpisane imieniem i nazwiskiem, są wysłane do przewodniczącego wyborów, który w każdym czasie ma prawo decydowania w wątpliwych przypadkach.

Listy winne być wysłane w zamkniętej kopercie i nie powinny zawierać niczego innego niż ustanowienie pełnomocnictwa, w przeciwnym wypadku pełnomocnictwo jest nieważne.

b. Przewodniczenie wyborom

194. Wybory odbywają się w miejscu, w dniu i o godzinie wyznaczonych w wezwaniu, pod kierownictwem przewodniczącego lub przewodniczącej wyborów, która nie zawsze jest jednocześnie przewodniczącą kolegium.

c. Ustanowienie kapituły wyborów

195. Kapituła wyborów jest zgodnie z regulaminem ustanowiona przez uznanie praw wszystkich tych, które same z siebie posiadają (lub przez pełnomocniczki) głos czynny. Jeśli niektóre mają prawo głosowania z różnych tytułów w swoim własnym imieniu, to mogą mieć wyłącznie jeden głos. Siostra, która ma prawo głosowania w swoim własnym imieniu i przez delegację, ma głos podwójny.
196. Spośród kapituły wyborczej wybiera się dwie skrutatorki i jedną sekretarkę.

d. Przeprowadzenie wyborów

197. Najstarsza ze skrutatorek odnotowuje w sposób tajny nazwiska tych, na które oddano głosy, jak i liczbę głosów przyznanych każdej. Na prośbę przewodniczącego lub przewodniczącej wyborów, liczba głosów zebranych przez każdą kandydatkę jest obwieszczona wszystkim członkom zgromadzenia wyborczego.

198. Jeśli któraś z elektorek jest obecna w domu, w którym odbywają się wybory, ale nie może w nich uczestniczyć z powodu złego stanu zdrowia, skrutatorki zbiorą jej głos na piśmie.
199. Wszystkie czynności wyborcze zostaną starannie zapisane przez sekretarkę, podpisane przez nią, przez przewodniczącą lub przewodniczącego, i przez skrutatorki, następnie zachowane w archiwach.
200. Jest wybrana ta, która otrzymała bezwzględną liczbę głosów tych, które są obecne. Jeśli wymagana liczba głosów nie została zebrana przez nikogo, przystępuje się natychmiast do drugiego głosowania, a jeśli i ono jest bez rezultatu, przystępuje się do trzeciego głosowania. Kiedy w trzecim głosowaniu nikt nie otrzymał bezwzględnej większości głosów, dokonuje się czwartego głosowania, w którym mają głos bierny ale nie czynny, jedynie dwie kandydatki, które w trzecim głosowaniu otrzymały największą liczbę głosów.
201. W przypadku równości w trzecim, bezskutecznym głosowaniu, w czwartym głosowaniu mają głos bierny ale nie mają czynnego, tylko dwie starsze kandydatki, które w trzecim głosowaniu otrzymały tę samą liczbę, a więc najwyższą liczbę głosów.
- Jest wybrana ta, która w czwartym głosowaniu otrzymała największą liczbę głosów. W przypadku równości głosów, jest wybrana ta, która jest starsza wiekiem.
202. Gdy wybór został ogłoszony, przewodniczący lub przewodnicząca wyborów prosi wybraną o wyrażenie przez nią zgody⁹¹.
203. Wybory mogą odbyć się poprzez kompromis, przestrzegając norm prawa (kan. 174-175). Kolegium ma zawsze prawo to postulować, z chwilą gdy przestrzega się ściśle kanonów 180-183.
204. Dla przyspieszenia lub odroczenia jakichś wyborów, przeorysza potrzebuje zgody swojej rady. Sama przeorysza ma prawo zwoływać kapitułę kanonii.
205. Każda kanonia może ogłosić dla wyborów, normy dotyczące pełnomocnictw i pełnomocniczek, jeśli miejscowe zwyczaje wymagały innej praktyki.
206. Kiedy wiele osób musi być wybranych w czasie tego samego głosowania na to samo stanowisko, jeśli kapituła kanonii zgadza się na to, można ustalić sposób głosowania zgodny ze zwyczajami regionu każdej kanonii.

Wybór przeoryszy

207. Wybór przeoryszy⁹² przypada z prawa wszystkim członkiniom kapituły kanonii, cieszącym się głosem czynnym, zgodnie z numerami 195-206. Siostry, które są nieobecne w domu dla powodu zgodnego z prawem, mogą w pierwszym głosowaniu wyborów przeoryszy, głosować bezpośrednio za pomocą zamkniętego listu. Dla następnych głosowań powinny ustanowić pełnomocniczkę.

⁹¹ Jeśli wybrana jest nieobecna, zob. kan. 177.

⁹² Czas trwania jej kadencji: n. 107.

208. W kanoniach sióstr „exemptek”, wyborom przewodniczy opat generalny, któremu towarzyszy opat-ojciec. Jeśli sam opat generalny nie może przewodniczyć wyborom, powinien delegować opata-ojca⁹³.
209. W kanoniach sióstr podległych Biskupowi miejsca, on sam lub jego delegat przewodniczy wyborom⁹⁴.
210. Przewodnicząca kapituły kanonii ustala, po zasięgnięciu opinii wszystkich zainteresowanych, datę wyborów. Po tym, w zamierzonym czasie, zwoła się wszystkie te, które cieszą się głosem czynnym.
211. W sali, w której odbywają się wybory, przewodniczący wystawi najpierw główne punkty, których należy przestrzegać w wyborach. Następnie skrutorki złożą przysięgę, że będą wiernie wypełniać swój obowiązek. Elektorki winny w sposób tajny wypisać nazwisko swojej kandydatki na kartce wyborczej.
212. Po ogłoszeniu wyniku, przewodniczący prosi wybraną o wyrażenie zgody. Po wyrażeniu przez nią zgody, wybory winny zostać zatwierdzone przez przewodniczącego wyborów. Jeśli wybrana osoba została uznana za zdatną według kanonu 149, p. 1, i jeśli wybory zostały przeprowadzone zgodnie z prawem, kompetentna władza nie może odmówić ich zatwierdzenia⁹⁵. Zatwierdzenie to powinno zostać dane na piśmie. Po otrzymaniu wymaganego zatwierdzenia, nowa przeorysza obejmuje natychmiast zwyczajne zarządzanie kanonią.
213. Kiedy przeorysza otrzymuje w pełni prawa swoje stanowisko, należy natychmiast i w sposób wierny, oddać jej wszystkie akty i dokumenty, które dotyczą zarządu kanonią, tak na poziomie duchowym jak i doczesnym. Do przewodniczącego wyborów należy czuwanie nad wykonaniem tego przepisu, a w danym przypadku, ponaglenie jego wykonania.

WIZYTACJA I WIZYTATORZY

214. Głównym celem jest zwiększenie wierności wobec wspólnoty duchowej – komunii, która jest najwyższą normą naszych wspólnot, wobec tego, pierwszym przedmiotem wizytacji będzie umocnienie dynamizmu życia duchowego, nadanie pełnej wartości, zgodnym z prawem, lokalnym zwyczajom, a także czuwanie nad wypełnianiem tych Konstytucji i dekretów z wcześniejszych wizytacji.
215. Opat generalny ma prawo przeprowadzać wizytację kanoniczną co sześć lat. Z tej okazji nie może on delegować opata-ojca kanonii do wizytowania. W roku, w którym opat generalny przystępuje do wizytacji, żaden inny wizytator Zakonu nie może, z jakiegokolwiek tytułu, przeprowadzać nowej wizytacji.
216. Oprócz wizytacji raczej ojcowskiej, którą opat-ojciec może przeprowadzić z własnej inicjatywy lub na prośbę powierzonej mu kanonii sióstr, ma on także prawo przeprowadzać, co trzy lata, wizytację kanoniczną, którą powinien przeprowadzić sam osobiście, z wykluczeniem wszelkiej delegacji, z racji osobistego charakteru jego stanowiska. W przypadku wizytacji kanonicznej może on jednak wziąć współ-wizytatora.

⁹³ por. numery 122 i 126.

⁹⁴ por. numer 133.

⁹⁵ kan. 179, par. 2 i par. 3.

217. Przeorysza winna pamiętać, że Biskup diecezji ma prawo wizytować kanonie siostr, które mu podlegają.
218. Na ogół jest dwóch wizytatorów, których jeden, o ile to możliwe, jest prałatem lub radnym opata generalnego, a drugi nie prałatem. Jeden z dwóch wizytatorów przynajmniej, powinien znać zwyczaje, warunki życia, język regionu, w którym znajduje się wizytowana wspólnota.
219. Jeśli jakaś siostra winna być upomniana, to powinna być wysłuchana przez wizytującego jako pierwsza, zanim rozstrzygnie się jej przypadek.
220. Przy końcu wizytacji wizytujący potraktują z rozważą punkty podniesione w czasie wizytacji z przeoryszą i z radą kanonii lub domu wizytowanego, a także z kapitułą domu. Tam, gdzie rzecz zostanie uznana jako konieczna, udzieli braterskich i mądrych upomnień. Do kompetencji wizytujących należy naprawienie jedynie tego, co jest przeciwne powszechnemu prawu i Konstytucjom.
221. Wizytatorzy troskliwie zbadają raporty z zebrań rady przeoryszy, i nie omieszkają dorzucić słowa pochwały lub roztropnego upomnienia. Wizytatorzy zachowają ścisłą tajemnicę na temat tego, co usłyszą lub zauważą w czasie wizytacji.
222. Po wizytacji, wizytatorzy sporządzą ogólne sprawozdanie wizytowanego domu, nie tylko w protokole, ale także w innych sprawozdaniach, które wyślą, jeden do przeoryszy kanonii, drugi do opata generalnego i trzeci do opata-ojca, w którym zdadzą sprawę z ich należycie spełnionej misji.
223. Do prawa i obowiązku opata generalnego należy czuwanie z siebie samego lub przez wizytacje nad wypełnianiem decyzji powziętych przy wizytacjach.

NABYWANIE I ADMINISTROWANIE ŚRODKAMI UTRZYMANIA

Normy ogólne

224. Członkowie naszego Zakonu, którzy publicznie uznają siebie za ubogich w Chrystusie, i którzy po to zrezygnowali z własności i z wolnego korzystania z ich dóbr, są utrzymywani przez wspólną kasę, do której wiernie składają wszystko, co nabywają z samych siebie według prawa powszechnego.
225. Własność i posiadanie dóbr w naszym Zakonie przypada osobom moralnym, uznanym przez prawo kościelne, które mają prawo nabywania dóbr materialnych, zachowywania ich i administrowania nimi. Tymi osobami moralnymi są kanonia i Zakon. Oprócz szczególnych kontraktów, dobra nabyte przez dom zależny, należą według prawa kościelnego do osoby moralnej, od której dom zależy.

We wszystkim co dotyczy własności i posiadania dóbr, będzie się przestrzegać, oprócz praw kościelnych, także przepisów prawa cywilnego. Spółki cywilne będą tworzone w taki sposób, by móc służyć przychodami z działalności utrzymaniu wspólnoty.
226. Te, którym powierza się administrowanie dobrami danej wspólnoty, podobnie jak te, które z nich korzystają, będą pamiętać, że nie są właścicielkami, ale że troska o dobrą administrację i roztropne używanie jest ich wspólną odpowiedzialnością. Administratorki zdadzą wiernie sprawę z wszystkiego tym, na których spoczywa zarząd całą kanonią.

227. Dla przechowywania pieniędzy i tytułów, które stanowią kapitał, podobnie jak dla owocnego zarządzania, każda przełożona ustanowi reguły, za zgodą swoich radnych (po wysłuchaniu komisji finansowej), w taki sposób, aby nikt, nawet przełożona, nie mógł dowolnie dysponować tymi dobrami.
228. Przełożona musi mieć zgodę swojej rady do wszystkich wydatków pobieranych z kapitału, oprócz przypadku naglącej konieczności. Przeorysza i jej rada określą jakiej sumy pieniędzy przeorysza nie może przekroczyć w nadzwyczajnych wydatkach, bez zgody swojej rady.
229. Dla administrowania dobrami, zgodnie z przyjętymi regułami, wypada każdego roku sporządzić zwyczajny i nadzwyczajny budżet, i przy współpracy osób kompetentnych w sprawach finansowych, przewidzieć co można dyskontować z przychodów i wydatków.
230. W nadzwyczajnym administrowaniu dobrami, będzie się przestrzegać reguł prawa kościelnego i cywilnego, jak i dyspozycji ustalonych przez każdą kanonię.
- Dla ważności sprzedaży (odstąpienia) i jakiejkolwiek transakcji, która mogłaby pomniejszyć majątek kanonii, wymagane są:
- zgoda przeoryszy dana na piśmie za zgodą jej rady, oraz aprobatą opata-ojca. Ale jeśli chodzi o dobro, którego wysokość sumy przekracza sumę ustaloną przez Stolicę Świętą dla każdego regionu, jak również gdy dotyczy to rzeczy danych Kościołowi w wyniku ślubu lub przedmiotów o wartości artystycznej lub historycznej, wtedy jest wymagana zgoda Stolicy Świętej⁹⁶.

Dobra doczesne kanonii

231. Przeorysza zarządza dobrami materialnymi kanonii ze swoją radą, winna ona powierzyć zwyczajne administrowanie nimi szafarce (prokuratorce) kanonii, mianowanej przez nią według reguł ustalonych przy mianowaniu innych urzędników.
232. Niech przeorysza i szafarka (prokuratorka) będą wspomagane przez komisję finansową, składającą się z tych, które biorą udział w administrowaniu dobrami kanonii, lub których prawdziwa kompetencja w tej dziedzinie jest wymagana. Chociaż komisja ta, która może być ustanowiona z udziałem kapituły kanonii, posiada jedynie funkcję doradczą, kapituła kanonii może udzielić jej specjalnego pełnomocnictwa w ważnych sprawach, w których udział całej wspólnoty jest uważany za konieczny. Pełnomocnictwo to pozwoli jej zakończyć definitywnie daną kwestię.
233. Przynajmniej raz w roku, a tam, gdzie sprawa jest przewidziana przez radę przeoryszy, dwa razy w roku, szafarka (prokuratorka) udostępni rejestr przychodów i wydatków w celu sprawdzenia i zatwierdzenia przez radę kanonii, i zda sprawę ze swego administrowania. Rachunek należycie uregulowany będzie podpisany dla przyjęcia przez przeoryszę, przez radne, i w danym przypadku, przez komisję finansową, oraz będzie przechowywany w archiwach. Szafarka (prokuratorka) zachowa jego odpowiednią kopię.

⁹⁶ por. kan. 638, par. 2.

Sytuacja kanonii odnośnie dóbr doczesnych może być podana do wiadomości kapitule domu. Opat generalny ma prawo żądać sprawozdania z tej sytuacji za każdym razem, kiedy zechce.

234. Reguły dotyczące administrowania i przechowywania różnych dochodów kanonii są ustalone przez przeoryszkę za zgodą jej rady (po wysłuchaniu komisji finansowej).

W domach zależnych, zwyczajna i nadzwyczajna administracja dobrami zostanie określona dokładnie w specjalnym punkcie ogólnego regulaminu tego domu. Wszystkie te, które, czy to w domach zależnych, czy też w dziełach apostoelskich, mają powierzony zarząd dobrami, będą zdawać sprawozdanie z ich administrowania przed radą główną, tak aby można ustalić sytuację całej kanonii, włącznie z sytuacją domów zależnych i dzieł apostoelskich.

Siostry będące poza konwentem także udostępnią centralnej administracji kanonii, i to każdego roku, poza wykazem dóbr ruchomych wysokość ich przychodów i wydatków.

DOMY ZALEŻNE I NOWE FUNDACJE

235. Kanonie rozszerzają także swoją wspólnotę duchową – komunię poprzez fundacje nowych wspólnot, które według tradycji naszego Zakonu, są ustanowione w taki sposób, aby natychmiast lub w odpowiednim czasie otrzymać swoją autonomię.
236. Domy erygowane dla wznoszenia Kościoła lub przychodzenia z pomocą jego potrzebom, zależą przez pewien czas od domu zakładającego aż do chwili, kiedy będą mogły umocnić się w pełnej autonomii.
237. Są także inne domy, które z racji historycznych lub geograficznych, nie są przeznaczone do osiągnięcia pełnej autonomii.
238. Domem zależnym jest taki dom, który ciesząc się pewną autonomią, stanowi nieodłączną część pewnej kanonii.
239. Według zasady pomocniczości, decyzje i akty, które mogą być przyjęte przez lokalną wspólnotę, winny być pozostawione decyzji tejże wspólnoty. Ta sama zasada zakłada wzajemną zależność w celu tworzenia w sposób rzeczywisty komunii wewnątrz wspólnoty, a zarazem budowania odpowiednich relacji z innymi wspólnotami. Na podstawie tej zasady, przeorysza winna określić, za zgodą swojej rady, i po wysłuchaniu opinii kapituły domu zależnego, a w danym przypadku rady przełożonej, naturę i zakres władzy, jakiej wypada udzielić w tej dziedzinie każdemu domowi zależnemu, a także powinna sporządzić to wszystko na piśmie.
240. Ponieważ struktura Zakonu zakłada autonomię domów, więc domy zależne, które zostały erygowane, aby stać się możliwie jak najszybciej autonomicznymi, winny osiągnąć swoją autonomię, zgodnie z zachowaniem norm prawa.
241. Dla erygowania domów zakonnych należy przestrzegać norm kanonicznych i spełnić następujące warunki:
- 1° przed erygowaniem domu, należy uważnie zbadać powody, które wydają się domagać takiego erygowania, i uważnie zbadać, czy po jego założeniu będzie nadzieja na wzrost Zakonu;

2° dla erygowania domu zależnego, wymagana jest kolegialna decyzja przeoryszy i jej rady, jak i dana na piśmie zgoda Biskupa miejsca fundacji⁹⁷. Wcześniej należy wysłuchać kapituły kanonii, aby wyraziła swoją jasno określoną wolę wspomagania nowej fundacji, i świadomość swojej wielkiej odpowiedzialności w tej sprawie.

3° w przypadku erygowania domu zależnego w nową kanonię, na nowo, po wysłuchaniu kapituły kanonii, wymagany jest kolegialny akt przeoryszy i jej rady. Przeorysza powinna nadto, poprosić o zgodę opata generalnego, za zgodą jego radnych, daną jako znak łączności z innymi wspólnotami Zakonu.

4° według prawa, dekret erekcyjny jest redagowany przez przeoryszę fundatorkę, i należy uczynić wszystko, aby przyjść z pomocą we wszystkich dziedzinach utrzymania tego domu.

5° przygotowuje się wszystko, aby można było od początku rozpocząć życie wspólne. W domu autonomicznym trzeba przynajmniej osiem sióstr, z których trzy po ślubach wieczystych, o ile opat generalny w zgodzie ze swoją radą nie stwierdzi, że mniejsza liczba będzie wystarczająca.

6° zakonnice wysłane dla utworzenia nowej kanonii są natychmiast i definitywnie wcielone do nowej kanonii, bez interwencji Stolicy Świętej.

7° domy, które z racji szczególnych okoliczności, są erygowane jako domy ściśle filialne, będą jednak miały pewien margines autonomii, który ustali kapituła kanonii fundującej.

ZMIANA SYTUACJI PRAWNEJ DOMÓW ZAKONU

242. Historia uczy nas, że wiele razy władza cywilna znosiła nasze domy i rozproszyła zakonników. Cywilne zniesienie nie wpływa jednak na istnienie wspólnoty, która zaopatrzona w moralną osobowość kościelną, trwa przez określony czas przez prawo kanoniczne. Braterska wspólnota duchowa – komunია domaga się nie tylko współczucia, ale przede wszystkim skutecznej pomocy, aby wspomóc dom przeżywający trudności. Należy zebrać środki pieniężne, które pozwolą odbudować w swoim czasie, życie wspólne.

243. Należy pieczołowicie zbadać stan wspólnot, które wydają się nie służyć już skutecznie Kościołowi, lub które nie dają już żadnego dowodu prawdziwej łączności duchowej – komunii. Można wziąć pod uwagę różne rozwiązania, aby zaradzić sytuacji kanonii, która nie ma już poszanowania dla życia wspólnego, lub domu, który cierpi na nieustanny brak powołań, lub któremu brakuje środków utrzymania. Taka kanonia, po utracie swojej autonomii, mogłaby być złączona z inną kanonią, lub jeśli takie połączenie jest niemożliwe do zrealizowania, to lepiej ją skasować dla dobra sióstr, które w niej przebywają.

244. Po dokonaniu wymaganej wizytacji kanonicznej, opat-ojciec winien uważnie rozpatrzyć rozwiązania wspomniane ze wspólnotą, o którą chodzi. Jeśli po wysłuchaniu wszystkich tych, których to dotyczy, postanawia się zmienić sytuację prawną, to poprosi on siostry, aby podporządkowały się dekretowi, zanim zmiana zostanie dokonana.

⁹⁷ kan. 609. par. 1.

245. Jeśli należałoby odebrać autonomię jakiejś kanonii, to winno się to dokonać przez dekret opata-generalnego za zgodą jego radnych, i po wysłuchaniu opata-ojca. W tym przypadku, po wysłuchaniu opinii wspólnoty, która ma przetrwać, można ją złączyć z inną kanonią, za zgodą jej przeoryszy wraz z jej radą, i z warunkami, które należy określić w dekreście połączenia. Należy jednak zezwolić każdej siostrze na wybór domu, do którego będzie wcielona.
246. Zniesienie kanonii, według norm prawa, dokonuje się także dekretem opata generalnego za zgodą jego radnych, po wysłuchaniu także opata-ojca i Biskupa miejsca (kan 616, par. 1.)
Dla zniesienia domu zależnego wymagana jest kolegialna decyzja przeoryszy i jej rady. Wcześniej należy wysłuchać kapitułę kanonii i opata-ojca, a także powiadomić o zniesieniu (kasacie) Biskupa miejsca⁹⁸.
247. Siostry z kanonii zniesionej pozostają pod jurysdykcją opata generalnego aż do chwili, kiedy będą mogły zgodnie z prawem przejść do nowego domu. Przeorysze przyjmą je z dobrego serca. Gdyby jednak odmawiały przyjęcia ich, to opat generalny byłby zobowiązany zmusić przeoryszę innej wspólnoty przyjąć je, przynajmniej „ad experimentum”, aż do chwili, kiedy znajdzie się dla tych sióstr, w ciągu trzech lat, stałe miejsce.
248. Opat generalny zatroszczy się o siostry rozproszone przez rząd cywilny. Mogą one wybrać sobie dom przebywania, i za zachętą opata generalnego, przeorysze przyjmą je z dobrego serca.
249. Dobra pozostające z kanonii zniesionej są włączone do majątku Zakonu, jednak znaczna część zostanie przydzielona domom, które przyjmą siostry z tych kanonii. Należy także ze sprawiedliwością zaopatrzyć siostry, które ewentualnie pragnęłyby przejść do stanu świeckiego. Opat generalny zadecyduje o sprawiedliwym podziale tych dóbr za zgodą swoich radnych, i po zasięgnięciu opinii opata-ojca i komisji finansowej.

SIOSTRZANE UPOMNIENIE I GASZENIE SPORÓW

Siostrzane upomnienie i pojednanie

250. Jeśli prawnie wydane, ogłoszone dekryty nie są przestrzegane przez siostry, to głównie do przełożonych należy, aby nie pozostawić tego przez niedbalstwo, ale upomnieć i skarcić z całą miłością. Na siostrach spoczywa obowiązek stosowania siostrzanego upomnienia z rozeznaniem i w pełni miłości.
251. Za każdym razem, kiedy z powodu ludzkiej słabości powstają spory między współsiostrami lub między domami Zakonu, należy wyteńczyć wszystkie wysiłki, aby zagasić wszelkie spory, według ducha Ewangelii i Reguły św. Augustyna.
252. Jeśli siostry nie doszłyby do uciszenia poważnego nieporozumienia, powinny wtedy odwołać się do grupy lub komisji złożonej z bezstronnych sióstr, wyznaczonych według norm ustalonych przez kapitułę domu lub kanonii. Tam, gdzie trzeba zastosować formę prawną, należy dostosować się do norm prawa kanonicznego.

⁹⁸ por. także nr 230.

Odwołanie się przeciw dekretem administracyjnym

253. Jeśli jakaś siostra z kanonii wyjętej (exempte), uważa, że została skrzywdzona przez dekret wydany przez przeoryszę lub przez nałożoną przez nią karę, lub też przez dekret opata-ojca, to może odwołać się do opata generalnego, według kan. 1732-1739. Prośba o odwołanie dekretu, który nakłada lub ogłasza karę, bądź odwołanie się przeciw takiemu dekretoowi, ma skutek zawieszający.
254. Jest w najwyższym stopniu pożądane, aby za każdym razem, kiedy jakaś siostra czuje się skrzywdzona przez dekret, starała się uniknąć konfliktu między nią samą a wystawcą dekretu, i aby starała się znaleźć sprawiedliwe rozwiązanie między nimi, szukając wspólnej zgody. Można także być może poprosić o mądre i rozważne osoby, aby pomogły w rozważeniu i pośrednictwie.
255. Przed złożeniem odwołania trzeba, aby sprawczyni poprosiła sama na piśmie o odwołanie lub poprawienie dekretu. Kiedy już zostanie złożona petycja o odwołanie, to przez sam fakt, otrzymuje ona zawieszenie wykonania. Petycja winna zostać uczyniona w terminie umarzającym 10 dni od wydania prawnie dekretu.
256. Dozwolone jest natychmiastowe odwołanie się do przeoryszy przeciwko dekretem wydanym przez władze, które są jej podległe, w terminie umarzającym 15 dni. W tym przypadku, dla ważności należy wymienić decyzję władzy niższej od przeoryszy. Jeśli jeszcze siostra chce odwołać się do opata generalnego przeciwko decyzji swojej przeoryszy, winna ona najpierw, w terminie umarzającym 10 dni, prosić na piśmie o odwołanie lub poprawienie decyzji. Nie należy prosić o odwołanie lub poprawienie dekretu przez jego autora w przypadkach kanonów 57 i 1735. Jeśli chodzi o czasowe zawieszenie dekretu, to należy przestrzegać kanonów 1736, 1353 i 1737, par. 3.

Odwołanie (zażalenie)

257. Osoba, która uważa się za skrzywdzoną przez dekret może odwołać się z każdego słusznego powodu do hierarchicznego Przełożonego tej osoby, która wydała dekret; odwołanie się (zażalenie) może być sformułowane przed samym wystawcą dekretu, który natychmiast winien je przekazać kompetentnemu Przełożonemu hierarchicznemu. Odwołanie się winno być sformułowane w terminie umarzającym 15 dni, który rozpoczyna się według przepisów kan. 1737, par. 2.
258. Przełożonemu, który bada zażalenie, wolno, zależnie od przypadku, nie tylko zatwierdzić dekret lub ogłosić go nieważnym, ale także zawiesić go, odwołać lub, jeśli to wydaje się bardziej odpowiadać Przełożonemu, poprawić go, wymienić lub dać go do zmodyfikowania.

SPOSOBY ZMNIEJSZANIA LUB ZRYWANIA WIĘZI ZE WSPÓLNOTĄ

259. Zachowując reguły według których wolno siostram żyć poza naszymi domami z racji studiów, apostołstwa i zdrowia, zachowując nietkniętymi więzy z ich własną wspólnotą, oto inne przypadki, w których włączenie (inkardynacja) siostr jest pomniejszona lub całkowicie zerwana:

Przedłużona nieobecność

260. Przeorysza, za zgodą swojej rady i w porozumieniu z opatem-ojcem może, dla słusznej przyczyny, dać siostrze pozwolenie poza domem instytutu, ale nie dłużej niż na rok, oprócz celów zdrowotnych, studiów lub apostołstwa, spełnianego w imieniu kanonii⁹⁹.

Odejście

a. Ekskluacja

261. Opat generalny ma prawo, za zgodą swoich radnych, udzielić siostrze o ślubach uroczystych, z ważnej przyczyny, indultu ekskluacyjnego, ale nie na dłużej niż na trzy lata. Przedłużenie indultu lub udzielenie indultu na dłużej niż na trzy lata jest zarezerwowane Stolicy Świętej lub Biskupowi miejsca, jeśli chodzi o kanonię jemu podległą.

Na prośbę opata generalnego, za zgodą jego rady, ekskluacja może być nałożona z ważnych powodów i z zachowaniem sprawiedliwości i miłości, przez Stolicę Świętą, siostrze kanonii wyjętej (exempte), lub przez Biskupa miejsca, siostrze kanonii jemu podległej.

Siostra ekskluowana jest zwolniona z obowiązków nie dających się pogodzić z jej nową sytuacją życiową, pozostaje ona jednak zależna od swoich przełożonych i powierzona ich opiece, jak i trosce i zależności Biskupa miejsca. Może ona nosić habit Zakonu, chyba, że indult zawiera inne rozporządzenie. Jest ona jednak pozbawiona głosu czynnego i biernego¹⁰⁰.

b. Odejście przy końcu profesji czasowej

262. Siostra, która po upływie czasu jej profesji chce odejść z Zakonu, może go opuścić¹⁰¹.

c. Odejście w czasie trwania ślubów czasowych

263. Siostra danej kanonii, która w czasie trwania profesji czasowej, prosi, z ważnej przyczyny o opuszczenie Zakonu, może otrzymać indult odejścia od opata generalnego, za zgodą jego rady. Dla siostry kanonii podległej Biskupowi miejsca, indult opuszczenia Zakonu, dla ważności, winien być potwierdzony przez Biskupa¹⁰².

d. Niedopuszczenie do następnej profesji

264. Z słusznych powodów przeorysza, po wysłuchaniu swojej rady, może wykluczyć siostrę, która ukończyła profesję czasową, ze złożeniem następnej profesji¹⁰³.

Choroba fizyczna lub psychiczna, nabyta nawet po profesji, i która, według zdania ekspertów, czyni siostrę niezdolną do prowadzenia życia w Zakonie, stanowi powód niedopuszczenia do odnowienia profesji lub do złożenia

⁹⁹ por. kan. 665, par. 1.

¹⁰⁰ kanony 686 i 687.

¹⁰¹ kan. 688, par. 1.

¹⁰² kan. 688, par. 2.

¹⁰³ por. n. 113,a; kan. 689, par. 1.

profesji wieczystej, chyba, że choroba została nabyta w wyniku zaniedbania ze strony Zakonu lub pracy spełnianej w Zakonie¹⁰⁴.

Jeśli zdarzy się, że jakaś siostra w czasie trwania ślubów czasowych straci rozum, mimo, że nie jest w stanie złożyć nowej profesji, nie może być wydalona z Zakonu¹⁰⁵.

e. Odejście profeski o ślubach uroczystych

265. Profeska o ślubach uroczystych będzie prosić o indult opuszczenia Zakonu jedynie z bardzo poważnych przyczyn, rozważonych przed Panem. Jeśli jednak prosi o indult, to należy przestrzegać kanonów 691-692 i 702.

Wydalenie

a. Wydalenie mocą samego faktu

266. Winna być wydalona mocą samego faktu siostra¹⁰⁶:

- która ostatecznie porzuciła wiarę katolicką
- która zawarła małżeństwo lub zamierzała zawrzeć małżeństwo nawet tylko cywilne;

W tych przypadkach przeorysza ze swoją radą ogłosi bezzwłocznie obwieszczenie faktu, po zebraniu dowodów, aby wydalenie było prawnie sporządzone.

b. Wydalenie: obowiązkowe i nieobowiązkowe

267. Siostra winna być wydalona za wykroczenia, o których mowa w kanonach 1397, 1398 i 1395, o ile w przypadku wykroczeń, o które chodzi w kanonie 1395, par. 2, przeorysza nie osądzi, że wydalenie nie jest absolutnie konieczne, i że istnieje inny i wystarczający sposób zaradzenia w poprawianiu siostry, jak i w przywróceniu sprawiedliwości i naprawianiu zgorszenia¹⁰⁷.

Siostra może być także wydalona z innych powodów, o ile tylko były one poważne, zewnętrzne, słusznie jej przypisane i prawnie udowodnione, jak na przykład: stałe zaniedbywanie obowiązków życia konsekrowanego; powtarzające się pogwałcenie świętych więzów; uporczywe nieposłuszeństwo wobec prawnych zarządzeń Przełożonych, w rzeczy ważnej; poważne zgorszenie spowodowane przez naganne zachowanie siostry; obrona lub uporczywe rozpowszechnianie nauk potępionych przez magisterium Kościoła; publiczne przystąpienie do ideologii zakażonych materializmem lub ateizmem; bezprawna nieobecność, o którą chodzi w kan. 665. par. 2, przedłużona aż do półrocza; inne podobne poważne przyczyny, które właściwie prawo określiło¹⁰⁸.

c. Sposób postępowania

268. W przypadkach wydalenia obowiązkowego, należy przestrzegać kanonów 659, par. 2 i 699, par. 1. W przypadkach wydalenia nieobowiązkowego, nawet jeśli siostra jest tylko profeską o ślubach czasowych, będzie się przestrzegać kanonów 697 i 699, par.1.

¹⁰⁴ kan. 689, par. 2.

¹⁰⁵ kan. 689, par. 3.

¹⁰⁶ kan. 694.

¹⁰⁷ kan. 696, par. 1.

¹⁰⁸ kan. 696, par. 1.

We wszystkich przypadkach pozostaje ważnym prawo siostry do łączności z opatem generalnym oraz przedstawienia mu bezpośrednio swojej obrony¹⁰⁹.

Dekret wydalenia siostry z kanonii wyjętej (exempte), nawet dla profeski o ślubach czasowych, nie ma skutku, o ile nie jest zatwierdzony przez Stolicę Świętą; jeśli chodzi o kanonię podległą Biskupowi miejsca, to zatwierdzenie należy do niego¹¹⁰.

d. Skutek wydalenia

269. (S 257; H 320) W przypadku wydalenia zgodnego z prawem, przez sam fakt ustają śluby, prawa i obowiązki, wypływające z profesji¹¹¹. Siostry, które opuszczają Zakon zgodnie z prawem, lub które są z niego prawnie wydalone, nie mogą żądać niczego od Zakonu, za jakąkolwiek pracę spełnioną w Zakonie. Jednakże Zakon zachowa sprawiedliwość i miłość ewangeliczną wobec członkini, która odchodzi¹¹².

e. W przypadku nagłym

270. W przypadku poważnego zewnętrznego zagrożenia lub poważnej szkody, zagrażającej wspólnotocie, dana siostra może być wydalona natychmiast przez przeoryszę lub, jeśli można spodziewać się niebezpieczeństwa, przez przełożoną miejscowego domu zależnego, za zgodą jej rady. Przeorysza, w razie potrzeby, zatroszczy się o przeprowadzenie procedury zgodnie z prawem, lub przekaze sprawę Stolicy Apostolskiej¹¹³.

Właściwy „transitus” (przejście)

271. Aby siostra naszego Zakonu mogła przejść do innej kanonii, z zachowaniem n. 229.6° Konstytucji, wymagane są za zgodą przeoryszy, z której siostra pochodzi i jej rady, zgoda przeoryszy kanonii, do której zamierza przejść, a także zgoda kapituły tej kanonii, a jeśli chodzi o przejście między dwoma kanoniami wyjętymi (exemptes), zgoda opata generalnego. W tym przypadku, przeorysza kanonii, do której dokonuje się przejście, nakaże pobyt w tej kanonii w ciągu pewnego czasu, zanim przejście osiągnie swój pełny skutek¹¹⁴.
272. Aby profeska o ślubach uroczystych naszego Zakonu mogła przejść do innego instytutu zakonnego, oprócz pozwolenia kompetentnych przełożonych tego instytutu za zgodą ich rady, wymagane są te same warunki, jak przy przejściu do innej kanonii. Aby zakonnica z innego instytutu przeszła do naszego Zakonu, oprócz pozwolenia jej przełożonych, potrzebuje ona zgody przeoryszy kanonii, do której pragnie przejść, za zgodą jej rady, a także zgody kapituły tej kanonii i opata generalnego, za zgodą jego radnych¹¹⁵.

Aby siostra naszego Zakonu mogła przejść do instytutu świeckiego lub stowarzyszenia życia apostołskiego, lub aby członkini tychże instytutów mogła

¹⁰⁹ kan. 698.

¹¹⁰ kan. 700.

¹¹¹ kan. 701.

¹¹² kan. 702.

¹¹³ kan. 703.

¹¹⁴ por. kan. 684, par. 3.

¹¹⁵ por. kan. 684, par. 1.

przejsć do kanonii naszego Zakonu, jest wymagana zgoda Stolicy Świętej, i należy się ograniczyć do jej decyzji¹¹⁶.

Przeorysza, za zgodą swej rady, określi czas trwania i sposób probacji, która winna poprzedzać profesję tej siostry w kanonii. Czas probacji nie będzie krótszy od trzech lat i nie przekroczy sześciu lat, a siostra zostanie pouczona o charakterze i duchu, o celu i dyscyplinie, o historii i życiu Zakonu i kanonii¹¹⁷.

Aż do złożenia profesji w nowym instytucie, członkini zachowuje swoje śluby ale prawa i obowiązki, jakie miała w poprzednim instytucie są zawieszone. Począwszy od chwili rozpoczęcia probacji, siostra jest zobowiązana przestrzegać przepisy prawa swojego nowego instytutu.

Przez profesję w nowym instytucie, Siostra zostaje do niego wcielona, i ustają jej poprzednie śluby, prawa i obowiązki¹¹⁸.

Nieobecność bezprawna

273. Jeśli siostra opuściła swoją własną wspólnotę bezprawnie, nie troszcząc się o powrót do dawnej sytuacji, przeorysza użyje natychmiast wszelkich środków, aby uregulować jej sytuację, nie wykluczając możliwości wydalenia¹¹⁹.

NORMY OGÓLNE ODNOSZĄCE SIĘ DO NASZYCH PRAW I DEKRETÓW

Nasze Konstytucje i nasze przywileje

274. Konstytucje Sióstr Zakonu z Prémontré obowiązują wszystkie te, dla których zostały ogłoszone, to znaczy tak siostry będące pod jurysdykcją Zakonu, jak i te, które bezpośrednio podległe są jurysdykcji Biskupa miejsca.
275. Przywileje, którymi cieszy się Zakon Premonstratensów, dotyczą także sióstr, o ile można je zastosować w ich przypadku. Prawo zwyczajowe, jako część naszego własnego prawa, może być opracowane według treści kanonów 23-28 Prawa Kanonicznego.

Wierzytelność

276. Konstytucje Sióstr Zakonu Premonstratensów posiadają moc prawną trzy miesiące po dacie ogłoszenia, o ile inny termin nie został ustalony.
277. Prawo konstytucyjne, prawa szczegółowe i dekryty ogólne naszego Zakonu obowiązują wszystkich tych, do których zostały skierowane.

Interpretacja

278. Prawo konstytucyjne, prawa szczegółowe i dekryty ogólne naszego Zakonu są interpretowane w sposób autentyczny przez ich prawodawcę i przez tego, któremu władza ich interpretowania w sposób autentyczny została powierzona.
279. W bardzo nagłym przypadku, opat generalny za zgodą swych radnych, może interpretować Konstytucje. Podobnie jest z przeoryszą, jeśli chodzi o dekryty skierowane przez kapitułę kanonii aż do następnego posiedzenia kapituły kanonii.

¹¹⁶ kan. 684, par. 5.

¹¹⁷ por. kan. 684, par. 2 i par. 4.

¹¹⁸ kan. 685.

¹¹⁹ kan. 665, par. 2; kan. 696.

Zniesienie lub dyspensa

280. Zmiana lub zniesienie dekretów kapituły kanonii należy do kompetencji tej samej kapituły.
281. Decyzje i rozporządzenia wizytatorów, które nie pokrywają się z Konstytucjami, obowiązują aż do następnej wizytacji, o ile natura rzeczy w jasny sposób ukazuje to inaczej lub jeśli inaczej postanowiono.
- Rozporządzenia i decyzje innych przełożonych ustają kiedy tracą oni władzę, oprócz tego kiedy zostały ogłoszone oficjalnym dokumentem lub w obecności dwóch świadków.
282. Dyspensa od Konstytucji na nieokreślony okres czasu może zostać udzielona wspólnocie lub indywidualnym osobom, jeśli nie dotyczy ogólnych reguł zakonnych.
283. Jednorazowa dyspensa na korzyść całej wspólnoty, a zwłaszcza na czas nieokreślony dla osób indywidualnych, może zostać udzielona, dla słusznego powodu, przez przeoryszę, o ile w sposób wyraźny lub jednoznaczny, dyspensa ta nie została zabroniona lub zastrzeżona innym.
284. Opat generalny, za zgodą swoich radnych, ma władzę dyspensowania od wszystkich praw i dekretów według norm prawa powszechnego dotyczących sióstr¹²⁰.

Stosunek między prawem obowiązującym a poprzednim

285. Normy Konstytucji, które w całości przyjmują normy prawa powszechnego, winny być traktowane jako wypływające z mocy prawa powszechnego, i być pojmowane według interpretacji danych przez godnych wiary autorów.

Nasze własne prawo winno być rozumiane według właściwego znaczenia słów użytych w tekście i kontekście. W przypadku wątpliwości lub luki, nie należy oddalać się od interpretacji danej przez uprzednie prawo Zakonu lub przez zgodne z prawem zwyczaje.

¹²⁰ por. kan. 85.

EPILOG

286. My także zostaliśmy wybrane przez słowa św. Norberta oświadczającego, że „Nigdy ci, którzy pozostaną z nim, nie zejść z prawej drogi, jeśli będą przeżywać swoją profesję według Ewangelii, słów Apostołów i ideału św. Augustyna, które wybrali”¹²¹.

Niech Bóg, który rozpoczął w nas dzieło nawrócenia i wspólnoty duchowej – komunii, doprowadzi je do dobrego końca aż do dnia Chrystusa Jezusa, „ponieważ na wielu duszach będzie budować się miasto złożone z obywateli mających jedno serce i jedną duszę dla Boga: doskonałość naszej jedności dokona się w pełni jedynie po naszym przejściu do innego świata”¹²².

DODATEK (uzupełnienie)

ZARZĄD ZAKONU KANONIKÓW REGULARNYCH Z PRÉMONTRÉ (wyjątki)

KAPITUŁA GENERALNA

Głównym celem Kapituły Generalnej jest wyrażanie i zacieśnianie więzów miłości, jedności i żywotności charyzmatu każdego naszego Zakonu. Dlatego też będzie to braterska i duszpasterska dysputa, dzięki której przekazuje się doświadczenia i aktualne problemy życia zakonnego i apostołstwa naszych wspólnot; będzie to także miejsce refleksji o sposobie, w jaki nasz Zakon winien odpowiadać na obecne wymagania Kościoła i świata; a także środek badania i rozwiązywania trudności domów Zakonu; będzie to okazja badania czujności i czuwania nad wiernością kanonii i domów wobec właściwego charyzmatu Zakonu.

Opat generalny

Opat generalny, który z prawa naturalnego, przewodniczy Kapitułce Generalnej, i któremu jednemu, jest ona podległa w Zakonie, kieruje nią jako najwyższy moderator, i dla skutecznego wypełnienia posłannictwa, które jest mu powierzone, ma on nad zakonnikami, kanoniami i cyrkariami Zakonu władzę, którą daje mu nasze własne prawo, podobnie jak prawa i uprawnienia przyznane skądinąd opatom generalnym Zakonu.

Opat generalny, w chwili wyboru na to stanowisko, winien być kapłanem i uroczystym profesem w naszym Zakonie od co najmniej pięciu lat. Zachowując wieczystość swoje stanowisko, po skończonych 70-ci latach życia, przedstawi rezygnację z urzędu w czasie Kapituły Generalnej, w sposób spontaniczny, lub za zachętą Kapituły. Poda się także do dymisji wtedy, kiedy uzna się za niezdolnego do spełnienia swojej misji, z powodu zdrowia lub z każdego innego powodu, który przeszkadzałby mu w dalszym dźwiganiu ciężaru rządzenia.

Niech opat generalny rezyduje w Rzymie i nie oddala się z Kurii Generalnej na znaczny okres czasu bez powierzenia prokuratorowi generalnemu lub urzędnikowi Zakonu spraw, które należą do jego obowiązków w Rzymie.

Opat generalny winien ochraniać i ożywiać żywotność Zakonu we wszystkich dziedzinach; winien on także zacieśniać braterską więź między kanoniami i nieustannie popierać współpracę między nimi; stąd nie zaniedba wysyłania do kanonii i ich przeorysz odpowiednich egzort i koniecznych informacji.

¹²¹ Vita A, rozdz. 12.

¹²² Św. Augustyn, De bono coniugali, XVIII, 21, PL 40, 387.

RADNI I OPAT GENERALNY

W zarządzie całego Zakonu, tak dla zakonników jak dla zakonnic, rada opata generalnego składa się z czterech definitorów, którzy są wybrani przez Kapitułę Generalną.

URZĘDNICY ZAKONU

Jako prokuratora generalnego Zakonu przy Stolicy Świętej, wybiera się kapłana, profesa wieczystego, który z racji swej wiedzy, roztropności i oddania wobec Zakonu, zostanie uznany za najbardziej zdolnego do spełniania tej funkcji.

Oprócz spraw dotyczących sumienia, każda zakonnica pertraktuje ze Stolicą Świętą przez prokuratora generalnego, po otrzymaniu zgody swojej przeoryszy; jednakże zachowuje zawsze prawo utrzymywania relacji w sposób wolny, czy to ze Stolicą Świętą, czy też z prokuratorem generalnym.

Dla zwyczajnego administrowania dobrami doczesnymi Zakonu, opat generalny ustanowi prowizora Zakonu, w rozstrzygającej sesji Kapituły Generalnej zwyczajnej i za zgodą definitorium Kapituły.

Dla prowadzenia spraw Świętych Zakonu przy Stolicy Świętej, Kapituła Generalna wybierze postulatora generalnego Zakonu.

Członkowie komisji Zakonu są mianowani lub zatwierdzani przez definitorium Kapituły Generalnej. Poza obradami Kapituły Generalnej, mianowania nowego członka dokonuje opat generalny, po wysłuchaniu definitorów Zakonu, i zwyczajnie po tym, jak komisja ta zaproponowała kandydata, którego kompetencje zostały udowodnione.

SPIS TREŚCI

TEKST: DZIEJE APOSTOLSKIE 4,31-33.....	II
KRÓTKI RYS HISTORYCZNY.....	III
A. O POCZĄTKACH I SPOSOBIE ŻYCIA SIÓSTR PREMONSTRATEK.....	III
B. O USTAWODAWSTWIE DLA SIÓSTR PREMONSTRATEK.....	V
REGUŁA ŚWIĘTEGO AUGUSTYNA.....	VII
ZNAKI I SKRÓTY.....	1
ROZDZIAŁ WSTĘPNY.....	2
KANONICZKI REGULARNE WE WSPÓLNOCIE ZAKONU Z PRÉMONTRÉ.....	2
UWAGA! Od tej chwili są podawane nie numery stron, ale tak jak w oryginale numery w Konstytucjach	
ROZDZIAŁ I.....	
NASZA KOMUNIA – WSPÓLNOTA DUCHOWA Z CHRYSYTEM, WARUNEK KOMUNII – WSPÓLNOTY DUCHOWEJ MIĘDZYŁUDZKIEJ.....	N. 1-16
Nasze miejsce we współczesnym społeczeństwie.....	1-3
Nasze włączenie we współczesną rodzinę ludzką.....	4-6
JEDNE DLA DRUGICH W CHRYSYTEM.....	7-10
Jedno serce i jeden duch zmierzające do Boga (komunia – wspólnota duchowa – koinonnia).....	11-16
ROZDZIAŁ II.....	
W KOŚCIELE CHRYSYTEM ZNAJDUJEMY WSPÓLNOTĘ Z BOGIEM SKIEROWANĄ KU LUDZIOM I WSPÓLNOTĘ Z LUDŹMI SKIEROWANĄ KU BOGU.....	17-38
Nasze miejsce we wspólnocie Chrystusowego Kościoła.....	17-31
Wspólnoty naturalne a lud Boży.....	17
Nasze wspólnoty.....	18-21
Wspólnota duchowa – komunია z tymi, którzy uczestniczą w naszym życiu.....	22-27
Wspólnota duchowa – komunია z diecezją i jej biskupem.....	28-29
Powszechna duchowa wspólnota - komunია.....	30-31
ŻYWE PRZYKŁADY KOMUNII – WSPÓLNOTY DUCHOWEJ.....	32-38
ROZDZIAŁ III.....	
STAŁA REALIZACJA WSPÓLNOTY DUCHOWEJ – KOMUNII W NASZYCH KOŚCIOŁACH.....	39-88
Wspólnota duchowa - (komunia) wcielona i dzielona z innymi.....	39-40
REALIZACJA KOMUNII – WSPÓLNOTY DUCHOWEJ POPRZEC PRAKTYKĘ NASZEJ PROFESJI.....	41-55
Formuła profesji uroczystej.....	41
Profesja: poświęcam siebie ofiarując siebie i przyrzekam.....	42
Życie w nieustannym nawracaniu się.....	43
Rady ewangeliczne i śluby.....	44-45
W ubóstwie.....	46
Celibat konsekrowany.....	47

Posłuszeństwo	48-50
Według Ewangelii Chrystusowej i apostolskiego ustanowienia.....	51-52
Według reguły św. Augustyna i konstytucji kanoniczek regularnych Zakonu z Prémontré	53
W obecności Siostry NN, przełożonej tego Kościoła i sióstr	54
Profesja a ludzkie szczęście	55
WSPÓLNOTA DUCHOWA – KOMUNIA, KTÓRA WINNA BYĆ REALIZOWANA PRZEZ NASZE POSŁANNICTWO: TRZY UZUPEŁNIAJĄCE SIĘ ZADANIA	56-88
Trzy apostolskie zadania	56
Funkcja słuchania i głoszenia słowa Bożego (funkcja prorocka)	57-58
Funkcja sprawowania liturgii i uświęcania porządku doczesnego (funkcja kapłańska)...	59-69
Zadanie budowania ludzkiej i kościelnej wspólnoty w miłości (funkcja królewska) ..	70-76
WSPÓLNOTA DUCHOWA – KOMUNIA DO ZREALIZOWANIA POPRZECZ PRAKTYKĘ ŻYCIA WSPÓLNEGO	77-88
Życie wspólne i jego asceza.....	78
Wspólne ćwiczenia.....	79
Habit zakonny	80
Klauzura	81
Codzienna praca.....	82
Wspólna kasa	83
Grzeczność	84
Cisza	85
Porządek dnia	86
Opieka nad chorymi	87
Pamięć o zmarłych	88
ROZDZIAŁ IV	
ZARZĄD KANONII.....	89-138
Główne organy zarządu	89-90
KAPITUŁA KANONII	91-96
KAPITUŁA DOMU LUB WSPÓLNOTY.....	97-102
STANOWISKO PRZEORYSZY	103-107
RADA.....	108-116
WSPÓŁPRACOWNICE PRZEORYSZY I URZĘDNICZKI	117-120
OPAT GENERALNY	121-123
OPAT – OJCIEC	124-128
BISKUP MIEJSCA (DIECEZJI)	129-133
PRIOR (PRÉVOT)	134-139
ROZDZIAŁ V	
FORMACJA, KTÓRA PROWADZI DO JEDNOŚCI Z SIOSTRAMI I KIERUJE KU BOGU..	140-180
Inicjacja i formacja	140-147
ETAPY PROWADZĄCE DO PEŁNEJ ŁĄCZNOŚCI DUCHOWEJ – KOMUNII.....	148-174
Przyjęcie (admisja)	149
Postulat	150-154
Nowicjat.....	155-164

Profesja czasowa	165-172
Profesja uroczysta w naszym Zakonie.....	172-173
Ponowne przyjęcie do Zakonu.....	174
ODPOWIEDZIALNE ZA FORMACJĘ.....	175-177
FORMACJA STAŁA	178-180
ROZDZIAŁ VI	
SYTUACJE I SPRAWY SZCZEGÓLNE.....	181-285
WZAJEMNA POMOC	181-183
PRZYDZIELANIE URZĘDÓW	184-188
Ustanie stanowiska przeoryszy	184-185
Kanonika wakująca	186-188
WYBORY.....	189-213
O wyborach w ogólności	190-206
a. Pełnomocnictwa.....	192-193
b. Przewodniczenie wyborom	194
c. Ustanowienie kapituły wyborów.....	195-196
d. Przeprowadzenie wyborów	197-206
Wybór przeoryszy	207-213
WIZYTACJA I WIZYTATORZY.....	214-223
NABYWANIE I ADMINISTROWANIE ŚRODKAMI UTRZYMANIA	224-234
Normy ogólne	224-230
Dobra doczesne kanonii.....	231-234
DOMY ZALEŻNE I NOWE FUNDACJE	235-241
ZMIANA SYTUACJI PRAWNEJ DOMÓW ZAKONU.....	242-249
SIOSTRZANE UPOMNIENIE I GASZENIE SPORÓW.....	250-258
Siostrzane upomnienie i pojednanie.....	250-252
Odwołanie się przeciw dekretem administracyjnym.....	253-256
Odwołanie (zażalenie).....	257-258
SPOSOBY ZMNIEJSZANIA LUB ZRYWANIA WIĘZI ZE WSPÓLNOTĄ.....	259-273
Przedłużona nieobecność	260
Odejście.....	261-265
a. Ekskluacja	261
b. Odejście przy końcu profesji czasowej	262
c. Odejście w czasie trwania ślubów czasowych	263
d. Niedopuszczenie do następnej profesji.....	264
e. Odejście profeski o ślubach uroczystych	265
Wydalenie.....	266-270
a. Wydalenie mocą samego faktu.....	266
b. Wydalenie: obowiązkowe i nieobowiązkowe	267
c. Sposób postępowania	268
d. Skutek wydalenia	269
e. W przypadku nagłym	270
Właściwy „transitus” (przejście)	271-272
Nieobecność bezprawna	273
NORMY OGÓLNE ODNOSZĄCE SIĘ DO NASZYCH PRAW I DEKRETÓW	274-285
Nasze Konstytucje i nasze przywileje	274-275

Wierzytelność	276-277
Interpretacja	278-279
Zniesienie lub dyspensa	280-284
Stosunek między prawem obowiązującym a poprzednim	285
EPILOG	286
DODATEK (UZUPEŁNIENIE)	54
ZARZĄD ZAKONU KANONIKÓW REGULARNYCH Z PRÉMONTRÉ (WYJĄTKI)	54
KAPITUŁA GENERALNA.....	54
Opat generalny	54
RADNI I OPAT GENERALNY.....	55
URZĘDNICY ZAKONU	55